

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
(Δ.Π.Μ.Σ.) «ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΟΡΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Η ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΚΛΑΔΟ ΤΗΣ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ»

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ
ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΜΠΑΡΗ
2142021031

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ
ΔΡ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

Στην οικογένειά μου,

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εργασία παρέχει μια σε βάθος διερεύνηση της σημασίας και της εφαρμογής της βιωσιμότητας στον ξενοδοχειακό κλάδο. Υπογραμμίζει τη βιωσιμότητα του κλάδου, τα οφέλη των βιώσιμων πρακτικών και περιγράφει λεπτομερώς μια ποικιλία στρατηγικών που μπορούν να υιοθετήσουν τα ξενοδοχεία για να βελτιώσουν τις επιδόσεις βιωσιμότητάς τους. Χρησιμοποιώντας μια προσέγγιση μικτών μεθόδων που ενσωματώνει τόσο δευτερογενή όσο και πρωτογενή έρευνα, η εργασία προσφέρει μια ολοκληρωμένη κατανόηση της βιωσιμότητας στο πλαίσιο των ξενοδοχειακών λειτουργιών. Τα ευρήματα αποκαλύπτουν τον κρίσιμο ρόλο που διαδραματίζουν τα ξενοδοχεία στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης. Μπορούν να μειώσουν σημαντικά τις περιβαλλοντικές τους επιπτώσεις, να επιτύχουν εξοικονόμηση κόστους και να ενισχύσουν την ικανοποίηση των επισκεπτών υιοθετώντας βιώσιμες πρακτικές. Η εργασία δείχνει επίσης τη σημασία της παρακολούθησης της απόδοσης βιωσιμότητας και της δέσμευσης των επισκεπτών και των εργαζομένων σε βιώσιμες συμπεριφορές. Αυτή η εργασία είναι μια πολύτιμη πηγή για τους ξενοδόχους, τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και τους ερευνητές που ενδιαφέρονται για τη βιωσιμότητα στον κλάδο της φιλοξενίας. Υπογραμμίζει τη σημασία της βιωσιμότητας και παρέχει έναν οδικό χάρτη για τα ξενοδοχεία με στόχο να μειώσουν το αποτύπωμά τους και να ενισχύσουν τη συμβολή τους στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Τέλος, στην παρούσα εργασία πραγματοποιείται πρωτογενής έρευνα με ερωτηματολόγιο σε στελέχη που απασχολούνται στο ξενοδοχειακό κλάδο της Θεσσαλίας, προκειμένου να καταγράψει το επίπεδο βιωσιμότητας των ξενοδοχειακών μονάδων της συγκεκριμένης περιφέρειας.

Λέξεις-κλειδιά: βιωσιμότητα, πρακτικές, βιώσιμη ανάπτυξη, πρωτογενής έρευνα, ξενοδοχειακός κλάδος, Θεσσαλία

ABSTRACT

The paper provides an in-depth exploration of the importance and application of sustainability in the hospitality industry. It highlights the sustainability of the industry, the benefits of sustainable practices and details a variety of strategies hotels can adopt to improve their sustainability performance. Using a mixed methods approach that incorporates both secondary and primary research, the paper offers a comprehensive understanding of sustainability in the context of hotel operations. The findings reveal the critical role hotels play in promoting sustainable development. They can significantly reduce their environmental impact, achieve cost savings and enhance guest satisfaction by adopting sustainable practices. The work also shows the importance of monitoring sustainability performance and engaging guests and employees in sustainable behaviors. This paper is a valuable resource for hoteliers, policy makers and researchers interested in sustainability in the hospitality industry. It highlights the importance of sustainability and provides a road map for hotels to reduce their footprint and enhance their contribution to sustainable development.

Finally, in this work a primary survey is carried out with a questionnaire to executives employed in the hotel industry in Thessaly, in order to record the level of sustainability of the hotel units in the specific region.

Keywords: sustainability, practices, sustainable development, primary research, hotel industry, Thessaly

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1. Εισαγωγή.....	1
1.2. Σκοπός & Στόχοι Εργασίας.....	2
1.3. Μεθοδολογία Εργασίας.....	2
1.4. Διάρθρωση Εργασίας.....	3
2. Η ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΟΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΚΛΑΔΟ	5
2.1. Η Σημασία της Βιωσιμότητας στα Ξενοδοχεία.....	5
2.2. Οι Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις των Ξενοδοχείων	8
2.3. Οι Οικονομικές Επιπτώσεις των Ξενοδοχείων	11
2.4. Οι Κοινωνικές Επιπτώσεις των Ξενοδοχείων	14
2.5. Οφέλη από Βιώσιμες Πρακτικές στα Ξενοδοχεία	15
3. ΒΕΛΤΙΣΤΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΣΤΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	19
3.1. Εξοικονόμηση Ενέργειας	19
3.1.1. Ενεργειακά Αποδοτικός Φωτισμός	19
3.1.2. Συστήματα θέρμανσης, Εξαερισμού & Κλιματισμού (HVAC)	20
3.1.3. Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.....	21
3.2. Εξοικονόμηση Νερού	22
3.2.1. Εξαρτήματα & Συσκευές Χαμηλής Ροής.....	22
3.2.2. Ανακύκλωση & Επαναχρησιμοποίηση Νερού	23
3.2.3. Διαχείριση Τοπίου	24
3.3. Μείωση & Διαχείριση Απορριμμάτων	25
3.3.1. Προγράμματα Ανακύκλωσης & Κομποστοποίησης	25
3.3.2. Μείωση των Πλαστικών μιας Χρήσης	26

3.3.3. Βιώσιμες Προμήθειες	27
3.4. Οικολογικός Σχεδιασμός & Κατασκευή	28
3.4.1. Πιστοποιήσεις Πρασίνων Κτιρίων	28
3.4.2. Βιώσιμα Οικοδομικά Υλικά.....	30
3.4.3. Αρχές Παθητικού Σχεδιασμού	31
3.5. Προώθηση Βιώσιμων Πρακτικών ανάμεσα στους Επισκέπτες & τους Εργαζομένους	32
3.5.1. Εμπλοκή & Δέσμευση Επισκεπτών & Εργαζομένων	32
3.5.2. Εκπαίδευση Εργαζομένων	33
3.5.3. Συνεργασία με τις Τοπικές Κοινωνίες.....	34
4. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ & ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	36
4.1. Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης.....	36
4.2. Δείκτες Αξιολόγησης της Απόδοσης (KPIs).....	37
4.3. Συνεχής Βελτίωση	38
5. Η ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΟΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΚΛΑΔΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	40
5.1. Το Ξενοδοχειακό Δυναμικό της Ελλάδας	40
5.2. Περιβαλλοντική Βιωσιμότητα στα Ξενοδοχεία της Ελλάδας.....	42
6. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	47
6.1. Σκοπός της έρευνας	47
6.2. Ερευνητικά ερωτήματα και ερευνητικές υποθέσεις.....	47
6.3. Σχεδιασμός ερωτηματολογίου	48
6.4. Μεθοδολογία δειγματοληψίας	49
6.5. Πληθυσμός και δείγμα της έρευνας.....	49
6.6. Επεξεργασία δεδομένων	50
7. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ	51
7.1. Εισαγωγή.....	51

7.2. Δημογραφικά χαρακτηριστικά και στοιχεία επιχείρησης.....	51
7.3. Γνώση βιωσιμότητας και αειφορίας	56
7.4. Περιβαλλοντική βιωσιμότητα.....	58
7.5. Κοινωνική βιωσιμότητα.....	60
7.6. Οικονομική βιωσιμότητα.....	62
7.7. Προκλήσεις βιωσιμότητας.....	64
8. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΠΑΓΩΓΙΚΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ	66
8.1. Εισαγωγή.....	66
8.2. Ηλικία	68
8.3. Φύλο	70
8.3.1. Γνώση βιωσιμότητας και αειφορίας	72
8.3.2. Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	73
8.3.3. Κοινωνική βιωσιμότητα.....	73
8.3.4. Οικονομική βιωσιμότητα.....	74
8.3.5. Προκλήσεις βιωσιμότητας.....	74
8.4. Ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα	75
8.4.1. Γνώση βιωσιμότητας και αειφορίας	75
8.4.2. Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	76
8.4.3. Κοινωνική βιωσιμότητα.....	78
8.4.4. Οικονομική βιωσιμότητα.....	80
8.4.5. Προκλήσεις βιωσιμότητας.....	82
8.5. Εκπαιδευτικό επίπεδο	84
8.6. Προϋπηρεσία στον τουριστικό κλάδο	84
8.6.1. Γνώση βιωσιμότητας και αειφορίας	85
8.6.2. Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	86
8.6.3. Κοινωνική βιωσιμότητα.....	87

8.6.4. Οικονομική βιωσιμότητα.....	88
8.6.5. Προκλήσεις βιωσιμότητας.....	89
8.7. Προϋπηρεσία στην παρούσα θέση	90
8.7.1. Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	91
8.7.2. Κοινωνική βιωσιμότητα.....	92
8.7.3. Οικονομική βιωσιμότητα.....	93
8.7.4. Προκλήσεις βιωσιμότητας.....	94
8.8. Κατηγορία ξενοδοχειακού καταλύματος	95
8.8.1. Γνώση βιωσιμότητας και αειφορίας	95
8.8.2. Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	97
8.8.3. Κοινωνική βιωσιμότητα.....	99
8.8.4. Οικονομική βιωσιμότητα.....	101
8.8.5. Προκλήσεις βιωσιμότητας.....	103
8.9. Σχέση εργασίας με το ξενοδοχείο	105
8.10. Συσχέτιση βασικών μεταβλητών	106
9. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	110
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	114
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	120
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β. ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ	129
B.1. Δημογραφικά χαρακτηριστικά και στοιχεία επιχείρησης.....	129
B.2. Γνώση βιωσιμότητας και αειφορίας	131
B.3. Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	131
B.4. Κοινωνική βιωσιμότητα.....	132
B.5. Οικονομική βιωσιμότητα.....	133
B.6. Προκλήσεις βιωσιμότητας.....	134

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Εισαγωγή

Στον σημερινό ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο, η βιωσιμότητα έχει αναδειχθεί ως κρίσιμος παράγοντας για την επιτυχία και την ανθεκτικότητα των επιχειρήσεων σε διάφορους τομείς. Ο κλάδος της φιλοξενίας, ιδιαίτερα των ξενοδοχείων, διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και οικονομικού τοπίου. Καθώς τα ξενοδοχεία καταναλώνουν σημαντικούς πόρους και παράγουν σημαντικά απόβλητα, ο αντίκτυπός τους στο περιβάλλον δεν μπορεί να αγνοηθεί. Επιπλέον, η αυξανόμενη ευαισθητοποίηση και ανησυχία για την κλιματική αλλαγή, σε συνδυασμό με τις αυξανόμενες προσδοκίες των καταναλωτών για βιώσιμες πρακτικές, έχουν υπογραμμίσει τη σημασία της ενσωμάτωσης της βιωσιμότητας στον κλάδο της φιλοξενίας.

Αυτή η εργασία διερευνά τις διάφορες πτυχές της αειφορίας στα ξενοδοχεία, συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας, της διαχείρισης του νερού, της μείωσης των απορριμμάτων, του φιλικού προς το περιβάλλον σχεδίου και της προώθησης βιώσιμων πρακτικών μεταξύ των επισκεπτών και των εργαζομένων. Επιπλέον, εμβαθύνει στα οφέλη της υιοθέτησης βιώσιμων πρακτικών για ξενοδοχεία, όπως εξοικονόμηση κόστους, ενισχυμένη φήμη επωνυμίας, ικανοποίηση πελατών, αφοσίωση εργαζομένων και σχέσεις με την κοινότητα. Εξετάζοντας την τρέχουσα κατάσταση της βιωσιμότητας στον ξενοδοχειακό κλάδο και εντοπίζοντας βέλτιστες πρακτικές και καινοτόμες λύσεις, αυτή η εργασία στοχεύει να παρέχει μια ολοκληρωμένη κατανόηση του πώς τα ξενοδοχεία μπορούν να συμβάλουν στην παγκόσμια προσπάθεια για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και τη διατήρηση των πόρων του πλανήτη για τις μελλοντικές γενιές.

1.2. Σκοπός & Στόχοι Εργασίας

Σκοπός της εργασίας είναι να διερευνήσει τη σημασία της βιωσιμότητας στον ξενοδοχειακό κλάδο, να αξιολογήσει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των ξενοδοχειακών λειτουργιών και να διερευνήσει τα οφέλη των βιώσιμων πρακτικών για τα ξενοδοχεία.

Στόχος της εργασίας είναι να παρέχει μια εις βάθος κατανόηση των διαφόρων βιώσιμων πρακτικών που μπορούν να υιοθετήσουν τα ξενοδοχεία, συμπεριλαμβανομένων μέτρων ενεργειακής απόδοσης, στρατηγικών εξοικονόμησης νερού, μείωσης και διαχείρισης απορριμμάτων, φιλικού προς το περιβάλλον σχεδίασης και κατασκευής, προώθησης βιώσιμων συμπεριφορών μεταξύ επισκεπτών και εργαζομένων και παρακολούθηση και βελτίωση της απόδοσης βιωσιμότητας.

Συνολικά, αυτή η εργασία επιδιώκει να παράσχει μια ολοκληρωμένη ανάλυση της βιωσιμότητας στον ξενοδοχειακό κλάδο και να προσφέρει πρακτικές συστάσεις για ξενοδοχεία για να βελτιώσουν τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις και να συμβάλουν στους παγκόσμιους στόχους αειφορίας.

1.3. Μεθοδολογία Εργασίας

Για την εκπόνηση της παρούσας εργασίας χρησιμοποιήθηκε τόσο η δευτερογενής όσο και η πρωτογενής έρευνα. Αναλυτικότερα:

- Δευτερογενής έρευνα:

Η δευτερογενής έρευνα διεξήχθη με την εξέταση ποικίλων πηγών για την κατανόηση των τρεχουσών θεωριών και πρακτικών βιωσιμότητας στον ξενοδοχειακό κλάδο. Αυτή περιλαμβάνει ακαδημαϊκά άρθρα, εκθέσεις από διεθνείς οργανισμούς, όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού των Ηνωμένων Εθνών (UNWTO) και το Παγκόσμιο Συμβούλιο Ταξιδιών και Τουρισμού (WTTC), εκθέσεις του κλάδου και μελέτες περιπτώσεων. Αυτές οι πηγές παρέχουν μια θεωρητική βάση για τη σημασία της βιωσιμότητας στον

κλάδο της φιλοξενίας, τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο των ξενοδοχειακών λειτουργιών και τα οφέλη από την υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών. Οι θεωρητικές γνώσεις που προέκυψαν από τη δευτερογενή έρευνα βοήθησαν στη διαμόρφωση του σχεδιασμού της πρωτογενούς έρευνας.

- Πρωτογενής έρευνα:

Η πρωτογενής έρευνα διεξήχθη χρησιμοποιώντας ένα ερωτηματολόγιο που σχεδιάστηκε για τη συλλογή πληροφοριών από τις διευθύνσεις ξενοδοχείων. Το ερωτηματολόγιο κάλυψε τομείς, όπως οι τρέχουσες πρακτικές βιωσιμότητας που υιοθετούν τα ξενοδοχεία, τα αντιληπτά οφέλη και προκλήσεις αυτών των πρακτικών και οι στάσεις απέναντι στη βιωσιμότητα στον ξενοδοχειακό κλάδο. Η πρωτογενής έρευνα παρέχει άμεσες γνώσεις από όσους εργάζονται ή αλληλεπιδρούν με τον ξενοδοχειακό κλάδο, συμπληρώνοντας τις θεωρητικές γνώσεις από τη δευτερογενή έρευνα.

Ο συνδυασμός και των δύο τύπων έρευνας παρείχε μια ολοκληρωμένη επισκόπηση της βιωσιμότητας στον ξενοδοχειακό κλάδο.

1.4. Διάρθρωση Εργασίας

Η παρούσα εργασία απαρτίζεται από εννέα κεφάλαια, το περιεχόμενο των οποίων παρουσιάζεται ακολούθως:

- Κεφάλαιο 1: Το πρώτο κεφάλαιο εισάγει το αντικείμενο της εργασίας, το οποίο είναι η σημασία της βιωσιμότητας στον ξενοδοχειακό κλάδο. Παρουσιάζονται ο σκοπός και οι στόχοι της εργασίας και η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την εκπόνηση της.
- Κεφάλαιο 2: Αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζει μια εις βάθος ανάλυση της σημασίας της βιωσιμότητας στον κλάδο της φιλοξενίας. Αναφέρεται πώς τα ξενοδοχεία, ως βασικοί παράγοντες στον τουριστικό τομέα, μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στη βιώσιμη ανάπτυξη, παρέχοντας περιβαλλοντικά και κοινωνικά οφέλη. Επίσης, πραγματεύεται τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των λειτουργιών των ξενοδοχείων και εστιάζει στα οφέλη της υιοθέτησης βιώσιμων πρακτικών στα ξενοδοχεία.

- Κεφάλαιο 3: Αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζει τις βέλτιστες πρακτικές βιωσιμότητας στα ξενοδοχεία. Συγκεκριμένα, παρουσιάζεται η εξοικονόμηση ενέργειας και νερού, η μείωση και διαχείριση των απορριμμάτων, ο οικολογικός σχεδιασμός και η κατασκευή και η προώθηση βιώσιμων πρακτικών ανάμεσα στους επισκέπτες και τους εργαζομένους στα ξενοδοχεία.
- Κεφάλαιο 4: Αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζει την παρακολούθηση και βελτίωση της απόδοσης της βιωσιμότητας στα ξενοδοχεία. Αναλυτικότερα, παρουσιάζονται τα Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, οι Δείκτες Αξιολόγησης της Απόδοσης και η συνεχής βελτίωση.
- Κεφάλαιο 5: Αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζει την βιωσιμότητα στα ξενοδοχεία της Ελλάδας. Αναλυτικότερα, παρουσιάζεται το ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας και η περιβαλλοντική βιωσιμότητα σε αυτό.
- Κεφάλαιο 6: Παρουσιάζεται η μεθοδολογία της πρωτογενούς έρευνας με ερωτηματολόγιο που πραγματοποιήθηκε σε στελέχη και ιδιοκτήτες ξενοδοχειακών μονάδων που δραστηριοποιούνται στη περιφέρεια Θεσσαλίας.
- Κεφάλαιο 7: Παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας μέσω της χρήσης περιγραφικής στατιστικής
- Κεφάλαιο 8: Παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας μέσω της χρήσης επαγωγικής στατιστικής
- Κεφάλαιο 9: Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζονται τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η εργασία.

2. Η ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΟΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΚΛΑΔΟ

2.1. Η Σημασία της Βιωσιμότητας στα Ξενοδοχεία

Η σημασία της βιωσιμότητας στα ξενοδοχεία δεν μπορεί να υπερεκτιμηθεί. Ως ένας από τους ταχύτερα αναπτυσσόμενους τομείς παγκοσμίως, ο κλάδος των ξενοδοχείων έχει σημαντικό αντίκτυπο στο περιβάλλον και τις τοπικές κοινωνίες. Η αυξανόμενη ευαισθητοποίηση και ανησυχία για την κλιματική αλλαγή, σε συνδυασμό με τις αυξανόμενες προσδοκίες των καταναλωτών για βιώσιμες πρακτικές, ώθησαν τα ξενοδοχεία και άλλες επιχειρήσεις του κλάδου να ενσωματώσουν τη βιωσιμότητα στις δραστηριότητές τους (Klein-Stojanov, 2020).

- Περιβαλλοντικές επιπτώσεις: Η βιομηχανία φιλοξενίας είναι υπεύθυνη για σημαντικό μέρος της παγκόσμιας κατανάλωσης ενέργειας, χρήσης νερού και παραγωγής απορριμμάτων. Τα ξενοδοχεία, ειδικότερα, καταναλώνουν τεράστιες ποσότητες ενέργειας για θέρμανση, ψύξη και φωτισμό. Η χρήση νερού είναι, επίσης, υψηλή, με μεγάλες ποσότητες να απαιτούνται για τον καθαρισμό, το μαγείρεμα και τη συντήρηση ανέσεων, όπως οι πισίνες και οι κήποι. Επιπλέον, τα απόβλητα που παράγονται από υπηρεσίες τροφίμων, συσκευασίες και απορριπτόμενα είδη συμβάλλουν στην υπερχειλίση και τη ρύπανση των χωματερών. Υιοθετώντας βιώσιμες πρακτικές, τα ξενοδοχεία μπορούν να μειώσουν σημαντικά το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα και να αποτελέσουν θετικό παράδειγμα για άλλους κλάδους.
- Ζήτηση καταναλωτών: Οι σημερινοί καταναλωτές συνειδητοποιούν όλο και περισσότερο τον περιβαλλοντικό και κοινωνικό αντίκτυπο των επιλογών τους. Πολλοί ταξιδιώτες αναζητούν ενεργά ξενοδοχεία που δίνουν προτεραιότητα στη βιωσιμότητα και επιδεικνύουν τη δέσμευσή τους να μειώσουν το οικολογικό τους αποτύπωμα. Υιοθετώντας πράσινες πρακτικές, τα ξενοδοχεία όχι μόνο προσελκύουν πελάτες με γνώμονα το περιβάλλον, αλλά και διαφοροποιούνται από τους ανταγωνιστές και βελτιώνουν τη συνολική εικόνα της επωνυμίας τους.

- **Εξοικονόμηση κόστους:** Οι βιώσιμες πρακτικές συχνά οδηγούν σε εξοικονόμηση κόστους μακροπρόθεσμα. Ο ενεργειακά αποδοτικός φωτισμός και οι συσκευές, τα μέτρα εξοικονόμησης νερού και οι στρατηγικές μείωσης των απορριμμάτων μπορούν να βοηθήσουν τα ξενοδοχεία να μειώσουν τους λογαριασμούς κοινής ωφελείας και τα λειτουργικά τους έξοδα. Επιπλέον, αυτές οι επενδύσεις μπορούν να αποπληρωθούν με την πάροδο του χρόνου και να οδηγήσουν σε υψηλότερα περιθώρια κέρδους.
- **Δέσμευση και διατήρηση εργαζομένων:** Η δέσμευση για βιωσιμότητα μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένη ικανοποίηση και διατήρηση των εργαζομένων. Πολλοί εργαζόμενοι προτιμούν να εργάζονται για εταιρείες που μοιράζονται τις αξίες τους και επιδεικνύουν δέσμευση για θετικές αλλαγές. Εφαρμόζοντας βιώσιμες πρακτικές και παρέχοντας ευκαιρίες κατάρτισης, τα ξενοδοχεία μπορούν να καλλιεργήσουν μια αίσθηση υπερηφάνειας και πίστης στο εργατικό δυναμικό τους, ενισχύοντας τελικά την παραγωγικότητα και μειώνοντας την εναλλαγή προσωπικού.
- **Διαχείριση κινδύνων:** Η κλιματική αλλαγή και η έλλειψη πόρων ενέχουν σημαντικούς κινδύνους για τον κλάδο της φιλοξενίας. Τα ξενοδοχεία που βρίσκονται σε περιοχές επιρρεπείς σε φυσικές καταστροφές, όπως παράκτιες περιοχές ή περιοχές επιρρεπείς σε πλημμύρες, ενδέχεται να αντιμετωπίσουν λειτουργικές διακοπές ή ακόμη και μόνιμες ζημιές. Αγκαλιάζοντας τη βιωσιμότητα, τα ξενοδοχεία μπορούν να προετοιμαστούν καλύτερα για αυτές τις προκλήσεις και να μετριάσουν τους πιθανούς κινδύνους. Οι βιώσιμες πρακτικές μπορούν, επίσης, να βοηθήσουν τα ξενοδοχεία να συμμορφωθούν με ολοένα και πιο αυστηρούς περιβαλλοντικούς κανονισμούς και να αποφύγουν κυρώσεις ή ζημιά στη φήμη.
- **Σχέσεις με την κοινότητα:** Τα ξενοδοχεία έχουν άμεσο αντίκτυπο στις τοπικές κοινωνίες στις οποίες δραστηριοποιούνται. Προμηθεύοντας τοπικές πηγές, υποστηρίζοντας κοινοτικές πρωτοβουλίες και ελαχιστοποιώντας τις περιβαλλοντικές τους επιπτώσεις, τα ξενοδοχεία μπορούν να οικοδομήσουν

ισχυρές σχέσεις με τους τοπικούς ενδιαφερόμενους φορείς και να συμβάλουν στη συνολική ευημερία της κοινότητας.

- **Αποδοτικότητα πόρων:** Εφαρμόζοντας βιώσιμες πρακτικές, τα ξενοδοχεία μπορούν να βελτιστοποιήσουν τη χρήση των φυσικών πόρων, όπως η ενέργεια και το νερό, καθιστώντας τις λειτουργίες τους πιο αποτελεσματικές. Αυτή η αποτελεσματικότητα είναι ιδιαίτερα σημαντική σε περιοχές όπου οι πόροι είναι σπάνιοι ή υπόκεινται σε διακυμάνσεις στη διαθεσιμότητα. Επιπλέον, η μείωση της παραγωγής απορριμμάτων και η προώθηση της ανακύκλωσης μπορεί να βοηθήσει τα ξενοδοχεία να ελαχιστοποιήσουν την εξάρτησή τους από τις πρώτες ύλες και να μειώσουν τον αντίκτυπό τους στα οικοσυστήματα.
- **Καινοτομία και προσαρμογή:** Η επιδίωξη της βιωσιμότητας συχνά οδηγεί την καινοτομία στον κλάδο της φιλοξενίας. Καθώς τα ξενοδοχεία αναζητούν τρόπους για να μειώσουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις τους, υιοθετούν τεχνολογίες και λύσεις αιχμής, όπως συστήματα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, μετατροπή αποβλήτων σε ενέργεια και προηγμένες διαδικασίες επεξεργασίας νερού. Αυτές οι καινοτομίες όχι μόνο βοηθούν τα ξενοδοχεία να γίνουν πιο βιώσιμα, αλλά τους επιτρέπουν να προσαρμοστούν σε έναν κόσμο που αλλάζει ταχύως.
- **Ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε μια μεταβαλλόμενη αγορά:** Καθώς οι περιβαλλοντικοί κανονισμοί και οι προτιμήσεις των πελατών αλλάζουν, τα ξενοδοχεία που έχουν ήδη ενσωματώσει βιώσιμες πρακτικές στις δραστηριότητές τους θα είναι σε καλύτερη θέση για να πετύχουν. Η έγκαιρη υιοθέτηση των πράσινων πρωτοβουλιών επιτρέπει στα ξενοδοχεία να καθιερωθούν ως ηγέτες στη βιωσιμότητα, δίνοντάς τους ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε μια ολοένα και πιο συνειδητή για το περιβάλλον αγορά.
- **Θετικός οικονομικός αντίκτυπος:** Οι βιώσιμες πρακτικές στον κλάδο της φιλοξενίας μπορούν να έχουν θετικό οικονομικό αντίκτυπο σε τοπική και παγκόσμια κλίμακα. Προμηθεύοντας προϊόντα και υπηρεσίες σε τοπικό επίπεδο, τα ξενοδοχεία μπορούν να υποστηρίξουν τις τοπικές οικονομίες και να δημιουργήσουν ευκαιρίες εργασίας. Επιπλέον, όταν τα ξενοδοχεία δίνουν

προτεραιότητα στη βιωσιμότητα, συμβάλλουν, επίσης, στην προώθηση του βιώσιμου τουρισμού, ο οποίος μπορεί να οδηγήσει σε πιο ισορροπημένη και υπεύθυνη οικονομική ανάπτυξη.

- Βελτιωμένη εμπειρία επισκέπτη: Οι βιώσιμες πρακτικές μπορούν να συμβάλουν σε μια βελτιωμένη εμπειρία επισκέπτη. Τα ξενοδοχεία που δίνουν προτεραιότητα στο φυσικό φως, τον ενεργειακά αποδοτικό κλιματισμό και τη μείωση του θορύβου προσφέρουν συχνά ένα πιο άνετο και ευχάριστο περιβάλλον για τους επισκέπτες. Επιπλέον, οι χώροι πρασίνου και οι φιλικές προς το περιβάλλον ανέσεις, όπως τα βιολογικά προϊόντα περιποίησης και τα κλινοσκεπάσματα βιώσιμης προέλευσης, μπορούν, επίσης, να προσελκύσουν τους ταξιδιώτες που εκτιμούν τη βιωσιμότητα.
- Ανθεκτικότητα και μακροπρόθεσμη ανάπτυξη: Η δέσμευση για βιωσιμότητα μπορεί να κάνει τα ξενοδοχεία πιο ανθεκτικά στις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές προκλήσεις. Με μακροπρόθεσμο σχεδιασμό και λαμβάνοντας υπόψη τις πιθανές επιπτώσεις των αποφάσεών τους, τα ξενοδοχεία μπορούν να κάνουν πιο ενημερωμένες επιλογές και να χτίσουν τα θεμέλια για διαρκή επιτυχία. Αυτή η προσέγγιση μπορεί να βοηθήσει τα ξενοδοχεία να αντιμετωπίσουν τις αβεβαιότητες ενός μεταβαλλόμενου κόσμου και να συνεχίσουν να αναπτύσσονται και να ευημερούν ενόψει των αντιξοοτήτων.

Συμπερασματικά, η βιωσιμότητα είναι υψίστης σημασίας στον κλάδο της φιλοξενίας. Η υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών όχι μόνο ωφελεί το περιβάλλον, αλλά οδηγεί, επίσης, σε εξοικονόμηση κόστους, ενισχύει την εικόνα της επωνυμίας, προωθεί τη δέσμευση των εργαζομένων, μετριάξει τους κινδύνους και ενισχύει τις θετικές σχέσεις με την κοινότητα. Καθώς ο κλάδος συνεχίζει να αναπτύσσεται και να εξελίσσεται, η βιωσιμότητα θα παραμείνει βασικός παράγοντας διαφοροποίησης και ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τα ξενοδοχεία που την αγκαλιάζουν.

2.2. Οι Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις των Ξενοδοχείων

Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις των ξενοδοχείων είναι πολύπλευρες, καθώς συμβάλλουν σε πολλούς τομείς ανησυχίας, όπως η κατανάλωση ενέργειας, η χρήση νερού, η παραγωγή αποβλήτων, οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και η διαταραχή του οικοσυστήματος. Αυτή η ενότητα εμβαθύνει σε καθεμία από αυτές τις πτυχές για να παρέχει μια ολοκληρωμένη κατανόηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των ξενοδοχείων (Najar, 2020).

- **Κατανάλωση ενέργειας:** Τα ξενοδοχεία καταναλώνουν σημαντικές ποσότητες ενέργειας για να τροφοδοτήσουν διάφορες λειτουργίες, όπως φωτισμό, θέρμανση, ψύξη και ηλεκτρονικές συσκευές. Σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις, ο τομέας της φιλοξενίας αντιπροσωπεύει περίπου το 1% των παγκόσμιων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Ένα σημαντικό μέρος αυτής της κατανάλωσης ενέργειας προέρχεται από μη ανανεώσιμες πηγές, όπως τα ορυκτά καύσιμα, τα οποία συμβάλλουν στην ατμοσφαιρική ρύπανση και την κλιματική αλλαγή. Επιπλέον, η αναποτελεσματική χρήση ενέργειας μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένη ζήτηση στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας, με αποτέλεσμα υψηλότερες εκπομπές άνθρακα και περαιτέρω υποβάθμιση του περιβάλλοντος.
- **Χρήση νερού:** Τα ξενοδοχεία απαιτούν μεγάλες ποσότητες νερού για τον καθαρισμό, το πλύσιμο ρούχων, την προετοιμασία φαγητού και τη συντήρηση ανέσεων, όπως πισίνες, σπα και κήπους. Η υπερβολική χρήση του νερού μπορεί να ασκήσει πίεση στους τοπικούς υδάτινους πόρους, οδηγώντας σε λειψυδρία και ανισορροπίες του οικοσυστήματος, ιδιαίτερα σε περιοχές με περιορισμένη διαθεσιμότητα γλυκού νερού. Επιπλέον, η ενέργεια που απαιτείται για τη θέρμανση του νερού για διάφορους σκοπούς συμβάλλει στη συνολική κατανάλωση ενέργειας των ξενοδοχείων.
- **Παραγωγή απορριμμάτων:** Η βιομηχανία της φιλοξενίας παράγει σημαντικές ποσότητες απορριμμάτων, συμπεριλαμβανομένων των απορριμμάτων τροφίμων και των πλαστικών μιας χρήσης. Οι ανεπαρκείς πρακτικές διαχείρισης των απορριμμάτων μπορεί να οδηγήσουν σε υπερχειλίση των χωματερών, μόλυνση του εδάφους και ρύπανση των υδάτων. Επιπλέον, η παραγωγή και η μεταφορά ειδών μιας χρήσης και υλικών συσκευασίας

καταναλώνουν πόρους και συμβάλλουν στο αποτύπωμα άνθρακα των ξενοδοχείων.

- **Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου:** Τα ξενοδοχεία είναι υπεύθυνα για άμεσες και έμμεσες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου. Οι άμεσες εκπομπές προκύπτουν από επιτόπιες δραστηριότητες, όπως η καύση ορυκτών καυσίμων για θέρμανση, ενώ οι έμμεσες εκπομπές προέρχονται από την αγορασμένη ηλεκτρική ενέργεια και τις ενσωματωμένες εκπομπές σε υλικά, προϊόντα και υπηρεσίες που χρησιμοποιεί ένα ξενοδοχείο. Αυτές οι εκπομπές συμβάλλουν στην κλιματική αλλαγή, η οποία έχει εκτεταμένες συνέπειες, όπως ακραία καιρικά φαινόμενα, άνοδο της στάθμης της θάλασσας και απώλεια βιοποικιλότητας.
- **Διαταραχή του οικοσυστήματος:** Η κατασκευή και η λειτουργία των ξενοδοχείων μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τα γύρω οικοσυστήματα. Η εκκαθάριση και η κατασκευή γης μπορεί να οδηγήσει σε καταστροφή και κατακερματισμό των οικοτόπων, επηρεάζοντας την τοπική χλωρίδα και πανίδα. Επιπλέον, η χρήση επιβλαβών χημικών ουσιών σε προϊόντα καθαρισμού, καταπολέμηση παρασίτων και εξωραϊσμό μπορεί να μολύνει το έδαφος και τους υδάτινους πόρους, βλάπτοντας την τοπική βιοποικιλότητα.
- **Μεταφορές:** Η μεταφορά των επισκεπτών, του προσωπικού και των προμηθειών από και προς τα ξενοδοχεία συμβάλλει, επίσης, στον περιβαλλοντικό αντίκτυπό τους. Οι εκπομπές των οχημάτων από τις μεταφορές συμβάλλουν στην ατμοσφαιρική ρύπανση και στην κλιματική αλλαγή, ενώ η αυξημένη κυκλοφορία μπορεί να προκαλέσει ηχορύπανση και να επηρεάσει αρνητικά τις τοπικές κοινωνίες.
- **Αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων και πόρων:** Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις των ξενοδοχείων εκτείνονται πέρα από τις άμεσες λειτουργίες τους. Η προμήθεια τροφίμων, λευκών ειδών και άλλων πόρων μπορεί να συμβάλει στην αποψίλωση των δασών, την απώλεια οικοτόπων και την υπεραλίευση, ανάλογα με τις πρακτικές προμήθειας που χρησιμοποιούνται. Επιπλέον, η

μεταφορά και η παραγωγή αυτών των πόρων μπορεί να δημιουργήσει εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και άλλους ρύπους.

Συνοπτικά, ο περιβαλλοντικός αντίκτυπος των ξενοδοχείων είναι σημαντικός και πολύπλευρος, περιλαμβάνοντας την κατανάλωση ενέργειας, τη χρήση νερού, την παραγωγή αποβλήτων, τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, τη διαταραχή του οικοσυστήματος, τη μεταφορά και την αλυσίδα εφοδιασμού. Για τον μετριασμό αυτών των επιπτώσεων και την προώθηση της βιωσιμότητας, είναι σημαντικό για τα ξενοδοχεία να υιοθετήσουν πρακτικές και τεχνολογίες φιλικές προς το περιβάλλον, καθώς και να καλλιεργήσουν μια κουλτούρα περιβαλλοντικής ευθύνης μεταξύ του προσωπικού και των επισκεπτών. Με αυτόν τον τρόπο, η βιομηχανία φιλοξενίας μπορεί να μειώσει σημαντικά το περιβαλλοντικό της αποτύπωμα και να συμβάλει στην παγκόσμια προσπάθεια για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και τη διατήρηση των πόρων του πλανήτη.

2.3. Οι Οικονομικές Επιπτώσεις των Ξενοδοχείων

Ο οικονομικός αντίκτυπος των ξενοδοχείων σε τοπική, εθνική, ακόμη και παγκόσμια κλίμακα είναι ιδιαίτερα σημαντικός. Για τον λόγο αυτό, είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη στο πλαίσιο της βιωσιμότητας. Παραδοσιακά, οι οικονομικές συνεισφορές των ξενοδοχείων μετρούνται ως προς τη δημιουργία θέσεων εργασίας, τα κέρδη σε ξένο συνάλλαγμα και τη συνεισφορά στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) (Cooper, 2011). Αν και αυτές οι μετρήσεις είναι πράγματι ουσιαστικές, η αναδυόμενη εστίαση στη βιωσιμότητα αρχίζει να επανα-πλασιώνει αυτές τις μετρήσεις για να συμπεριλάβει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και τη δίκαιη ανάπτυξη.

Ένα από τα κρίσιμα πλεονεκτήματα της ενσωμάτωσης βιώσιμων πρακτικών στις ξενοδοχειακές λειτουργίες είναι τα άμεσα οικονομικά οφέλη που προκύπτουν από την εξοικονόμηση πόρων. Τα ενεργειακά αποδοτικά μοντέλα, για παράδειγμα, μπορούν να μειώσουν σημαντικά τους λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειας, συμβάλλοντας στην εξοικονόμηση λειτουργικού κόστους (Bohdanowicz, Zientara & Novotna, 2011). Μια μελέτη από τον Houdré (2008) διαπίστωσε ότι οι ενεργειακά

αποδοτικές πρακτικές θα μπορούσαν να μειώσουν τη χρήση ενέργειας στα ξενοδοχεία κατά 10% έως 30%, γεγονός που μεταφράζεται σε σημαντική οικονομική εξοικονόμηση. Επιπλέον, οι πρωτοβουλίες εξοικονόμησης νερού, όπως οι μπαταρίες χαμηλής ροής και η ανακύκλωση, έχουν επίσης ως αποτέλεσμα σημαντική εξοικονόμηση στους λογαριασμούς νερού (Houdré, 2008).

Επίσης, η άνοδος του ταξιδιώτη με οικολογική συνείδηση είναι ένας άλλος οικονομικός μοχλός για τα ξενοδοχεία να υιοθετήσουν βιώσιμες πρακτικές. Οι αναφορές δείχνουν ότι οι σύγχρονοι ταξιδιώτες είναι πρόθυμοι να πληρώσουν ένα ασφάλιστρο για ξενοδοχεία που παρουσιάζουν ισχυρά διαπιστευτήρια βιωσιμότητας (Dodds et al., 2010). Το Global Sustainable Travel Report 2022 που δημοσιεύθηκε από την Booking (2022) αναφέρει ότι το 87% των παγκόσμιων ταξιδιωτών δηλώνει ότι θέλει να ταξιδεύει με βιώσιμο τρόπο και περισσότερο από το ένα τρίτο (34%) θα πλήρωνε εύκολα έως και 10% επιπλέον για μια τέτοια επιλογή.

Η οικονομική βιωσιμότητα περιλαμβάνει, επίσης, τον μετριασμό του κινδύνου. Οι κανονιστικοί κίνδυνοι πιέζουν όλο και περισσότερο τα ξενοδοχεία να υιοθετήσουν βιώσιμα μέτρα. Η μη συμμόρφωση με τους περιβαλλοντικούς κανονισμούς μπορεί να οδηγήσει σε βαριά πρόστιμα και ζημιά στη φήμη ενός ξενοδοχείου που μπορεί να είναι πολύ πιο δαπανηρή μακροπρόθεσμα (Jones et al., 2016).

Υπάρχουν, επίσης, και έμμεσα οικονομικά οφέλη που πρέπει να ληφθούν υπόψη. Προμηθεύοντας τοπικές πηγές, τα ξενοδοχεία όχι μόνο μειώνουν το αποτύπωμα άνθρακα, αλλά υποστηρίζουν, επίσης, και τις τοπικές οικονομίες. Αυτό είναι μέρος της έννοιας της κυκλικής οικονομίας, όπου οι βιώσιμες πρακτικές από μια οντότητα έχουν επιπτώσεις σε μια ολόκληρη την κοινότητα (Murray et al., 2017).

Για τα ξενοδοχεία, το οικονομικό επιχείρημα για τη βιωσιμότητα δεν αφορά μόνο τα άμεσα κέρδη, αλλά και τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα. Η υποβάθμιση του τοπικού περιβάλλοντος μπορεί να οδηγήσει σε απώλεια των ίδιων των αξιοθέατων που φέρνουν τουρίστες, θέτοντας σε κίνδυνο τα μελλοντικά έσοδα (Κο, 2005). Ως εκ τούτου, η επένδυση στη βιωσιμότητα μπορεί να θεωρηθεί ως μια

μορφή μακροπρόθεσμης επιχειρηματικής στρατηγικής που προστατεύει τόσο το περιβάλλον όσο και τις ροές εσόδων.

Τα ξενοδοχεία που επικεντρώνονται σε βιώσιμες πρακτικές συχνά συμμετέχουν σε πρωτοβουλίες κοινοτικής ανάπτυξης, από τη δημιουργία τοπικών θέσεων εργασίας έως την επένδυση σε τοπικές υπηρεσίες εκπαίδευσης και υγειονομικής περίθαλψης. Μια μελέτη από τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (ILO) προτείνει ότι οι πράσινες θέσεις εργασίας, ειδικά αυτές που συνδέονται με τη συμμετοχή της τοπικής κοινότητας, έχουν υψηλότερο πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα στις τοπικές οικονομίες (ILO, 2018). Η δέσμευση για τη βελτίωση της κοινότητας, όχι μόνο βοηθά τα ξενοδοχεία να οικοδομήσουν εμπιστοσύνη και καλές σχέσεις με τις τοπικές κοινότητες, αλλά χρησιμεύει, επίσης, ως ελκυστικό χαρακτηριστικό για τους κοινωνικά συνειδητοποιημένους τουρίστες.

Σύμφωνα με μια έκθεση της Deloitte (2019), οι καταναλωτές αναζητούν όλο και περισσότερο επωνυμίες που ευθυγραμμίζονται με τις προσωπικές τους αξίες και τις ηθικές απόψεις τους, συμπεριλαμβανομένης της βιωσιμότητας. Μια βιώσιμη επωνυμία μπορεί να αυξήσει την πίστη των πελατών, να προσελκύσει νέους πελάτες και να δώσει στα ξενοδοχεία ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην αγορά.

Επιπρόσθετα, με την άνοδο της βιώσιμης χρηματοδότησης (π.χ. κριτήρια ESG), τα ξενοδοχεία που μπορούν να επιδείξουν ισχυρή δέσμευση σε βιώσιμες πρακτικές προσελκύοντας όλο και πιο εύκολα επενδύσεις. Διάφορα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα διαθέτουν πλέον συγκεκριμένα προϊόντα χρηματοδότησης που στοχεύουν σε πράσινες επιχειρήσεις. Ως εκ τούτου, τα ξενοδοχεία με έμφαση στη βιωσιμότητα είναι πιο πιθανό να επωφεληθούν από ευνοϊκούς όρους δανείου και επενδυτικούς όρους.

Συμπερασματικά, ενώ τα οικονομικά οφέλη της ξενοδοχειακής βιομηχανίας είναι κατανοητά, η εισαγωγή της διάστασης της βιωσιμότητας προσφέρει μια πληρέστερη εικόνα. Δείχνει ότι οι βιώσιμες πρακτικές δεν αποτελούν μόνο ηθικές επιλογές, αλλά ταυτόχρονα είναι και οικονομικά λογικές. Καθώς ο τομέας συνεχίζει να εξελίσσεται, η βιωσιμότητα πιθανότατα θα γίνει αναπόσπαστο μέτρο βάσει του οποίου θα υπολογίζεται ο οικονομικός αντίκτυπος των ξενοδοχείων.

2.4. Οι Κοινωνικές Επιπτώσεις των Ξενοδοχείων

Ο κοινωνικός αντίκτυπος των ξενοδοχείων είναι ιδιαίτερα σημαντικός σήμερα. Τα αειφόρα ξενοδοχεία συχνά δίνουν προτεραιότητα στην ευημερία των εργαζομένων, η οποία μπορεί να έχει πολλαπλές επιπτώσεις στην τοπική κοινότητα. Η δέσμευση για δίκαιους μισθούς, υγιή εργασιακά περιβάλλοντα και ευκαιρίες κατάρτισης συμβάλλει σε χαμηλότερα ποσοστά κύκλου εργασιών, υψηλότερη ικανοποίηση από την εργασία και ευημερία της κοινότητας (Houdré, 2008). Αυτή η ολιστική προσέγγιση για την ευημερία των εργαζομένων είναι ιδιαίτερα σημαντική σε λιγότερο εύπορες χώρες, όπου τα ξενοδοχεία είναι μερικές φορές ένας από τους λίγους κλάδους που προσφέρουν σταθερή απασχόληση.

Τα ξενοδοχεία με έμφαση στη βιωσιμότητα αντιμετωπίζουν συχνά ζητήματα που σχετίζονται με την ισότητα των φύλων και την ποικιλομορφία. Για παράδειγμα, τα ξενοδοχεία που επιδιώκουν την πιστοποίηση “Fair Trade” τείνουν να έχουν ισχυρές πολιτικές ισότητας των φύλων (Torchia et al., 2015). Προάγοντας μια κουλτούρα που εκτιμά τη διαφορετικότητα και την ισότητα των φύλων, αυτά τα ξενοδοχεία βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της κοινωνικής αλλαγής.

Επίσης, τα αειφόρα ξενοδοχεία πραγματοποιούν συνήθως μια συντονισμένη προσπάθεια για να συνεργαστούν με τις τοπικές κοινότητες. Αυτό μπορεί να εκδηλώνεται με διάφορους τρόπους, όπως η προμήθεια τοπικών τροφίμων ή η συνεργασία με τοπικούς τεχνίτες για προμήθειες. Αυτό όχι μόνο υποστηρίζει την τοπική οικονομία, αλλά επιτρέπει, επίσης, την άνθηση των πολιτιστικών παραδόσεων και των χειροτεχνιών, γεγονός που με τη σειρά του προσθέτει μοναδική αξία στην τουριστική εμπειρία (Gössling et al., 2005).

Μια άλλη κρίσιμη πτυχή της βιωσιμότητας στα ξενοδοχεία είναι η διατήρηση της κοινωνικής και πολιτιστικής κληρονομιάς. Με τη συνεργασία με τις τοπικές κοινότητες και την ενθάρρυνση του υπεύθυνου τουρισμού, τα ξενοδοχεία μπορούν να συμβάλουν στη διαφύλαξη των τοπικών παραδόσεων και ορόσημων (Gössling et al., 2005).

Επιπλέον, τα αειφόρα ξενοδοχεία συχνά επιδιώκουν να εκπαιδεύσουν τους επισκέπτες σχετικά με υπεύθυνα ταξίδια και κατανάλωση. Προσφέροντας

πληροφορίες για τα τοπικά έθιμα, τις προσπάθειες διατήρησης και την υπεύθυνη συμπεριφορά, λειτουργούν ως καταλύτες για αλλαγή (Miller et al., 2010).

Μια πρόσφατη τάση στη βιώσιμη διαχείριση των ξενοδοχείων είναι ο σχεδιασμός εγκαταστάσεων και προγραμμάτων που είναι προσβάσιμα σε άτομα με αναπηρία (Buhalis et al., 2012). Αυτή η προσέγγιση επεκτείνει τον κοινωνικό αντίκτυπο των ξενοδοχείων πέρα από τις περιβαλλοντικές ανησυχίες σε ευρύτερα ζητήματα κοινωνικής δικαιοσύνης και ενσωμάτωσης.

Επίσης, τα ξενοδοχεία, δεδομένων των δυνατοτήτων υποδομής τους, μπορούν να λειτουργήσουν ως καταφύγια έκτακτης ανάγκης και κόμβοι εξυπηρέτησης στον απόηχο φυσικών ή ανθρωπογενών καταστροφών. Τα αειφόρα ξενοδοχεία είναι καλύτερα εξοπλισμένα για να υπηρετήσουν σε αυτόν τον ρόλο, λόγω της εστίασής τους στην αποδοτικότητα των πόρων και τη δέσμευση της κοινότητας (Korstanje & Olsen, 2011).

Πολλά αειφόρα ξενοδοχεία ανησυχούν όλο και περισσότερο για την «ηθική προμήθεια», συμπεριλαμβανομένης της χρήσης προϊόντων δίκαιου εμπορίου. Αυτές οι πρακτικές μπορούν να έχουν κοινωνικές επιπτώσεις προωθώντας δίκαιες συνθήκες εργασίας και αποθαρρύνοντας την παιδική ή την καταναγκαστική εργασία στις εφοδιαστικές αλυσίδες εφοδιασμού (Roberts & Tribe, 2008).

Επιπλέον, μέσω διαφόρων προγραμμάτων κατάρτισης και ανάπτυξης, τα βιώσιμα ξενοδοχεία μπορούν να προσφέρουν στις περιθωριοποιημένες ομάδες μια πορεία προς την κοινωνική κινητικότητα. Οι εργαζόμενοι αποκτούν όχι μόνο δεξιότητες εργασίας, αλλά δεξιότητες ζωής που μπορούν να είναι ωφέλιμες σε πολλαπλά πλαίσια.

Τέλος, τα αειφόρα ξενοδοχεία συχνά συμμετέχουν ή χορηγούν κοινοτικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες, ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή των πολιτών και καλλιεργώντας την αίσθηση της κοινότητας. Μπορούν, επίσης, να συνεργάζονται με τοπικές κυβερνήσεις και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς για να συμβάλουν στους περιφερειακούς στόχους βιωσιμότητας.

2.5. Οφέλη από Βιώσιμες Πρακτικές στα Ξενοδοχεία

Η υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών στον ξενοδοχειακό κλάδο προσφέρει πολυάριθμα οφέλη που εκτείνονται πέρα από την προστασία του περιβάλλοντος. Αυτά τα οφέλη περιλαμβάνουν οικονομικά κέρδη, ενισχυμένη φήμη επωνυμίας, ικανοποίηση πελατών, αφοσίωση εργαζομένων και σχέσεις με την κοινότητα. Αυτή η ενότητα παρέχει μια λεπτομερή διερεύνηση των πλεονεκτημάτων της εφαρμογής βιώσιμων πρακτικών στα ξενοδοχεία (Najar, 2020).

- **Οικονομικά κέρδη:** Οι βιώσιμες πρακτικές συχνά οδηγούν σε εξοικονόμηση κόστους μακροπρόθεσμα, βελτιώνοντας τα αποτελέσματα ενός ξενοδοχείου. Ο ενεργειακά αποδοτικός φωτισμός και οι συσκευές, τα μέτρα εξοικονόμησης νερού και οι στρατηγικές μείωσης των απορριμμάτων μπορούν να βοηθήσουν τα ξενοδοχεία να μειώσουν τους λογαριασμούς κοινής ωφελείας και τα λειτουργικά τους έξοδα. Επιπλέον, οι επενδύσεις σε βιώσιμες υποδομές μπορούν να αποδώσουν με την πάροδο του χρόνου, με αποτέλεσμα υψηλότερα περιθώρια κέρδους.
- **Βελτιωμένη φήμη επωνυμίας:** Τα ξενοδοχεία που δίνουν προτεραιότητα στη βιωσιμότητα διαφοροποιούνται από τους ανταγωνιστές και ενισχύουν τη συνολική εικόνα της επωνυμίας τους. Καθώς οι περιβαλλοντικά συνειδητοποιημένοι ταξιδιώτες αναζητούν ολοένα και περισσότερο καταλύματα που ευθυγραμμίζονται με τις αξίες τους, τα ξενοδοχεία με ισχυρές πρωτοβουλίες βιωσιμότητας μπορούν να προσελκύσουν μια μεγαλύτερη πελατειακή βάση και να ενισχύσουν την πίστη των πελατών. Επιπλέον, η θετική φήμη της επωνυμίας μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένη κάλυψη από τα μέσα ενημέρωσης και μάρκετινγκ από στόμα σε στόμα, συμβάλλοντας περαιτέρω στην επιτυχία ενός ξενοδοχείου.
- **Ικανοποίηση πελατών:** Οι βιώσιμες πρακτικές μπορούν να συμβάλουν σε μια βελτιωμένη εμπειρία επισκεπτών. Για παράδειγμα, ο ενεργειακά αποδοτικός κλιματισμός και το φυσικό φως μπορούν να δημιουργήσουν ένα πιο άνετο περιβάλλον για τους επισκέπτες, ενώ οι φιλικές προς το περιβάλλον ανέσεις, όπως βιολογικά προϊόντα περιποίησης και κλινοσκεπάσματα βιώσιμης προέλευσης, μπορούν να προσελκύσουν τους περιβαλλοντικά σκεπτόμενους ταξιδιώτες. Επιπλέον, ορισμένοι επισκέπτες εκτιμούν ότι η διαμονή τους

συμβάλλει στο μεγαλύτερο καλό, γεγονός που μπορεί να ενισχύσει τη συνολική τους ικανοποίηση.

- Δέσμευση και διατήρηση των εργαζομένων: Η δέσμευση για βιωσιμότητα μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένη ικανοποίηση και διατήρηση των εργαζομένων. Πολλοί εργαζόμενοι προτιμούν να εργάζονται για εταιρείες που μοιράζονται τις αξίες τους και επιδεικνύουν δέσμευση για θετικές αλλαγές. Εφαρμόζοντας βιώσιμες πρακτικές και παρέχοντας ευκαιρίες κατάρτισης, τα ξενοδοχεία μπορούν να καλλιεργήσουν μια αίσθηση υπερηφάνειας και πίστης στο εργατικό δυναμικό τους, ενισχύοντας τελικά την παραγωγικότητα και μειώνοντας την εναλλαγή προσωπικού.
- Διαχείριση κινδύνου: Οι βιώσιμες πρακτικές μπορούν να βοηθήσουν τα ξενοδοχεία να μετριάσουν διάφορους κινδύνους, όπως η κανονιστική μη συμμόρφωση, η σπανιότητα των πόρων και οι συνέπειες της κλιματικής αλλαγής. Αγκαλιάζοντας τη βιωσιμότητα, τα ξενοδοχεία μπορούν να προετοιμαστούν καλύτερα για αυτές τις προκλήσεις και να προστατεύσουν τα περιουσιακά τους στοιχεία, διασφαλίζοντας μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και ανάπτυξη.
- Σχέσεις με την κοινότητα: Τα ξενοδοχεία που υιοθετούν βιώσιμες πρακτικές συχνά χτίζουν ισχυρότερες σχέσεις με τις τοπικές κοινωνίες. Με τοπικές πηγές, υποστηρίζοντας κοινοτικές πρωτοβουλίες και ελαχιστοποιώντας τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις τους, τα ξενοδοχεία μπορούν να συμβάλουν στη συνολική ευημερία της κοινότητας και να δημιουργήσουν μια θετική εικόνα ως υπεύθυνοι εταιρικοί πολίτες. Οι ισχυρές σχέσεις με την κοινότητα μπορούν να οδηγήσουν σε αυξημένη τοπική υποστήριξη και πρόσθετες επιχειρηματικές ευκαιρίες.
- Καινοτομία και προσαρμογή: Η υιοθέτηση της βιωσιμότητας μπορεί να οδηγήσει στην καινοτομία και την προσαρμογή στον ξενοδοχειακό κλάδο. Καθώς τα ξενοδοχεία αναζητούν τρόπους να μειώσουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις τους, υιοθετούν συχνά τεχνολογίες και λύσεις αιχμής, όπως συστήματα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, μετατροπή αποβλήτων σε ενέργεια και προηγμένες διαδικασίες επεξεργασίας νερού. Αυτές οι

καινοτομίες όχι μόνο συμβάλλουν στη βιωσιμότητα, αλλά επιτρέπουν, επίσης, στα ξενοδοχεία να προσαρμοστούν σε έναν ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο και να παραμείνουν μπροστά από τον ανταγωνισμό.

- Ανθεκτικότητα και μακροπρόθεσμη ανάπτυξη: Τα ξενοδοχεία που δίνουν προτεραιότητα στη βιωσιμότητα είναι καλύτερα εξοπλισμένα για να αντιμετωπίσουν τις αβεβαιότητες ενός μεταβαλλόμενου κόσμου και συνεχίζουν να αναπτύσσονται και να ευημερούν ενόψει των αντιξοοτήτων. Με μακροπρόθεσμο σχεδιασμό και λαμβάνοντας υπόψη τις πιθανές επιπτώσεις των αποφάσεών τους, τα ξενοδοχεία μπορούν να οικοδομήσουν τα θεμέλια για διαρκή επιτυχία και να δημιουργήσουν ένα πιο ανθεκτικό επιχειρηματικό μοντέλο.

Συμπερασματικά, τα οφέλη των βιώσιμων πρακτικών για τα ξενοδοχεία είναι εκτεταμένα, περιλαμβάνοντας οικονομικά κέρδη, ενισχυμένη φήμη επωνυμίας, ικανοποίηση πελατών, αφοσίωση εργαζομένων, σχέσεις με την κοινότητα, διαχείριση κινδύνου, καινοτομία και μακροπρόθεσμη ανάπτυξη. Υιοθετώντας πρακτικές φιλικές προς το περιβάλλον και καλλιεργώντας μια κουλτούρα περιβαλλοντικής ευθύνης, τα ξενοδοχεία μπορούν να βελτιώσουν σημαντικά τη συνολική τους απόδοση και να συμβάλουν στην παγκόσμια προσπάθεια για την προστασία του περιβάλλοντος και τη δημιουργία ενός πιο βιώσιμου μέλλοντος.

3. ΒΕΛΤΙΣΤΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΣΤΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ

3.1. Εξοικονόμηση Ενέργειας

3.1.1. Ενεργειακά Αποδοτικός Φωτισμός

Η εφαρμογή ενεργειακά αποδοτικού φωτισμού στα ξενοδοχεία, όπως η χρήση φωτισμού LED, αισθητήρων κίνησης και η βελτιστοποίηση του φυσικού φωτισμού, μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη στρατηγική βιωσιμότητας ενός ξενοδοχείου. Αναλυτικότερα:

- **Φωτισμός LED:** Τα φώτα LED (Light Emitting Diode) είναι έως και 90% πιο αποδοτικά από τους παραδοσιακούς λαμπτήρες πυρακτώσεως. Παράγουν λιγότερη θερμότητα και έχουν μεγαλύτερη διάρκεια ζωής, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε εξοικονόμηση κόστους με την πάροδο του χρόνου. Επιπλέον, ο φωτισμός LED δεν περιέχει υδράργυρο, μια επιβλαβή ουσία που υπάρχει σε πολλούς άλλους τύπους φωτισμού, γεγονός που τα καθιστά ασφαλέστερα για απόρριψη και ανακύκλωση (U.S. Department of Energy, 2023).
- **Αισθητήρες κίνησης:** Η εγκατάσταση αισθητήρων κίνησης μπορεί να μειώσει σημαντικά την κατανάλωση ενέργειας σε χώρους που δεν χρησιμοποιούνται συνεχώς, όπως διάδρομοι, αίθουσες συσκέψεων ή τουαλέτες. Εξασφαλίζοντας ότι τα φώτα είναι αναμμένα μόνο όταν είναι απαραίτητο, τα ξενοδοχεία μπορούν να εξοικονομήσουν κόστος ενέργειας και να παρατείνουν τη διάρκεια ζωής των φωτιστικών τους. Οι αισθητήρες κίνησης μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας ενός κτιρίου (U.S. Department of Energy, 2023).
- **Βελτιστοποίηση φυσικού φωτισμού:** Ο σχεδιασμός χώρων για τη βελτιστοποίηση της χρήσης του φυσικού φωτός μπορεί επίσης να οδηγήσει σε σημαντική εξοικονόμηση ενέργειας. Αυτή η στρατηγική περιλαμβάνει τη χρήση παραθύρων, φεγγιτών και ανακλαστικών επιφανειών για τη

μεγιστοποίηση της ποσότητας φυσικού φωτός σε έναν χώρο, μειώνοντας την ανάγκη για τεχνητό φωτισμό κατά τη διάρκεια της ημέρας. Επιπλέον, η έκθεση στο φυσικό φως έχει αποδειχθεί ότι βελτιώνει τη διάθεση και την παραγωγικότητα, ενισχύοντας την εμπειρία του επισκέπτη (World Green Building Council).

3.1.2. Συστήματα θέρμανσης, εξαερισμού & Κλιματισμού (HVAC)

Τα συστήματα θέρμανσης, εξαερισμού και κλιματισμού (HVAC) είναι οι κύριοι «καταναλωτές» ενέργειας στα ξενοδοχεία. Επομένως, η εστίαση σε ενεργειακά αποδοτικά μοντέλα, η σωστή συντήρηση και οι έξυπνοι θερμοστάτες μπορεί να μειώσουν σημαντικά την κατανάλωση ενέργειας ενός ξενοδοχείου και να συμβάλουν στους στόχους βιωσιμότητας του.

- **Ενεργειακά αποδοτικά μοντέλα:** Τα συστήματα HVAC υψηλής απόδοσης μπορούν να εξοικονομήσουν σημαντική ενέργεια σε σύγκριση με παλαιότερα ή τυπικά μοντέλα απόδοσης. Σύμφωνα με το Υπουργείο Ενέργειας των Η.Π.Α., η αντικατάσταση ενός παλιού συστήματος HVAC με ένα υψηλής απόδοσης μπορεί να εξοικονομήσει 20%-40% στο κόστος θέρμανσης και ψύξης (U.S. Department of Energy, 2023).
- **Τακτική συντήρηση:** Η τακτική συντήρηση μπορεί να εξασφαλίσει ότι τα συστήματα HVAC λειτουργούν στη μέγιστη απόδοση τους. Ένα κακό-συντηρημένο σύστημα απαιτεί περισσότερη ενέργεια για να παρέχει το ίδιο επίπεδο άνεσης σε σύγκριση με ένα καλά συντηρημένο. Υπολογίζεται ότι η απόδοση του HVAC μπορεί να επιδεινωθεί κατά 10%-30%, λόγω έλλειψης συντήρησης (ASHRAE, 2012).
- **Έξυπνοι θερμοστάτες:** Αυτές οι συσκευές επιτρέπουν καλύτερο έλεγχο των συστημάτων HVAC, με αποτέλεσμα την εξοικονόμηση ενέργειας. Οι έξυπνοι θερμοστάτες μπορούν να μάθουν μοτίβα, να προσαρμόζονται στην πληρότητα και να ελέγχονται από απόσταση, αποφεύγοντας έτσι τη σπατάλη ενέργειας από τη θέρμανση ή την ψύξη των ακάλυπτων δωματίων. Σύμφωνα με το ENERGY STAR, ένας έξυπνος θερμοστάτης μπορεί να

εξοικονομήσει έως και 100 δολάρια ετησίως σε κόστος ενέργειας (ENERGY STAR, 2023).

Η ακριβής εξοικονόμηση και η απόδοση μπορεί να εξαρτηθούν από παράγοντες, όπως ο συγκεκριμένος εξοπλισμός που χρησιμοποιείται, το κλίμα, η μόνωση του κτιρίου και η συμπεριφορά των ενοίκων.

3.1.3. Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως τα ηλιακά πάνελ, οι ανεμογεννήτριες και η γεωθερμική ενέργεια προσφέρουν τεράστιες δυνατότητες για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα των ξενοδοχείων. Η χρήση αυτών των πηγών ενέργειας όχι μόνο μειώνει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, αλλά μπορεί επίσης να προσφέρει σημαντική εξοικονόμηση κόστους με την πάροδο του χρόνου.

- **Ηλιακά πάνελ:** Η ηλιακή ενέργεια είναι μια ολοένα και πιο δημοφιλής ανανεώσιμη πηγή ενέργειας, λόγω της προσβασιμότητάς της και του μειωμένου κόστους της τεχνολογίας των ηλιακών πάνελ. Τα ξενοδοχεία μπορούν να εγκαταστήσουν τους ηλιακούς συλλέκτες σε στέγες, για να παράγουν καθαρή ηλεκτρική ενέργεια, να μειώσουν την εξάρτηση από το δίκτυο και να μειώσουν το ενεργειακό τους κόστος. Σύμφωνα με την Ένωση Βιομηχανιών Ηλιακής Ενέργειας των Η.Π.Α. (Solar Energy Industries Association), η ηλιακή ενέργεια μπορεί να μειώσει τους μηνιαίους λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειας κατά 10-30% (SEIA, 2023).
- **Ανεμογεννήτριες:** Αν και εξαρτώνται από την τοποθεσία και την ταχύτητα του ανέμου, οι ανεμογεννήτριες μπορούν να παράγουν σημαντικές ποσότητες ενέργειας. Για μεγαλύτερα ξενοδοχεία ή για εκείνα που βρίσκονται σε περιοχές πλούσιες σε ανέμους, οι ανεμογεννήτριες μπορούν να χρησιμεύσουν ως εξαιρετική ανανεώσιμη πηγή ενέργειας. Η Αμερικανική Ένωση Αιολικής Ενέργειας (American Wind Energy Association) αναφέρει ότι το κόστος της αιολικής ενέργειας έχει μειωθεί κατά περίπου 70% την τελευταία δεκαετία, καθιστώντας την πιο εφικτή επιλογή για πολλές επιχειρήσεις (AWEA, 2019).

- Γεωθερμική ενέργεια: Τα γεωθερμικά συστήματα χρησιμοποιούν τη σταθερή θερμοκρασία της γης για τη θέρμανση ή την ψύξη των κτιρίων. Με τη μεταφορά θερμότητας προς ή από το έδαφος, αυτά τα συστήματα μπορούν να λειτουργήσουν πιο αποτελεσματικά από τα παραδοσιακά συστήματα HVAC. Η Υπηρεσία Προστασίας Περιβάλλοντος των Η.Π.Α. (U.S. Environmental Protection Agency) αναφέρει ότι οι γεωθερμικές αντλίες θερμότητας μπορούν να μειώσουν την κατανάλωση ενέργειας και τις αντίστοιχες εκπομπές έως και 44% σε σύγκριση με τις αντλίες θερμότητας με πηγή αέρα και έως και 72% σε σύγκριση με τη θέρμανση ηλεκτρικής αντίστασης με τυπικό εξοπλισμό κλιματισμού (SEIA, 2023).

3.2. Εξοικονόμηση Νερού

3.2.1. Εξαρτήματα & Συσκευές Χαμηλής Ροής

Η εξοικονόμηση νερού είναι μια κρίσιμη πτυχή της βιωσιμότητας, ιδιαίτερα στον κλάδο της φιλοξενίας, όπου η χρήση του νερού μπορεί να είναι σημαντική. Τα εξαρτήματα και οι συσκευές χαμηλής ροής, συμπεριλαμβανομένων των βρυσών, των ντους και των τουαλετών, προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες για εξοικονόμηση νερού στα ξενοδοχεία.

- Βρύσες χαμηλής ροής: Οι βρύσες χαμηλής ροής μπορούν να μειώσουν σημαντικά τη χρήση νερού σε μπάνια και κουζίνες. Οι τυπικές βρύσες έχουν συνήθως ταχύτητα ροής 2,2 γαλόνια ανά λεπτό (gpm). Οι βρύσες χαμηλής ροής μειώνουν αυτόν τον ρυθμό σε 1,5 gpm ή λιγότερο, εξοικονομώντας σχεδόν το 32% της χρήσης νερού (EPA, 2019).
- Χαμηλής ροής ντους: Το ντους αντιπροσωπεύει σχεδόν το 17% της χρήσης νερού σε εσωτερικούς χώρους στα ξενοδοχεία. Οι κεφαλές ντους χαμηλής ροής μειώνουν τη ροή νερού από τα τυπικά 2,5 gpm σε 2,0 gpm ή λιγότερο. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε εξοικονόμηση νερού έως και 20%, χωρίς να διακυβεύεται η ικανοποίηση των επισκεπτών (EPA, 2019).

- Τουαλέτες χαμηλής ροής: Οι παραδοσιακές τουαλέτες μπορούν να χρησιμοποιούν έως και 6 γαλιόνια ανά έκπλυση, ενώ οι τουαλέτες χαμηλής ροής χρησιμοποιούν μόνο 1,6 γαλιόνια ανά έκπλυση. Αυτό αντιπροσωπεύει σημαντική μείωση στη χρήση νερού. Ορισμένα μοντέλα, όπως οι τουαλέτες διπλής ροής, προσφέρουν ακόμη μεγαλύτερη απόδοση παρέχοντας δύο επιλογές ξεπλύματος, μία για υγρά απόβλητα και μια τυπική έκπλυση 1,6 γαλονιού για στερεά απόβλητα (EPA, 2019).

Η εφαρμογή αυτών των εξαρτημάτων και συσκευών μπορεί να οδηγήσει σε σημαντική εξοικονόμηση νερού για τα ξενοδοχεία, συμβάλλοντας στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα και μειώνοντας το λειτουργικό κόστος. Διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στην απόκτηση πιστοποιήσεων, όπως το LEED, και την τήρηση των τοπικών κανονισμών για το νερό.

3.2.2. Ανακύκλωση & Επαναχρησιμοποίηση Νερού

Στην αναζήτηση της βιωσιμότητας, η ανακύκλωση και η επαναχρησιμοποίηση του νερού μπορούν να διαδραματίσουν κρίσιμο ρόλο στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των ξενοδοχείων. Τα συστήματα γκρίζου νερού και η συλλογή βρόχινου νερού είναι δύο ευρέως αναγνωρισμένες τεχνικές.

- Συστήματα γκρίζου νερού: Το γκρίζο νερό αναφέρεται στα σχετικά καθαρά λύματα από ντους, νεροχύτες, πλυντήρια ρούχων και άλλες πηγές εκτός τουαλέτας. Αυτό το νερό μπορεί να επεξεργαστεί και να επαναχρησιμοποιηθεί για σκοπούς που δεν απαιτούν πόσιμο νερό, όπως το ξέπλυμα των τουαλετών, το πότισμα και τα συστήματα ψύξης. Η επαναχρησιμοποίηση του γκρίζου νερού μπορεί να οδηγήσει σε σημαντική μείωση της κατανάλωσης γλυκού νερού, με ορισμένες μελέτες να υποδηλώνουν ότι μπορεί να μειώσει τη χρήση νερού κατά 30-50% (EPA, 2023).
- Συγκομιδή βρόχινου νερού: Περιλαμβάνει τη συλλογή και αποθήκευση του βρόχινου νερού για μελλοντική χρήση. Σε ένα περιβάλλον ξενοδοχείου, το νερό της βροχής μπορεί να συλλεχθεί από ταρατσες και άλλες επιφάνειες

και να αποθηκευτεί σε δεξαμενές. Αυτό το νερό που συλλέγεται μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διάφορες μη πόσιμες εφαρμογές, όπως στην έκπλυση της τουαλέτας, το πότισμα ή τον καθαρισμό. Με την κατάλληλη επεξεργασία, μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως πόσιμο νερό. Η πιθανή εξοικονόμηση νερού από τη συλλογή όμβριων υδάτων εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα τοπικά πρότυπα βροχόπτωσης. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η συλλογή όμβριων υδάτων μπορεί να αντισταθμίσει έως και το 75% της δημοτικής ζήτησης νερού για τις επιχειρήσεις (TWDB, 2005).

Αυτές οι στρατηγικές όχι μόνο συμβάλλουν στη διατήρηση του νερού, αλλά προσφέρουν και εξοικονόμηση κόστους με τη μείωση των τελών ύδρευσης και αποχέτευσης. Ωστόσο, η εφαρμογή αυτών των συστημάτων απαιτεί μια αρχική επένδυση και συνεχή συντήρηση για να διασφαλιστεί η ασφαλής και αποτελεσματική λειτουργία.

3.2.3. Διαχείριση Τοπίου

Η αποτελεσματική διαχείριση του τοπίου είναι ένα ζωτικό μέρος της εξοικονόμησης νερού στον κλάδο της φιλοξενίας. Τα ξενοδοχεία έχουν συχνά εκτεταμένες διαμορφωμένες περιοχές και οι παραδοσιακές μέθοδοι εξωραϊσμού μπορούν να καταναλώσουν σημαντικές ποσότητες νερού. Ωστόσο, εναλλακτικές τεχνικές, όπως η στάγδην άρδευση, μπορούν να μειώσουν δραστικά τη χρήση νερού.

- Διαδικασία εξωραϊσμού (Xeriscaping): Το Xeriscaping αναφέρεται σε εξωραϊσμό που μειώνει ή εξαλείφει την ανάγκη για συμπληρωματικό νερό από την άρδευση. Περιλαμβάνει τη χρήση φυτών ανθεκτικών στην ξηρασία, και αποτελεσματικές πρακτικές άρδευσης. Αυτή η πρακτική όχι μόνο εξοικονομεί νερό αλλά απαιτεί και λιγότερη συντήρηση από τα παραδοσιακά τοπία. Σύμφωνα με το University of Georgia Extension, το Xeriscaping μπορεί να μειώσει τη χρήση νερού στο τοπίο κατά 50 - 75% (UGA Extension, 2009).

- Άρδευση με σταγόνες: Τα παραδοσιακά συστήματα καταιονισμού μπορεί να είναι αναποτελεσματικά, με μεγάλο ποσοστό νερού να χάνεται από την απορροή. Η στάγδην άρδευση, από την άλλη πλευρά, παρέχει χαμηλούς όγκους νερού απευθείας στις ρίζες του φυτού, ελαχιστοποιώντας τις απώλειες. Μπορεί να είναι 40 - 60% πιο αποτελεσματική από άλλες μορφές άρδευσης, οδηγώντας σε σημαντική εξοικονόμηση νερού (Colorado State University Extension, 2023).

Η εφαρμογή αυτών των τεχνικών διαχείρισης τοπίου μπορεί να συμβάλει σημαντικά στις προσπάθειες εξοικονόμησης νερού ενός ξενοδοχείου, μειώνοντας τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του και εξοικονομώντας κόστος νερού.

3.3. Μείωση & Διαχείριση Απορριμμάτων

3.3.1. Προγράμματα Ανακύκλωσης & Κομποστοποίησης

Η μείωση και η διαχείριση των απορριμμάτων είναι ζωτικής σημασίας για τα ξενοδοχεία που επιδιώκουν να βελτιώσουν τη βιωσιμότητά τους. Η εφαρμογή αποτελεσματικών προγραμμάτων ανακύκλωσης και κομποστοποίησης μπορεί να μειώσει σημαντικά την ποσότητα των απορριμμάτων που αποστέλλονται σε χώρους υγειονομικής ταφής και να συμβάλει στην κυκλική οικονομία.

- Σωστός διαχωρισμός απορριμμάτων: Διαχωρίζοντας σωστά τα απόβλητα σε ανακυκλώσιμα, κομποστοποιήσιμα και υλικά υγειονομικής ταφής, τα ξενοδοχεία μπορούν να εξασφαλίσουν ότι όσο το δυνατόν περισσότερα απόβλητα ανακυκλώνονται ή κομποστοποιούνται. Τα ανακυκλώσιμα υλικά μπορεί συχνά να περιλαμβάνουν χαρτί, γυαλί, μέταλλο και ορισμένους τύπους πλαστικού. Σύμφωνα με έκθεση της Υπηρεσίας Προστασίας του Περιβάλλοντος των Η.Π.Α. (Environmental Protection Agency), η ανακύκλωση μπορεί να εξοικονομήσει περισσότερο από το 60% της ενέργειας που θα είχε χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή νέων προϊόντων από πρώτες ύλες (EPA, 2023).

- Κομποστοποίηση απορριμμάτων τροφίμων: Τα ξενοδοχεία παράγουν σημαντικές ποσότητες απορριμμάτων τροφίμων, τα οποία, εάν κομποστοποιηθούν, μπορούν να μειώσουν τον όγκο των απορριμμάτων που αποστέλλονται σε χώρους υγειονομικής ταφής και να δημιουργήσουν βελτιωτικό εδάφους πλούσιο σε θρεπτικά συστατικά για λόγους εξωραϊσμού. Η κομποστοποίηση υπολειμμάτων τροφίμων μπορεί να υλοποιηθεί επιτόπου ή μέσω δημοτικών ή εμπορικών προγραμμάτων. Σύμφωνα με το Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδυναμίας των Η.Π.Α. (Local Self-Reliance), η κομποστοποίηση αντί της υγειονομικής ταφής οργανικών υλικών μπορεί να μειώσει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου ισοδύναμη με την αφαίρεση 7,8 εκατομμυρίων αυτοκινήτων από το δρόμο (ILSR, 2014).

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η επιτυχής εφαρμογή αυτών των προγραμμάτων απαιτεί επαρκή προγράμματα εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης για το προσωπικό και τους επισκέπτες. Η σωστή σήμανση και η βολική τοποθέτηση των κάδων ανακύκλωσης και κομποστοποίησης μπορούν να αυξήσουν σημαντικά τα ποσοστά συμμετοχής.

3.3.2. Μείωση των Πλαστικών μιας Χρήσης

Η μείωση των πλαστικών μιας χρήσης είναι μια κρίσιμη στρατηγική για τη μείωση και τη διαχείριση των απορριμμάτων στον ξενοδοχειακό κλάδο. Οι σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις των πλαστικών μιας χρήσης, από την παραγωγή τους έως τη διάθεσή τους, που συχνά καταλήγουν σε χωματερές ή χειρότερα σε ωκεανούς, έχει οδηγήσει σε επιτακτική ανάγκη για εναλλακτικές λύσεις.

- Εξάλειψη των πλαστικών καλαμακίων και μαχαιροπήρουνων: Τα πλαστικά καλαμάκια και τα μαχαιροπίρουνα συμβάλλουν σημαντικά στη ρύπανση από πλαστικά παγκοσμίως. Μόνο στις Η.Π.Α., υπολογίζεται ότι χρησιμοποιούνται πάνω από 500 εκατομμύρια πλαστικά καλαμάκια κάθε μέρα (ECO Cycle, 2023). Τα ξενοδοχεία μπορούν να επιλέξουν επαναχρησιμοποιήσιμες ή βιοδιασπώμενες εναλλακτικές λύσεις, όπως

καλαμάκια από μέταλλο, μπαμπού ή χαρτί. Ορισμένα ξενοδοχεία επιλέγουν να παρέχουν αυτά τα είδη μόνο κατόπιν αιτήματος, μειώνοντας περαιτέρω τη σπατάλη.

- Επαναχρησιμοποιούμενα μπουκάλια νερού και σταθμοί αναπλήρωσης: Η παροχή στους επισκέπτες επαναχρησιμοποιήσιμων μπουκαλιών νερού και η δημιουργία σταθμών αναπλήρωσης νερού σε όλο το ξενοδοχείο μπορεί να μειώσει δραστικά τον αριθμό των πλαστικών μπουκαλιών μιας χρήσης. Σύμφωνα με το Ινστιτούτο Ανακύκλωσης Δοχείων των Η.Π.Α. (Container Recycling Institute), πάνω από 60 εκατομμύρια πλαστικά μπουκάλια νερού πετιούνται κάθε μέρα στις Η.Π.Α. (Container Recycling Institute, 2023). Υιοθετώντας ένα πρόγραμμα επαναχρησιμοποιήσιμων μπουκαλιών νερού, τα ξενοδοχεία μπορούν να περιορίσουν σημαντικά αυτά τα απόβλητα.

Αυτές οι πρακτικές όχι μόνο μειώνουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, αλλά μπορούν επίσης να ενισχύσουν τη φήμη ενός ξενοδοχείου ως βιώσιμης επιχείρησης, προσελκύοντας πελάτες με οικολογική συνείδηση. Ενώ η μετάβαση από τα πλαστικά μιας χρήσης μπορεί να συνεπάγεται αρχικό κόστος και να απαιτεί αλλαγές συμπεριφοράς από το προσωπικό και τους επισκέπτες, τα μακροπρόθεσμα οφέλη για το περιβάλλον και την επωνυμία του ξενοδοχείου είναι σημαντικά.

3.3.3. Βιώσιμες Προμήθειες

Οι βιώσιμες προμήθειες είναι ζωτικής σημασίας συστατικό της μείωσης και της διαχείρισης των απορριμμάτων στον κλάδο της φιλοξενίας. Αυτό περιλαμβάνει την αγορά αγαθών και υπηρεσιών που είναι φιλικά προς το περιβάλλον, οικονομικά βιώσιμα και κοινωνικά υπεύθυνα.

- Προϊόντα καθαρισμού φιλικά προς το περιβάλλον: Τα ξενοδοχεία χρησιμοποιούν μεγάλες ποσότητες προϊόντων καθαρισμού και πολλά από αυτά μπορεί να έχουν σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, λόγω των χημικών ουσιών που περιέχουν. Επιλέγοντας φιλικά προς το περιβάλλον προϊόντα καθαρισμού, τα ξενοδοχεία μπορούν να μειώσουν αυτές τις επιπτώσεις. Αυτά τα προϊόντα έχουν συχνά λιγότερες πτητικές οργανικές

ενώσεις (VOCs), οι οποίες μπορούν να προκαλέσουν ατμοσφαιρική ρύπανση και προβλήματα υγείας και συχνά είναι βιοδιασπώμενα, μειώνοντας τη ρύπανση του νερού. Μια μελέτη από το Πανεπιστήμιο της Μασαχουσέτης Lowell διαπίστωσε ότι η χρήση πράσινων προϊόντων καθαρισμού μπορεί να μειώσει τους κινδύνους για την υγεία και να βελτιώσει την ποιότητα του εσωτερικού αέρα (UMass Lowell, 2020).

- Τοπικά και βιώσιμα υλικά: Η τοπική προμήθεια αγαθών και η χρήση βιώσιμων υλικών μπορεί να μειώσει το αποτύπωμα άνθρακα ενός ξενοδοχείου ελαχιστοποιώντας τις αποστάσεις μεταφοράς. Μπορεί επίσης να υποστηρίξει τις τοπικές οικονομίες και να διασφαλίσει τη βιωσιμότητα της εφοδιαστικής αλυσίδας. Για παράδειγμα, στην κατασκευή και την εσωτερική διακόσμηση, τα ξενοδοχεία μπορούν να επιλέξουν βιώσιμα υλικά, όπως μπαμπού, ανακυκλωμένο ξύλο ή ανακυκλωμένο μέταλλο. Αυτά τα υλικά έχουν μικρότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε σύγκριση με τα συμβατικά υλικά. Η Υπηρεσία Προστασίας του Περιβάλλοντος των Η.Π.Α. (Environmental Protection Agency) συνιστά την αγορά προϊόντων με πιστοποιήσεις βιωσιμότητας, όπως το Forest Stewardship Council (FSC) για προϊόντα ξύλου και χαρτιού (EPA, 2023).

Με την υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών προμηθειών, τα ξενοδοχεία μπορούν να μειώσουν το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα, να συνεισφέρουν στις τοπικές οικονομίες και να ενισχύσουν τη φήμη τους στους περιβαλλοντικά συνειδητοποιημένους επισκέπτες.

3.4. Οικολογικός Σχεδιασμός & Κατασκευή

3.4.1. Πιστοποιήσεις Πράσινων Κτιρίων

Οι πιστοποιήσεις πράσινων κτιρίων παρέχουν ένα σημείο αναφοράς για τη βιωσιμότητα στο σχεδιασμό και την κατασκευή των ξενοδοχείων. Αυτές οι πιστοποιήσεις διασφαλίζουν ότι τα κτίρια συμμορφώνονται με ορισμένα

περιβαλλοντικά πρότυπα και μπορούν να χρησιμεύσουν ως ένδειξη στους επισκέπτες ότι το ξενοδοχείο δίνει προτεραιότητα στη βιωσιμότητα.

- Πιστοποίηση LEED: Η πιστοποίηση LEED (Leadership in Energy and Environmental Design) είναι ένα διεθνώς αναγνωρισμένο σύστημα πιστοποίησης πράσινων κτιρίων, που παρέχει επαλήθευση από τρίτους ότι ένα κτίριο σχεδιάστηκε και κατασκευάστηκε χρησιμοποιώντας στρατηγικές που στοχεύουν στη βελτίωση της απόδοσης σε όλες τις μετρήσεις που έχουν μεγαλύτερη σημασία, δηλαδή εξοικονόμηση ενέργειας, αποδοτικότητα νερού, μείωση εκπομπών CO₂, βελτιωμένη ποιότητα περιβάλλοντος εσωτερικού χώρου και διαχείριση των πόρων και ευαισθησία στις επιπτώσεις τους. Τα κτίρια μπορούν να κερδίσουν διαφορετικά επίπεδα πιστοποίησης (Certified, Silver, Gold, Platinum) ανάλογα με τον αριθμό των βαθμών που επιτυγχάνουν σε διάφορες κατηγορίες. Τα κτίρια με πιστοποίηση LEED καταναλώνουν 25% λιγότερη ενέργεια, 11% λιγότερο νερό και έχουν 19% χαμηλότερο κόστος συντήρησης από τα παραδοσιακά κτίρια (USGBC, 2023).
- Πιστοποίηση Green Globe: Η πιστοποίηση Green Globe έχει σχεδιαστεί ειδικά για την ταξιδιωτική και τουριστική βιομηχανία. Αξιολογεί τη βιώσιμη διαχείριση των ταξιδιωτικών και τουριστικών επιχειρήσεων με βάση διεθνώς αποδεκτά κριτήρια για βιώσιμη λειτουργία και διαχείριση (Green Globe, 2021). Αυτά τα κριτήρια περιλαμβάνουν συστήματα βιώσιμης διαχείρισης, κοινωνικούς και οικονομικούς παράγοντες, πολιτιστική κληρονομιά και περιβαλλοντικούς παράγοντες. Τα πιστοποιημένα ξενοδοχεία Green Globe δείχνουν δέσμευση να προσφέρουν θετικές συνεισφορές στους ανθρώπους και τον πλανήτη, αναφέροντας υψηλότερους βαθμούς ικανοποίησης πελατών (Green Globe, 2023).

Αυτές οι πιστοποιήσεις όχι μόνο βελτιώνουν τις περιβαλλοντικές επιδόσεις των ξενοδοχείων, αλλά μπορούν επίσης να προσελκύσουν πελάτες με οικολογική συνείδηση και να προσφέρουν οικονομικά οφέλη, μέσω της εξοικονόμησης ενέργειας και νερού.

3.4.2. Βιώσιμα Οικοδομικά Υλικά

Στον τομέα του φιλικού προς το περιβάλλον σχεδιασμού και κατασκευής, η χρήση βιώσιμων δομικών υλικών διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο. Τα ξενοδοχεία που προσπαθούν για επίτευξης βιωσιμότητας πρέπει να λαμβάνουν υπόψη αυτά τα υλικά, καθώς μειώνουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και συχνά συνοδεύονται από οφέλη κόστους κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους.

- Ανακυκλωμένα υλικά: Η χρήση ανακυκλωμένων υλικών είναι ένας εξαιρετικά αποτελεσματικός τρόπος για την ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της κατασκευής. Αυτά τα υλικά μπορεί να περιλαμβάνουν μέταλλο, ξύλο, γυαλί και ορισμένους τύπους πλαστικών. Η χρήση ανακυκλωμένου χάλυβα, για παράδειγμα, εξοικονομεί περίπου το 75% του ενεργειακού κόστους σε σύγκριση με την παραγωγή χάλυβα από πρώτες ύλες (American Iron and Steel Institute, 2021). Το ανακυκλωμένο ξύλο μπορεί να προσθέσει μια μοναδική αισθητική έλξη στο σχεδιασμό ενός ξενοδοχείου, αποφεύγοντας την αποψίλωση των δασών. Η Build Reuse των Η.Π.Α. προσφέρει διάφορους πόρους για την εύρεση και χρήση ανακυκλωμένων υλικών (Build Reuse, 2023).
- Ταχέως ανανεώσιμα υλικά: Τα ταχέως ανανεώσιμα υλικά είναι εκείνα που αναγεννώνται γρήγορα, συνήθως μέσα σε έναν κύκλο δέκα ετών. Παραδείγματα περιλαμβάνουν μπαμπού, φελλό και ορισμένους τύπους ξύλου, όπως ο ευκάλυπτος. Αυτά τα υλικά μπορούν να μειώσουν τη ζήτηση για πιο αργά αναπτυσσόμενους πόρους, όπως τα σκληρά ξύλα. Το πρόγραμμα BioPreferred του Υπουργείου Γεωργίας των Η.Π.Α. ενθαρρύνει τη χρήση ταχέως ανανεώσιμων πόρων και υλικών που βασίζονται σε βιολογικά προϊόντα στις κατασκευές (U.S. Department of Agriculture, 2023).

Η ενσωμάτωση βιώσιμων δομικών υλικών στο σχεδιασμό ενός ξενοδοχείου μπορεί να μειώσει σημαντικά το περιβαλλοντικό αποτύπωμα ενός κτιρίου. Επιπλέον, αυτές οι επιλογές συχνά έχουν απήχηση στους επισκέπτες ενός ξενοδοχείου που αναζητούν ολόενα και περισσότερο καταλύματα με περιβαλλοντική συνείδηση.

3.4.3. Αρχές Παθητικού Σχεδιασμού

Οι αρχές του παθητικού σχεδιασμού είναι ζωτικής σημασίας για τη βιώσιμη κατασκευή, ιδιαίτερα για ξενοδοχεία, όπου η χρήση ενέργειας μπορεί να είναι υψηλή. Η ενσωμάτωση στρατηγικών παθητικού σχεδιασμού μπορεί να βελτιώσει δραστικά την ενεργειακή απόδοση και την άνεση, μειώνοντας έτσι τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και το λειτουργικό κόστος.

- Προσανατολισμός κτιρίου: Ο προσανατολισμός ενός κτιρίου διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στην ενεργειακή του απόδοση. Ένα καλά προσανατολισμένο ξενοδοχείο μπορεί να χρησιμοποιήσει το φυσικό φως για φωτισμό και μπορεί να εκμεταλλευτεί ή να μειώσει το κέρδος της ηλιακής θερμότητας, ανάλογα με το κλίμα. Μια μελέτη από το National Renewable Energy Laboratory των Η.Π.Α. έδειξε ότι ο σωστός προσανατολισμός του κτιρίου μπορεί να μειώσει τη χρήση ενέργειας έως και 25% (NREL, 2014). Κατά τον σχεδιασμό του προσανατολισμού ενός κτιρίου, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη παράγοντες, όπως το τοπικό κλίμα, οι επικρατούντες άνεμοι και οι ειδικές συνθήκες της τοποθεσίας.
- Μόνωση και υαλοπίνακες: Η μόνωση και οι υαλοπίνακες υψηλής ποιότητας είναι το κλειδί για τη διατήρηση άνετων εσωτερικών θερμοκρασιών σε ένα ξενοδοχείο. Η μόνωση μειώνει τη μεταφορά θερμότητας μεταξύ του εσωτερικού και του εξωτερικού, γεγονός που μπορεί να μειώσει τις απαιτήσεις θέρμανσης και ψύξης. Ομοίως, οι ενεργειακά αποδοτικοί υαλοπίνακες μπορούν να αποτρέψουν την απώλεια θερμότητας το χειμώνα και την υπερβολική αύξηση της θερμότητας το καλοκαίρι. Μια έκθεση από τον Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας (IEA) δείχνει ότι η εφαρμογή ενεργειακά αποδοτικών υαλοπινάκων και μόνωσης μπορεί να μειώσει τη χρήση ενέργειας στα κτίρια έως και 30-50% (IEA, 2013).

Η ενσωμάτωση αυτών των αρχών παθητικού σχεδιασμού μπορεί να μειώσει σημαντικά τη χρήση ενέργειας ενός ξενοδοχείου, να μειώσει το λειτουργικό κόστος και να βελτιώσει την άνεση των επισκεπτών. Επιπλέον, καταδεικνύει τη δέσμευση

ενός ξενοδοχείου στη βιωσιμότητα, η οποία μπορεί να είναι ελκυστική για περιβαλλοντικά συνειδητοποιημένους επισκέπτες.

3.5. Προώθηση Βιώσιμων Πρακτικών ανάμεσα στους Επισκέπτες & τους Εργαζομένους

3.5.1. Εμπλοκή & Δέσμευση Επισκεπτών & Εργαζομένων

Η εμπλοκή και δέσμευση των επισκεπτών και των εργαζομένων σε βιώσιμες πρακτικές είναι ένα κρίσιμο μέρος της στρατηγικής βιωσιμότητας ενός ξενοδοχείου. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω ποικίλων μεθόδων, συμπεριλαμβανομένων εκπαιδευτικού υλικού και προγραμμάτων κινήτρων.

- Εκπαιδευτικό υλικό: Η παροχή εκπαιδευτικού υλικού σε επισκέπτες και εργαζόμενους σχετικά με τη σημασία της βιωσιμότητας μπορεί να ενισχύσει την ευαισθητοποίηση και την κατανόησή τους για τα ζητήματα. Αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με την εξοικονόμηση νερού και ενέργειας, τη μείωση των απορριμμάτων, την ανακύκλωση και άλλα. Μελέτες έχουν δείξει ότι η περιβαλλοντική εκπαίδευση μπορεί να αυξήσει σημαντικά τις φίλο-περιβαλλοντικές συμπεριφορές (Stern, 2011). Αυτά τα υλικά μπορούν να παρέχονται στα δωμάτια, κατά το check-in και μέσω ψηφιακών καναλιών, όπως ιστοσελίδες ξενοδοχείων ή εφαρμογές.
- Προγράμματα κινήτρων για πράσινη συμπεριφορά: Τα προγράμματα κινήτρων μπορεί να είναι πολύ αποτελεσματικά στην ενθάρρυνση της πράσινης συμπεριφοράς μεταξύ των επισκεπτών και του προσωπικού. Για παράδειγμα, ορισμένα ξενοδοχεία προσφέρουν ανταμοιβές για τους επισκέπτες που να μειώσουν τη χρήση νερού και ενέργειας από το πλυντήριο. Προγράμματα, όπως αυτά, όχι μόνο εξοικονομούν πόρους, αλλά

οδηγούν και σε εξοικονόμηση κόστους. Το πρόγραμμα "Make a Green Choice" της Marriott ισχυρίζεται ότι εξοικονομεί κατά μέσο όρο 37,2 γαλόνια νερού ανά δωμάτιο καθημερινά (Marriott International, 2019). Τα προγράμματα ενθάρρυνσης των εργαζομένων μπορούν, επίσης, να ενθαρρύνουν βιώσιμες συμπεριφορές, όπως η μείωση της σπατάλης τροφίμων στις κουζίνες των ξενοδοχείων.

Η δέσμευση επισκεπτών και εργαζομένων στη βιωσιμότητα όχι μόνο μειώνει τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο ενός ξενοδοχείου, αλλά ενισχύει επίσης τη φήμη του ως υπεύθυνης επιχείρησης. Αυτές οι προσπάθειες μπορούν να βελτιώσουν την ικανοποίηση των επισκεπτών και το ηθικό των εργαζομένων και μπορούν να οδηγήσουν σε εξοικονόμηση κόστους.

3.5.2. Εκπαίδευση Εργαζομένων

Η εκπαίδευση των εργαζομένων διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην προώθηση βιώσιμων πρακτικών εντός των ξενοδοχείων. Όταν οι εργαζόμενοι κατανοούν και ασπάζονται τη βιωσιμότητα, μπορούν να συμβάλουν αποτελεσματικά στις πράσινες πρωτοβουλίες ενός ξενοδοχείου και μπορούν να επηρεάσουν τη συμπεριφορά των επισκεπτών.

- **Εργαστήρια βιωσιμότητας:** Η διοργάνωση εργαστηρίων βιωσιμότητας είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος εκπαίδευσης των εργαζομένων σχετικά με περιβαλλοντικά ζητήματα και παροχής γνώσεων και δεξιοτήτων, ώστε να κάνουν πιο οικολογικές επιλογές στην εργασία. Αυτά τα εργαστήρια μπορούν να καλύψουν διάφορα θέματα, όπως εξοικονόμηση ενέργειας και νερού, διαχείριση απορριμμάτων και υπεύθυνη προμήθεια. Μια μελέτη από τη Σχολή Διοίκησης Ξενοδοχείων του Πανεπιστημίου Cornell προτείνει ότι η αποτελεσματική εκπαίδευση στη βιωσιμότητα μπορεί να αυξήσει σημαντικά τη δέσμευση των εργαζομένων (Agarwal & Naidu, 2021).
- **Πρωτοβουλίες «Πράσινων Ομάδων»:** Οι Πράσινες Ομάδες είναι ομάδες εργαζομένων που συνεργάζονται για να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν πρωτοβουλίες βιωσιμότητας στο χώρο εργασίας. Αυτές οι ομάδες μπορούν

να οδηγήσουν στην αλλαγή μέσα από τον οργανισμό και μπορούν να λειτουργήσουν ως «πρωταθλητές» βιωσιμότητας, ενθαρρύνοντας τους συναδέλφους τους να υιοθετήσουν βιώσιμες συμπεριφορές. Η Ένωση Πράσινων Ξενοδόχων των Η.Π.Α. (Green Hotels Association) τονίζει τη σημασία αυτών των ομάδων για την προώθηση βιώσιμων πρακτικών και την επίτευξη στόχων βιωσιμότητας (Agarwal & Naidu, 2021).

Ενσωματώνοντας τη βιωσιμότητα στην εκπαίδευση των εργαζομένων και δημιουργώντας μια κουλτούρα βιωσιμότητας εντός του οργανισμού, τα ξενοδοχεία μπορούν να μειώσουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις τους, να εξοικονομήσουν κόστος και να ενισχύσουν τη φήμη τους στους επισκέπτες.

3.5.3. Συνεργασία με τις Τοπικές Κοινωνίες

Η συνεργασία με τις τοπικές κοινότητες είναι μια άλλη κρίσιμη πτυχή της βιωσιμότητας στον κλάδο της φιλοξενίας. Μέσω της υποστήριξης των τοπικών επιχειρήσεων και της συμμετοχής σε περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες, τα ξενοδοχεία μπορούν να μειώσουν το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα, να συμβάλουν στην τοπική οικονομική ανάπτυξη και να ενισχύσουν τη φήμη τους στους επισκέπτες και στην ευρύτερη κοινότητα.

- Υποστήριξη τοπικών επιχειρήσεων: Τα ξενοδοχεία μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά τις τοπικές οικονομίες προμηθεύοντας αγαθά και υπηρεσίες από τοπικές επιχειρήσεις. Αυτό περιλαμβάνει τρόφιμα για εστιατόρια, υλικά για κατασκευές και ανακαινίσεις και υπηρεσίες, όπως καθαρισμός ή συντήρηση. Οι τοπικές προμήθειες όχι μόνο μειώνουν τις εκπομπές άνθρακα που σχετίζονται με τις μεταφορές, αλλά υποστηρίζουν επίσης την τοπική οικονομική ανάπτυξη. Μια έκθεση του Παγκόσμιου Συμβουλίου Ταξιδιών και Τουρισμού (World Travel & Tourism Council) τονίζει τη σημασία αυτής της προσέγγισης για τον αειφόρο τουρισμό (WTTC, 2023).
- Συμμετοχή σε περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες: Τα ξενοδοχεία μπορούν να επιδείξουν τη δέσμευσή τους για βιωσιμότητα συμμετέχοντας σε τοπικές περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει

καθαρισμό παραλιών, τη δενδροφύτευση ή την υποστήριξη τοπικών έργων διατήρησης. Για παράδειγμα, η InterContinental Hotels Group (IHG) συνεργάστηκε με το National Geographic και το Πανεπιστήμιο της Μινεσότα για να υποστηρίξει το πρόγραμμα IHG Academy, το οποίο παρέχει στους τοπικούς αναζητούντες εργασία μέσω της ανάπτυξης δεξιοτήτων και ευκαιριών απασχόλησης στον κλάδο της φιλοξενίας (IHG, 2017).

Συνεργαζόμενοι με τις τοπικές κοινωνίες με αυτούς τους τρόπους, τα ξενοδοχεία όχι μόνο βελτιώνουν τη δική τους βιωσιμότητα, αλλά συμβάλλουν επίσης σε ευρύτερους περιβαλλοντικούς και κοινωνικοοικονομικούς στόχους.

4. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ & ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

4.1. Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

Τα Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (EMS) είναι ζωτικής σημασίας εργαλεία για την παρακολούθηση και τη βελτίωση της απόδοσης βιωσιμότητας στα ξενοδοχεία. Η εφαρμογή ενός EMS μπορεί να βοηθήσει τα ξενοδοχεία να προσδιορίσουν τις περιβαλλοντικές τους επιπτώσεις, να καθορίσουν στόχους και διαδικασίες για τη διαχείριση αυτού του αντίκτυπου και να βελτιώσουν συνεχώς τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις.

- Πιστοποίηση ISO 14001: Το ISO 14001 είναι ένα διεθνώς αναγνωρισμένο πρότυπο για συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης. Το πρότυπο παρέχει ένα πλαίσιο που μπορεί να ακολουθήσει ένας οργανισμός, αντί να θέτει απαιτήσεις περιβαλλοντικής απόδοσης. Η απόκτηση της πιστοποίησης ISO 14001 καταδεικνύει τη δέσμευση ενός ξενοδοχείου να διαχειρίζεται τις περιβαλλοντικές του ευθύνες με συστηματικό τρόπο. Τα ξενοδοχεία με πιστοποίηση ISO 14001 έχουν παρουσιάσει σημαντικές βελτιώσεις στην ενεργειακή απόδοση, τη διαχείριση των απορριμμάτων και την εξοικονόμηση νερού (Tarí, Molina-Azorín & Heras-Saizarbitoria, 2016).
- Τακτικοί έλεγχοι: Η διενέργεια τακτικών περιβαλλοντικών ελέγχων είναι μια άλλη σημαντική πτυχή ενός EMS. Αυτοί οι έλεγχοι αξιολογούν τη συμμόρφωση ενός ξενοδοχείου με τους περιβαλλοντικούς κανονισμούς και την αποτελεσματικότητα των πρακτικών περιβαλλοντικής διαχείρισης. Τα αποτελέσματα μπορούν να εντοπίσουν τομείς προς βελτίωση και να βοηθήσουν το ξενοδοχείο να ελαχιστοποιήσει τις περιβαλλοντικές του επιπτώσεις. Οι έλεγχοι παρέχουν επίσης υπευθυνότητα και διασφαλίζουν διαφάνεια στην απόδοση βιωσιμότητας ενός ξενοδοχείου.

Με την εφαρμογή ενός EMS και την απόκτηση πιστοποιήσεων, όπως το ISO 14001, τα ξενοδοχεία μπορούν να επιδείξουν τη δέσμευσή τους για βιωσιμότητα,

να βελτιώσουν τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις και να αυξήσουν το ανταγωνιστικό τους πλεονέκτημα.

4.2. Δείκτες Αξιολόγησης της Απόδοσης (KPIs)

Οι Δείκτες Αξιολόγησης της Απόδοσης (KPIs) διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στην παρακολούθηση και τη βελτίωση της απόδοσης βιωσιμότητας στα ξενοδοχεία. Παρέχουν μετρήσιμα και αντικειμενικά δεδομένα σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις ενός ξενοδοχείου, επιτρέποντάς του να παρακολουθεί την πρόοδο και να λαμβάνει τεκμηριωμένες αποφάσεις.

- Κατανάλωση ενέργειας: Η κατανάλωση ενέργειας είναι ένας σημαντικός δείκτης απόδοσης για τα ξενοδοχεία. Επηρεάζει άμεσα το περιβαλλοντικό αποτύπωμα και το λειτουργικό κόστος ενός ξενοδοχείου. Παρακολουθώντας τη χρήση ενέργειας, τα ξενοδοχεία μπορούν να εντοπίσουν την αναποτελεσματικότητα και τις ευκαιρίες για βελτίωση. Μια μελέτη από τον El Dief (2012) διαπίστωσε ότι η κατανάλωση ενέργειας μπορεί να μειωθεί έως και 20% μέσω πρακτικών διαχείρισης ενέργειας.
- Χρήση νερού: Το νερό είναι ένας κρίσιμος πόρος και η αποτελεσματική χρήση του είναι μια σημαντική πτυχή της βιωσιμότητας. Η παρακολούθηση της χρήσης του νερού μπορεί να βοηθήσει τα ξενοδοχεία να εντοπίσουν διαρροές, αναποτελεσματικές συσκευές ή διαδικασίες που σπαταλούν νερό. Ο Οδηγός Διαχείρισης Αποδοτικότητας Νερού (Water Efficiency Management Guide) για ξενοδοχεία από την EPA υποδεικνύει ότι τα ξενοδοχεία μπορούν να μειώσουν τη χρήση νερού κατά 15-20% εφαρμόζοντας πρακτικές αποδοτικής χρήσης νερού (EPA, 2016).
- Παραγωγή απορριμμάτων: Η παρακολούθηση της ποσότητας και των τύπων των απορριμμάτων που παράγονται από ένα ξενοδοχείο μπορεί να βοηθήσει στον εντοπισμό ευκαιριών για μείωση και ανακύκλωση απορριμμάτων. Σύμφωνα με το World Wildlife Fund (WWF), τα ξενοδοχεία μπορούν να μειώσουν τη σπατάλη τροφίμων τους κατά 10-30% εντός 12

μηνών από την εφαρμογή πρακτικών μέτρησης και διαχείρισης απορριμμάτων (WWF, 2023).

Παρακολουθώντας αυτούς τους KPIs και χρησιμοποιώντας τους για την καθοδήγηση στρατηγικών βιωσιμότητας, τα ξενοδοχεία μπορούν να μειώσουν σημαντικά τον περιβαλλοντικό αντίκτυπό τους, να μειώσουν το λειτουργικό κόστος και να ενισχύσουν τη φήμη τους για βιωσιμότητα.

4.3. Συνεχής Βελτίωση

Η συνεχής βελτίωση είναι απαραίτητη για τη διατήρηση και τη βελτίωση της απόδοσης βιωσιμότητας στα ξενοδοχεία. Αυτό περιλαμβάνει τη συνεχή αξιολόγηση της απόδοσης, την εφαρμογή νέων τεχνολογιών και την προσαρμογή στα εξελισσόμενα πρότυπα βιωσιμότητας.

- **Εφαρμογή νέων τεχνολογιών:** Η τεχνολογία διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στη βιωσιμότητα. Οι νέες τεχνολογίες μπορούν να προσφέρουν πιο αποτελεσματικούς τρόπους διαχείρισης των πόρων και μείωσης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Για παράδειγμα, οι συσκευές IoT (Internet of Things) μπορούν να αυτοματοποιήσουν τη διαχείριση ενέργειας και νερού, μειώνοντας την κατανάλωση και εξοικονομώντας κόστος. Σύμφωνα με μια έκθεση της Deloitte (2019), η τεχνολογία είναι ένας κρίσιμος παράγοντας για βιώσιμες πρακτικές στον κλάδο της φιλοξενίας.
- **Προσαρμογή στα εξελισσόμενα πρότυπα αειφορίας:** Η αειφορία είναι ένας δυναμικός τομέας και τα πρότυπα και οι προσδοκίες εξελίσσονται συνεχώς. Τα ξενοδοχεία πρέπει να παραμένουν ενημερωμένα με τις πιο πρόσφατες πρακτικές βιωσιμότητας, κανονισμούς και πιστοποιήσεις. Αυτό περιλαμβάνει πράγματα, όπως πρότυπα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, κανονισμούς διαχείρισης απορριμμάτων και πιστοποιήσεις πράσινων κτιρίων. Μια έκθεση του Global Sustainable Tourism Council τονίζει τη σημασία της συνεχούς βελτίωσης και της συμβατότητας με τα εξελισσόμενα πρότυπα αειφορίας (GSTC, 2023).

Η συνεχής βελτίωση σε αυτούς τους τομείς διασφαλίζει ότι τα ξενοδοχεία μπορούν να προσαρμοστούν στις αλλαγές στην τεχνολογία, τους κανονισμούς και τις προσδοκίες των πελατών. Τους επιτρέπει επίσης να επωφελούνται από νέες ευκαιρίες για να μειώσουν τις περιβαλλοντικές τους επιπτώσεις και να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους στη βιωσιμότητα.

5. Η ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΟΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΚΛΑΔΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

5.1. Το Ξενοδοχειακό Δυναμικό της Ελλάδας

Η Ελλάδα διαθέτει ένα πλούσιο ξενοδοχειακό δυναμικό, το οποίο εκτείνεται από την ηπειρωτική χώρα έως τα νησιά. Στον παρακάτω Πίνακα 1 παρουσιάζεται το ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας για το έτος 2021 ανά επίπεδο αστέρων, μονάδων, δωματίων και κλινών.

Πίνακας 1. Ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας (2021)

2021	5*	4*	3*	2*	1*	Total
Μονάδες	700	1.767	2.838	3.519	1.274	10.098
Δωμάτια	97.342	124.955	102.357	92.524	24.358	441.536
Κλίνες	203.959	250.566	200.386	175.515	48.829	879.255

Πηγή: ΙΤΕΠ (2022)

Όσον αφορά την κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού της Ελλάδας, αυτή παρουσιάζεται στο παρακάτω Γράφημα 1. Όπως είναι εμφανές, το 52% των ξενοδοχείων εντοπίζεται στη νησιωτική χώρα. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου όπου κατέχει το 22,2% του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας, η Περιφέρεια Κρήτης που κατέχει το 16,3% και η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας που κατέχει το 11,6%.

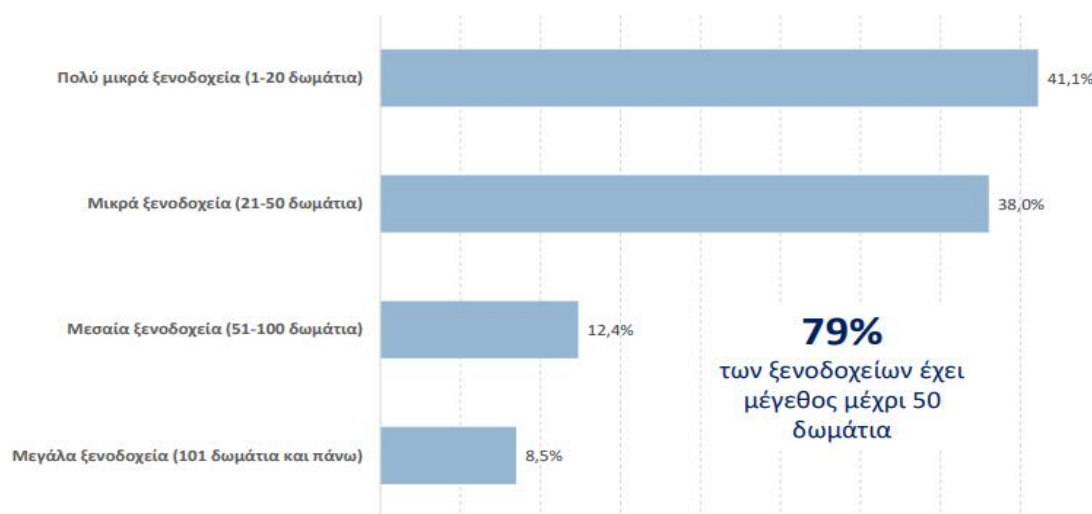
Γράφημα 1. Περιφερειακή κατανομή ξενοδοχειακού δυναμικού της Ελλάδας (2021)

Πηγή: ΙΤΕΠ (2022)

Όσον αφορά την κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού της Ελλάδας με βάση το μέγεθος (Γράφημα 2) είναι εμφανές ότι το 79% των ξενοδοχείων έχει μέγεθος μέχρι 50 δωμάτια.

Γράφημα 2. Κατανομή με βάση το μέγεθος

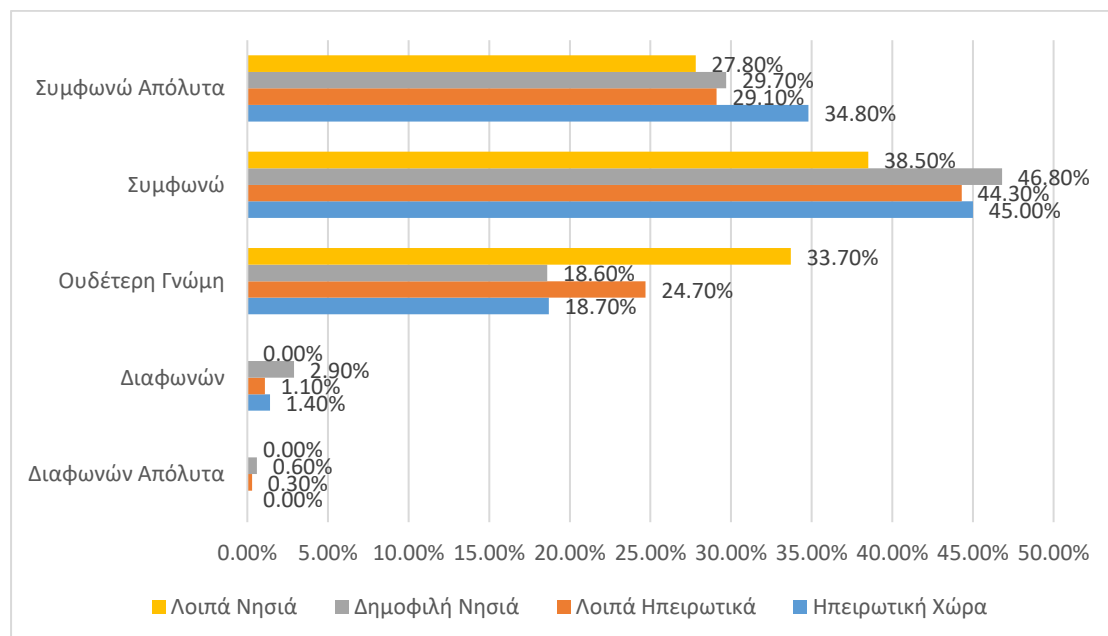

Πηγή: ΙΤΕΠ (2022)

5.2. Περιβαλλοντική Βιωσιμότητα στα Ξενοδοχεία της Ελλάδας

Στο παρακάτω Γράφημα 3 μπορούμε να παρατηρήσουμε την σημαντικότητα της υιοθέτησης βιώσιμων πρακτικών για το μέλλον από τα ξενοδοχεία της χώρας. Είναι εμφανές πως το μεγαλύτερο μέρος των ξενοδόχων τόσο στην ηπειρωτική χώρα όσο και στα νησιά, συμφωνεί πολύ και απόλυτα, με το ότι η υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών είναι σημαντική για το μέλλον των ξενοδοχείων.

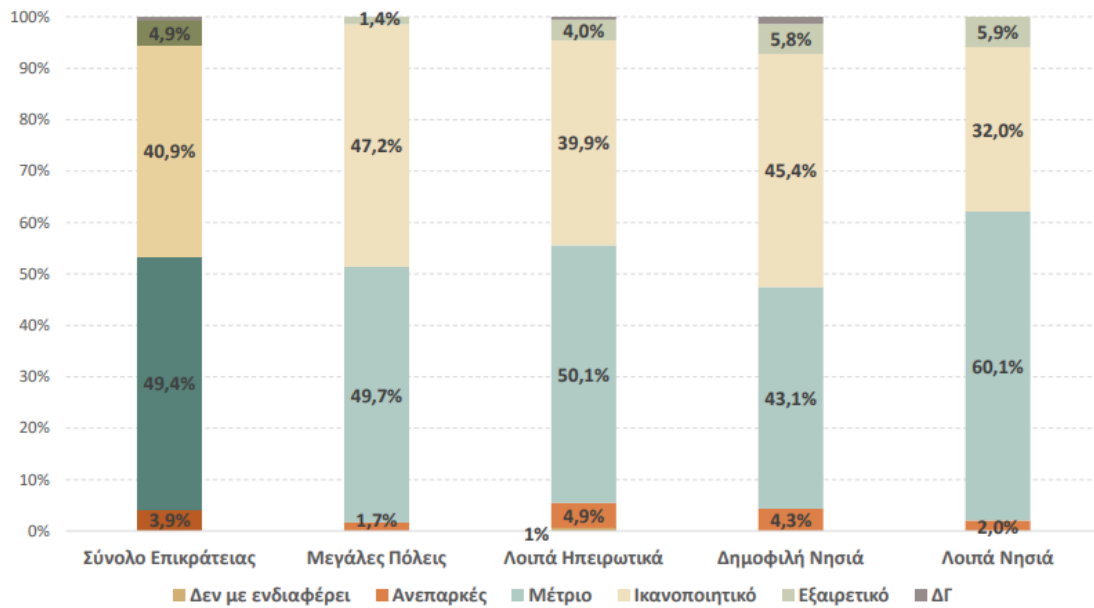
Γράφημα 3. Σημαντικότητα υιοθέτησης βιώσιμων πρακτικών για το μέλλον των ξενοδοχείων

Πηγή: ΙΤΕΠ (2022)

Επιπρόσθετα, στο παρακάτω Γράφημα 4 μπορούμε να παρατηρήσουμε την αυτό-αξιολόγηση του επιπέδου των γνώσεων (των ξενοδόχων) πάνω σε θέματα περιβαλλοντικής βιωσιμότητας στην Ελλάδα. Είναι εμφανές πως το επίπεδο αυτό-αξιολόγησης του επιπέδου των γνώσεων (των ξενοδόχων) πάνω σε θέματα περιβαλλοντικής βιωσιμότητας στην Ελλάδα είναι μέτριο (49,4%) και ικανοποιητικό (40,9%) στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

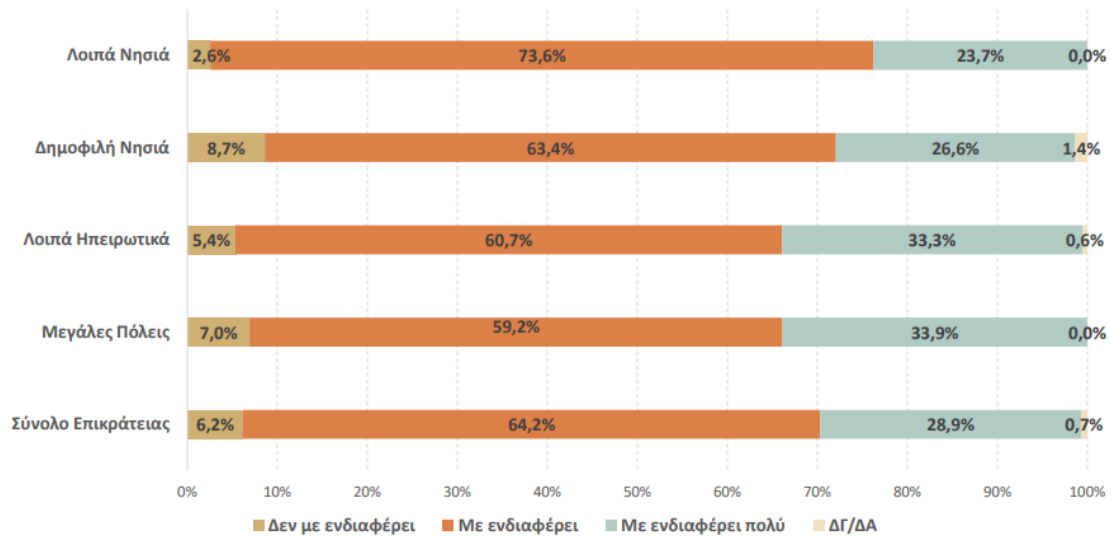
Γράφημα 4. Αυτοαξιολόγηση επιπέδου των γνώσεων (των ξενοδόχων) πάνω σε θέματα περιβαλλοντικής βιωσιμότητας

Πηγή: ΙΤΕΠ (2022)

Επίσης, στο παρακάτω Γράφημα 5 μπορούμε να παρατηρήσουμε το ενδιαφέρον για περαιτέρω ενημέρωση σχετικά με τις βιώσιμες πρακτικές που μπορούν να εφαρμοστούν/εφαρμόζονται στον ξενοδοχειακό κλάδο. Είναι εμφανές πως το ενδιαφέρον για περαιτέρω ενημέρωση σχετικά με τις βιώσιμες πρακτικές που μπορούν να εφαρμοστούν/εφαρμόζονται στον ξενοδοχειακό κλάδο στην Ελλάδα είναι μεγάλο.

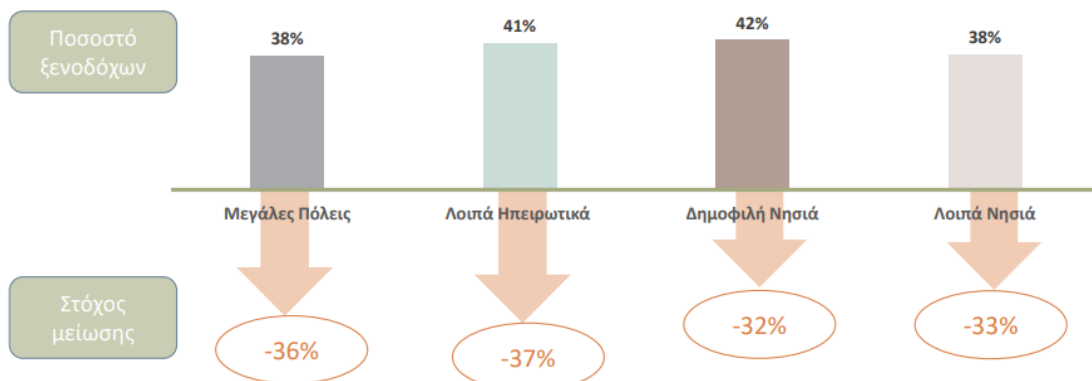
Γράφημα 5. Ενδιαφέρον για περαιτέρω ενημέρωση σχετικά με τις βιώσιμες πρακτικές που μπορούν να εφαρμοστούν/εφαρμόζονται στον ξενοδοχειακό κλάδο

Πηγή: ΙΤΕΠ (2022)

Επιπλέον στο παρακάτω Γράφημα 6 μπορούμε να παρατηρήσουμε τη συμπερίληψη της μείωσης των ρύπων διοξειδίου του άνθρακα (αποτυπώματος άνθρακα) στη στοχοθεσία των ξενοδοχείων στην Ελλάδα.

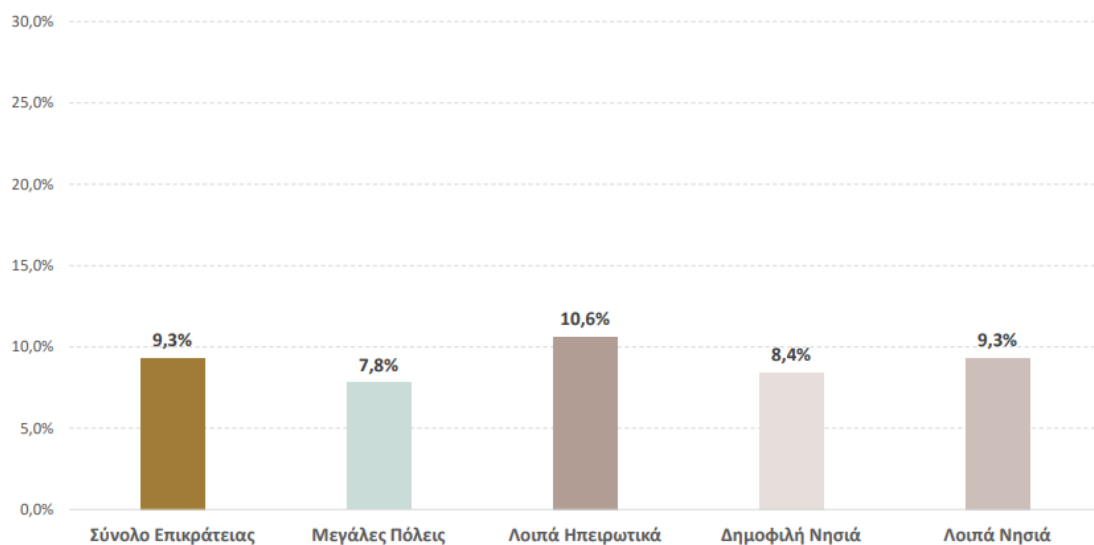
Γράφημα 6. Η συμπερίληψη της μείωσης των ρύπων διοξειδίου του άνθρακα (αποτυπώματος άνθρακα) στη στοχοθεσία των ξενοδοχείων

Πηγή: ΙΤΕΠ (2022)

Τέλος, στο παρακάτω Γράφημα 7 μπορούμε να παρατηρήσουμε τις συνολικές ετήσιες επενδύσεις σε πρακτικές για περιβαλλοντική προστασία ως % του ετήσιου τζίρου στα ξενοδοχεία της Ελλάδας. Στο σύνολο της επικράτειας το ποσοστό των συνολικών ετήσιων επενδύσεων σε πρακτικές για περιβαλλοντική προστασία ανέρχεται για το 2021 στο 9,3%.

Γράφημα 7. Οι συνολικές ετήσιες επενδύσεις σε πρακτικές για περιβαλλοντική προστασία ως % του ετήσιου τζίρου

Πηγή: ΙΤΕΠ (2022)

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω στατιστικά στοιχεία που προέκυψαν από την μελέτη του ΙΤΕΠ (2022), εξάγονται τα ακόλουθα συμπεράσματα για τη βιωσιμότητα των ξενοδοχείων στην Ελλάδα:

- Το ποσοστό ξενοδόχων με ανώτερες γνώσεις σε θέματα περιβαλλοντικής βιωσιμότητας είναι υψηλότερο στα δημοφιλή νησιά και ανέρχεται στο 51,2%.
- Εφαρμόζονται πρακτικές βιωσιμότητας που έχουν μεγάλη σημασία για το μέλλον όλων των ξενοδοχείων, ανεξάρτητα από το μέγεθός τους. Ωστόσο, τα μεγάλα και μεσαία ξενοδοχεία εφαρμόζουν αυτές τις πρακτικές σε υψηλότερο ποσοστό από τα μικρά και οικογενειακά ξενοδοχεία
- Το επίπεδο γνώσεων πάνω σε θέματα περιβαλλοντικής βιωσιμότητας είναι σημαντικά υψηλότερο στα μεγάλα ξενοδοχεία.

- Το ποσοστό των ξενοδοχείων που στοχεύουν στη μείωση των εκπομπών άνθρακα είναι αντιστρόφως ανάλογο με το μέγεθός τους. Ωστόσο, παρατηρείται αντίθετη τάση για τους στόχους μείωσης.
- Η χρήση μεθόδων μέτρησης του αποτυπώματος άνθρακα είναι πιο ευρέως διαδεδομένη σε ξενοδοχεία που ανήκουν σε αλυσίδες.
- Τα πιστοποιημένα ξενοδοχεία δίνουν μεγαλύτερη σημασία στην υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών για το μέλλον της ξενοδοχειακής επιχείρησης σε σύγκριση με τα μη πιστοποιημένα ξενοδοχεία.
- Υπάρχει μεγάλη διαφορά στο επίπεδο γνώσεων των ξενοδόχων σχετικά με θέματα περιβαλλοντικής βιωσιμότητας ανάμεσα στα πιστοποιημένα και μη πιστοποιημένα ξενοδοχεία.
- Το ποσοστό των πιστοποιημένων ξενοδοχείων που χρησιμοποιούν μέθοδο μέτρησης του αποτυπώματος άνθρακα του ξενοδοχείου είναι σημαντικά υψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό των μη πιστοποιημένων ξενοδοχείων (25% έναντι 9%).
- Τα ποσοστά των ξενοδόχων που αναγνωρίζουν τη σημασία υιοθέτησης πρακτικών βιωσιμότητας για το μέλλον της επιχείρησής τους κυμαίνεται από 67% έως 89%.
- Τα ξενοδοχεία που εφαρμόζουν σε μεγάλο βαθμό πρακτικές για τη μείωση των εκπομπών CO₂, θέτουν χαμηλότερους στόχους μείωσης για το μέλλον.
- Οι συνολικές ετήσιες επενδύσεις σε πρακτικές για την προστασία του περιβάλλοντος κυμαίνονται από 8% έως 11% του τζίρου των ξενοδοχείων.

6. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

6.1. Σκοπός της έρευνας

Λαμβάνοντας υπόψη το αντικείμενο της παρούσας εργασίας, ο σκοπός της παρούσας έρευνας περιλαμβάνει τον προσδιορισμό του βαθμού βιωσιμότητας των ξενοδοχειακών μονάδων που δραστηριοποιούνται στην περιφέρεια Θεσσαλίας.

Για να επιτευχθεί ο σκοπός της εργασίας, αποφασίστηκε να δημιουργηθεί ερωτηματολόγιο ποσοτικής μορφής, το οποίο διανεμήθηκε σε στελέχη μεσαίας και ανώτερης βαθμίδας και σε ιδιοκτήτες ξενοδοχειακών μονάδων που δραστηριοποιούνται στην περιφέρεια Θεσσαλίας.

6.2. Ερευνητικά ερωτήματα και ερευνητικές υποθέσεις

Βάσει του σκοπού της έρευνας και του θεωρητικού μέρους της εργασίας δημιουργήθηκαν τα παρακάτω ερευνητικά ερωτήματα τα οποία αποτέλεσαν οδηγό για το σχεδιασμό του ερωτηματολογίου.

1. Ποιος είναι ο βαθμός γνώσης των στελεχών και ιδιοκτητών των ξενοδοχειακών καταλυμάτων σχετικά με τις έννοιες της βιωσιμότητας και αειφορίας;
2. Σε πιο βαθμό θεωρούν οι ερωτηθέντες, πως τα ξενοδοχειακά καταλύματα δίνουν έμφαση στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα;
3. Σε πιο βαθμό θεωρούν οι ερωτηθέντες, πως τα ξενοδοχειακά καταλύματα δίνουν έμφαση στην κοινωνική βιωσιμότητα;
4. Σε πιο βαθμό θεωρούν οι ερωτηθέντες, πως τα ξενοδοχειακά καταλύματα δίνουν έμφαση στην οικονομική βιωσιμότητα;
5. Σε πιο βαθμό θεωρούν οι ερωτηθέντες, πως τα ξενοδοχειακά καταλύματα αντιμετωπίζουν προκλήσεις βιωσιμότητας;

Από τα παραπάνω ερευνητικά ερωτήματα δημιουργήθηκαν 5 βασικοί παράγοντες (βασικές μεταβλητές) μέτρησης της βιωσιμότητας των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Θεσσαλίας: βαθμός γνώσης της βιωσιμότητας και αιιφορίας, περιβαλλοντική βιωσιμότητα, κοινωνική βιωσιμότητα, οικονομική βιωσιμότητα και προκλήσεις βιωσιμότητας.

Για την πληρότητα της παρούσας εργασίας, δημιουργήθηκαν επίσης και οι παρακάτω ερευνητικές υποθέσεις:

H₁: Υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των χαρακτηριστικών των ξενοδοχειακών καταλυμάτων και των ανωτέρω βασικών μεταβλητών

H₂: Υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των δημογραφικών χαρακτηριστικών των ερωτηθέντων (στελεχών και ιδιοκτητών των ξενοδοχειακών μονάδων) και των ανωτέρω βασικών μεταβλητών

6.3. Σχεδιασμός ερωτηματολογίου

Για το σχεδιασμό του ερωτηματολογίου, λήφθηκαν υπόψη τα ερευνητικά ερωτήματα και οι βασικοί παράγοντες που δημιουργήθηκαν ανωτέρω. Ως εκ τούτου το ερωτηματολόγιο δομήθηκε σε 6 βασικά μέρη εκ των οποίων το πρώτο μέρος αφορά τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των ερωτηθέντων και τα χαρακτηριστικά των ξενοδοχειακών καταλυμάτων ενώ τα επόμενα πέντε μέρη αφορά τις βασικές μεταβλητές της έρευνας.

Έπειτα από τον σχεδιασμό του ερωτηματολογίου, πραγματοποιήθηκε μετατροπή του σε ηλεκτρονική μορφή μέσω του λογισμικού LimeSurvey το οποίο φιλοξενήθηκε σε πάροχο φιλοξενίας ιστοσελίδων.

6.4. Μεθοδολογία δειγματοληψίας

Η μεθοδολογία δειγματοληψίας που ακολουθήθηκε στην παρούσα έρευνα περιλαμβάνει την δειγματοληψία ευκολίας. Συγκεκριμένα, αναζητήθηκαν φίλοι και γνωστοί της ερευνήτριας, οι οποίοι απασχολούνται ως στελέχη σε ξενοδοχειακά καταλύματα της Περιφέρειας Θεσσαλίας ή αποτελούν ιδιοκτήτες αυτών. Από αυτούς ζητήθηκε να αποστείλουν το ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο σε άλλους συναδέλφους που εργάζονται σε άλλα ξενοδοχειακά καταλύματα.

Η παρούσα έρευνα πραγματοποιήθηκε το χρονικό διάστημα 15 Μαΐου 2023 – 20 Αυγούστου 2023, ενώ η μέση διάρκεια συμπλήρωσης ενός ερωτηματολογίου ήταν 10 λεπτά της ώρας.

6.5. Πληθυσμός και δείγμα της έρευνας

Ο πληθυσμός της έρευνας περιλαμβάνει όλα τα στελέχη και τους ιδιοκτήτες ξενοδοχειακών καταλυμάτων που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας. Λόγω της ηλεκτρονικής φύσης του ερωτηματολογίου, ο πληθυσμός περιλαμβάνει μόνο στελέχη και ιδιοκτήτες οι οποίοι έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο.

Τα ξενοδοχειακά καταλύματα, τα συνολικά δωμάτια και οι συνολικές κλίνες ανά κατηγορία αστεριών που δραστηριοποιούνται στη περιφέρεια Θεσσαλίας παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 2. Ξενοδοχειακό δυναμικό της Θεσσαλίας (2022)

	5*	4*	3*	Σύνολο
Μονάδες	30	119	145	294
Δωμάτια	1.651	3.960	3.839	9.450
Κλίνες	3.410	7.927	7.512	18.849

Πηγή: ΙΝΣΕΤΕ (2022)

Το δείγμα της έρευνας καθορίστηκε στους 87 ερωτηθέντες. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να σημειωθεί πως κάθε ερωτηθέν αντιστοιχεί σε μία επιχείρηση, συνεπώς το δείγμα της έρευνας περιλαμβάνει 87 επιχειρήσεις/ ξενοδοχειακά καταλύματα και λαμβάνοντας υπόψη τον πληθυσμό των 3*, 4* και 5* του ανωτέρω πίνακα το δείγμα αντιπροσωπεύει το 29.59% του πληθυσμού.

6.6. Επεξεργασία δεδομένων

Έπειτα από την συλλογή των δεδομένων, πραγματοποιήθηκε επεξεργασία τους, μέσω του λογισμικού SPSS Version 29.0.

7. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

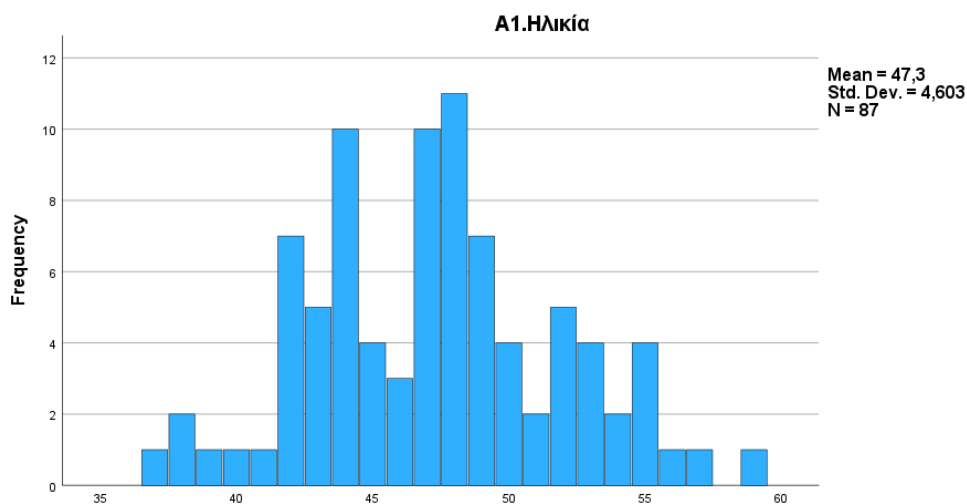
7.1. Εισαγωγή

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα της έρευνας, όπως προέκυψαν μέσω της χρήσης περιγραφικής στατιστικής προκειμένου να δοθούν απαντήσεις στα ερευνητικά ερωτήματα που δημιουργήθηκαν ανωτέρω. Συγκεκριμένα, θα πραγματοποιηθεί γραφική απεικόνιση των αποτελεσμάτων με ιστογράμματα, ραβδογράμματα και πίτες, χρησιμοποιώντας στατιστικά μέτρα όπως μέσες τιμές, τυπικές αποκλίσεις και σχετικές συχνότητες.

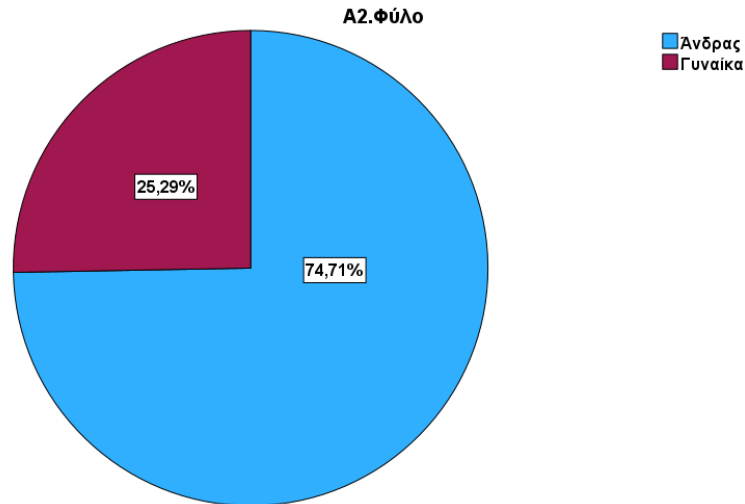
7.2. Δημογραφικά χαρακτηριστικά και στοιχεία επιχείρησης

Στην παρούσα ενότητα των αποτελεσμάτων της περιγραφικής στατιστικής παρουσιάζονται τα δημογραφικά χαρακτηριστικά και στοιχεία των επιχειρήσεων που απασχολούνται οι ερωτηθέντες της έρευνας.

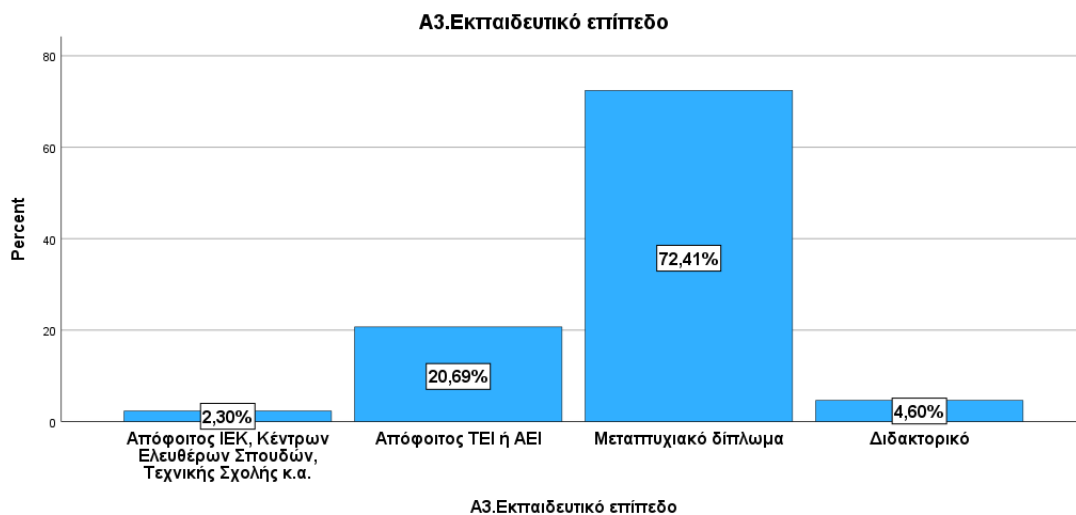
Αναλυτικότερα, ο μέσος όρος της ηλικίας των ερωτηθέντων της έρευνας εντοπίζεται στα 47.3 έτη, με την τυπική απόκλιση να ανέρχεται στα 4.603 έτη.

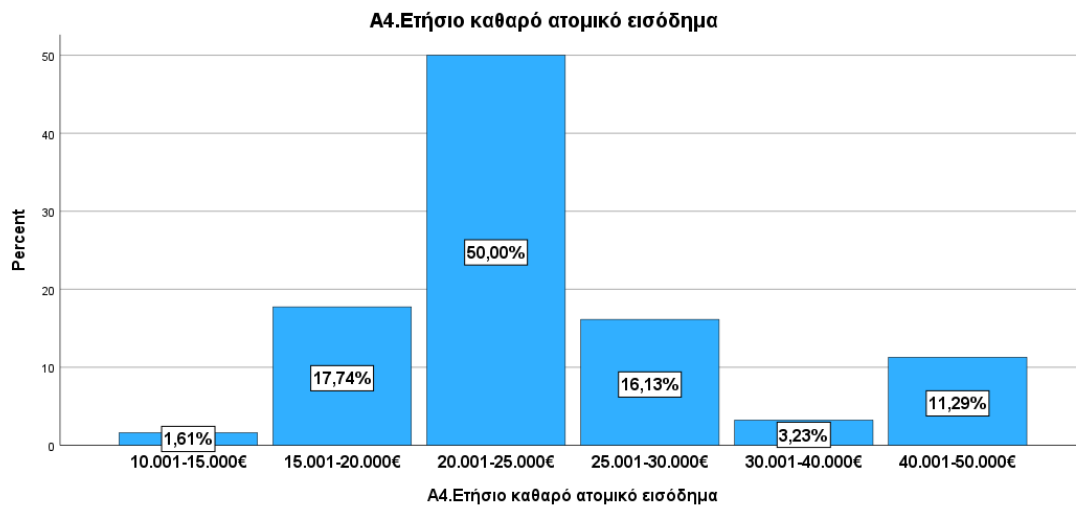
Στην περίπτωση του φύλου των ερωτηθέντων της έρευνας, το μεγαλύτερο μέρος αυτών είναι άνδρες (74.71%), με το υπόλοιπο 25.29% να είναι γυναίκες.

Όσον αφορά το εκπαιδευτικό επίπεδο των ερωτηθέντων της έρευνας, το 72.41% αυτών είναι κάτοχο μεταπτυχιακού διπλώματος, το 20.69% απόφοιτο ΑΕΙ/ΤΕΙ, το 4.60% κάτοχο διδακτορικού διπλώματος και το υπόλοιπο 2.30% απόφοιτο ΙΕΚ, Κέντρων Ελευθέρων Σπουδών, κ.α.

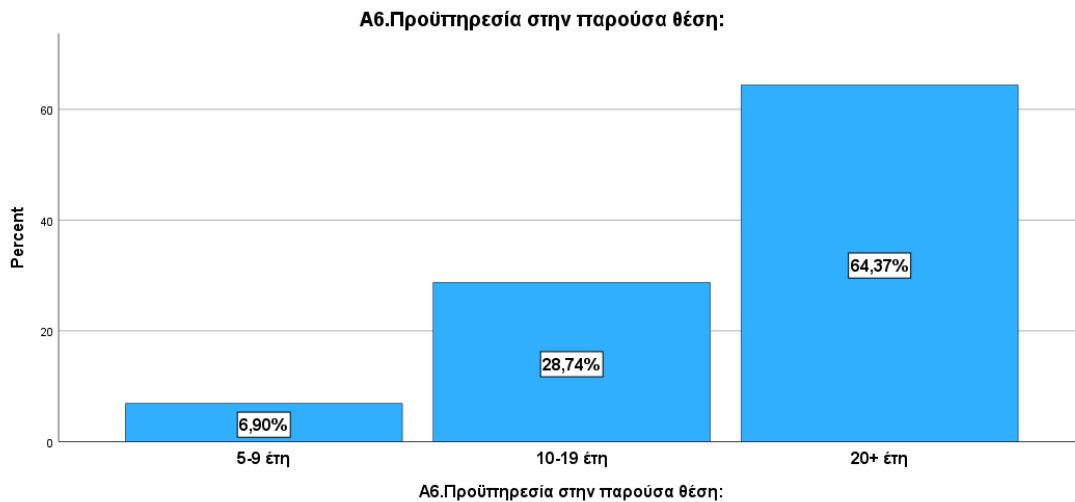
Στην περίπτωση του ετήσιου καθαρού ατομικού εισοδήματος των ερωτηθέντων της έρευνας, το 50% αυτών λαμβάνει 20.001-30.000 ευρώ, το 17.74% 15.001-20.000 ευρώ, το 16.13% 25.001-30.000 ευρώ, το 11.29% 40.001-50.000 ευρώ, το 3.23% 30.001-40.000 ευρώ και το υπόλοιπο 1.61% λαμβάνει καθαρό ατομικό εισόδημα 10.001-15.000 ευρώ.

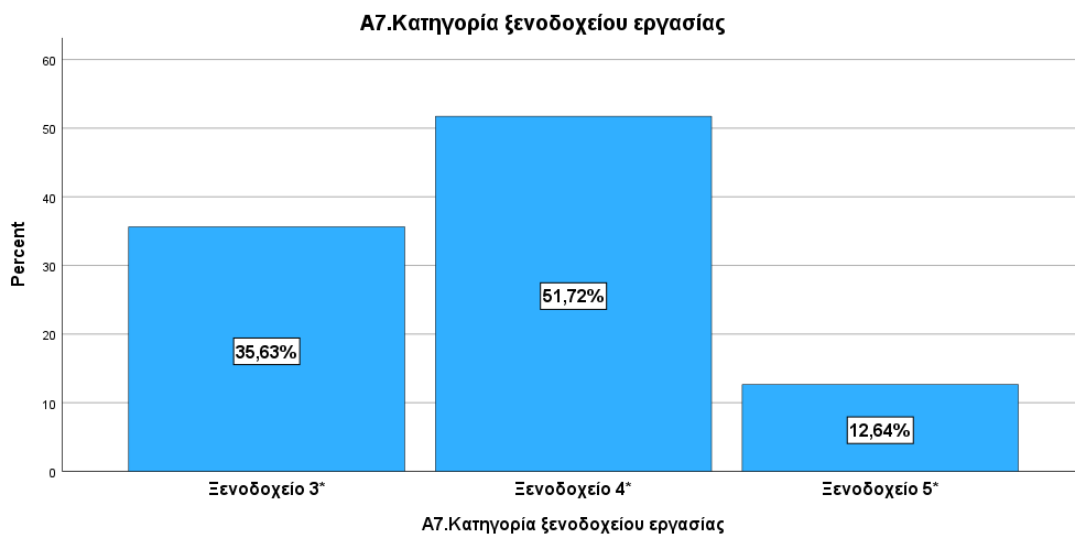
Αναφορικά με την προϋπηρεσία των ερωτηθέντων της έρευνας στον τουριστικό κλάδο, το μεγαλύτερο μέρος αυτών σε ποσοστό 74.71% έχει προϋπηρεσία άνω των 20 ετών, ενώ σε χαμηλότερα ποσοστά ακολουθούν οι ερωτηθέντες με προϋπηρεσία στον τουριστικό κλάδο 10-19 έτη (20.69%) και 5-9 έτη (4.60%).

Όσον αφορά την προϋπηρεσία των ερωτηθέντων της έρευνας στην παρούσα θέση, το μεγαλύτερο μέρος αυτών σε ποσοστό 64.37% έχει προϋπηρεσία άνω των 20 ετών, ενώ σε χαμηλότερα ποσοστά ακολουθούν οι ερωτηθέντες με προϋπηρεσία στην παρούσα θέση 10-19 έτη (28.74%) και 5-9 έτη (6.90%).

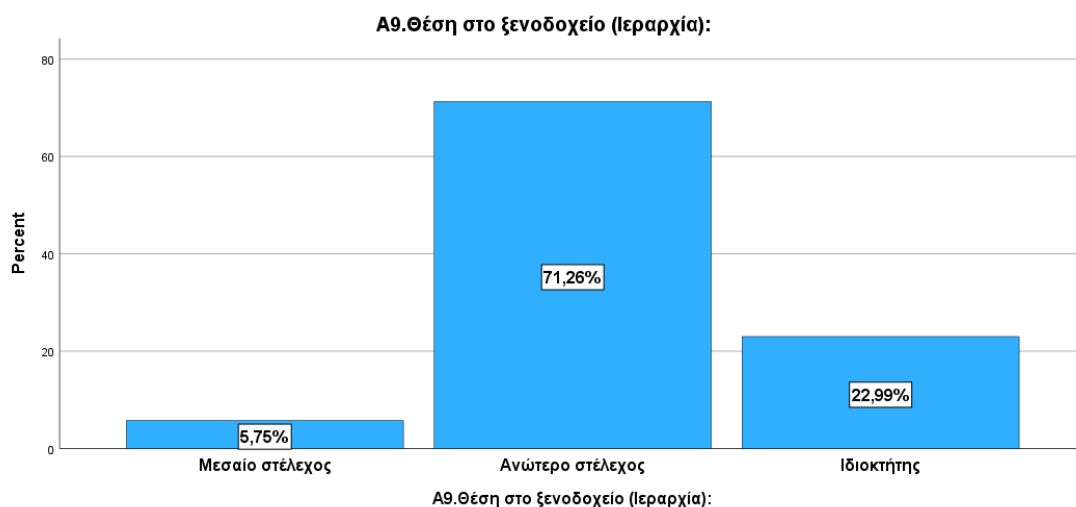
Στο παρακάτω γράφημα μπορούμε να παρατηρήσουμε την κατηγορία του ξενοδοχείου εργασίας των ερωτηθέντων της έρευνας. Αναλυτικότερα, το 51.72% των ερωτηθέντων απασχολείται σε ξενοδοχείο 4 αστέρων, το 36.63% σε ξενοδοχείο 3 αστέρων και το 12.64% σε ξενοδοχείο 5 αστέρων.

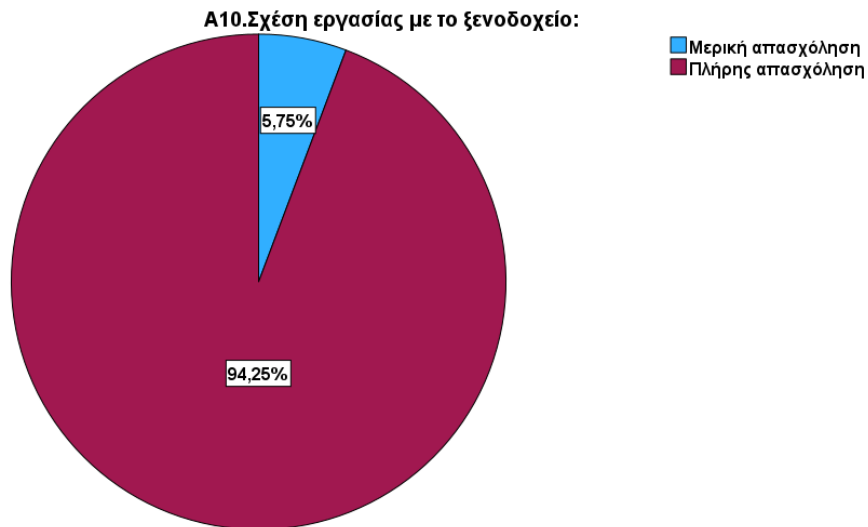
Ομοίως, στο παρακάτω γράφημα μπορούμε να παρατηρήσουμε το τμήμα του ξενοδοχείου στο οποίο απασχολούνται οι ερωτηθέντες. Αναλυτικότερα, το 44.83% των ερωτηθέντων απασχολείται στο τμήμα της ανώτερης διοίκησης, το 17.24% στο λογιστήριο, το 12.64% στο τμήμα οροφοκομίας, στο 12.64% στο τμήμα επισιτισμού και το υπόλοιπο 12.64% στην υποδοχή.

Επιπρόσθετα, στο παρακάτω γράφημα μπορούμε να παρατηρήσουμε το τη θέση των ερωτηθέντων στο ξενοδοχείο στο οποίο απασχολούνται, με βάση την ιεραρχία. Αναλυτικότερα, το 71.26% των ερωτηθέντων είναι ανώτερο στέλεχος, το 22.99% είναι ιδιοκτήτης και το υπόλοιπο 5.75% μεσαίο στέλεχος.

Τέλος, όσον αφορά τη σχέση εργασίας των ερωτηθέντων με το ξενοδοχείο, το 94.25% εργάζεται με πλήρη απασχόληση και το υπόλοιπο 5.75% με μερική απασχόληση.

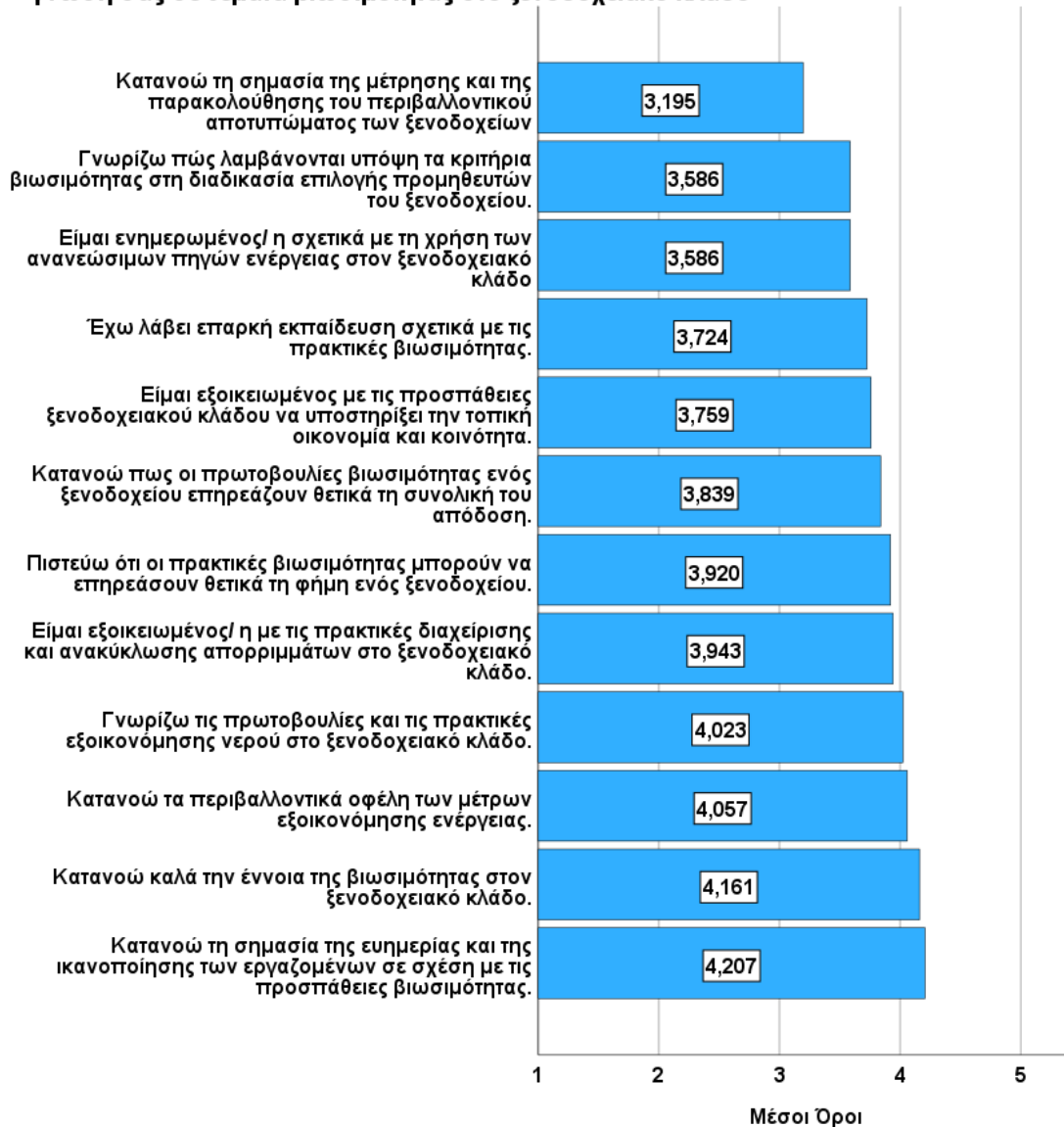
7.3. Γνώση βιωσιμότητας και αειφορίας

Στην παρούσα ενότητα των αποτελεσμάτων της περιγραφικής στατιστικής παρουσιάζονται οι γνώσεις των ερωτηθέντων της έρευνας αναφορικά με την βιωσιμότητα και την αειφορία.

Αναλυτικότερα, όσον αφορά το βαθμό γνώσης των ερωτηθέντων σχετικά με τις έννοιες της βιωσιμότητας και αειφορίας στον ξενοδοχειακό κλάδο, οι ερωτηθέντες συμφωνούν λίγο, με σειρά προτεραιότητας, με το ότι κατανοούν τη σημασία της ευημερίας και της ικανοποίησης των εργαζομένων σε σχέση με τις προσπάθειες βιωσιμότητας, την έννοια της βιωσιμότητας στον ξενοδοχειακό κλάδο, τα περιβαλλοντικά οφέλη των μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας και ότι γνωρίζουν τις πρωτοβουλίες και τις πρακτικές εξοικονόμησης νερού στο ξενοδοχειακό κλάδο. Ακολούθως, οι ερωτηθέντες της έρευνας συμφωνούν σε μέτριο βαθμό, με σειρά προτεραιότητας, με το ότι είναι εξοικειωμένοι με τις πρακτικές διαχείρισης και ανακύκλωσης απορριμμάτων στο ξενοδοχειακό κλάδο, ότι οι πρακτικές βιωσιμότητας μπορούν να επηρεάσουν θετικά τη φήμη ενός ξενοδοχείου, ότι

κατανοούν πως οι πρωτοβουλίες βιωσιμότητας ενός ξενοδοχείου επηρεάζουν θετικά τη συνολική του απόδοση, ότι είναι εξοικειωμένοι με τις προσπάθειες ξενοδοχειακού κλάδου να υποστηρίξει την τοπική οικονομία και κοινότητα, ότι έχουν λάβει επαρκή εκπαίδευση και εκπαίδευση σχετικά με τις πρακτικές βιωσιμότητας, ότι είναι ενημερωμένοι σχετικά με τη χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στον ξενοδοχειακό κλάδο, ότι γνωρίζουν πώς λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια βιωσιμότητας στη διαδικασία επιλογής προμηθευτών του ξενοδοχείου και ότι κατανοούν τη σημασία της μέτρησης και της παρακολούθησης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των ξενοδοχείων.

Παρακαλούμε προσδιορίστε το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας σχετικά με τη γνώση σας σε θέματα βιωσιμότητας στο ξενοδοχειακό κλάδο

1: Συμφωνώ απόλυτα, 2: Συμφωνώ λίγο, 3: Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ, 4: Συμφωνώ λίγο, 5: Συμφωνώ απόλυτα

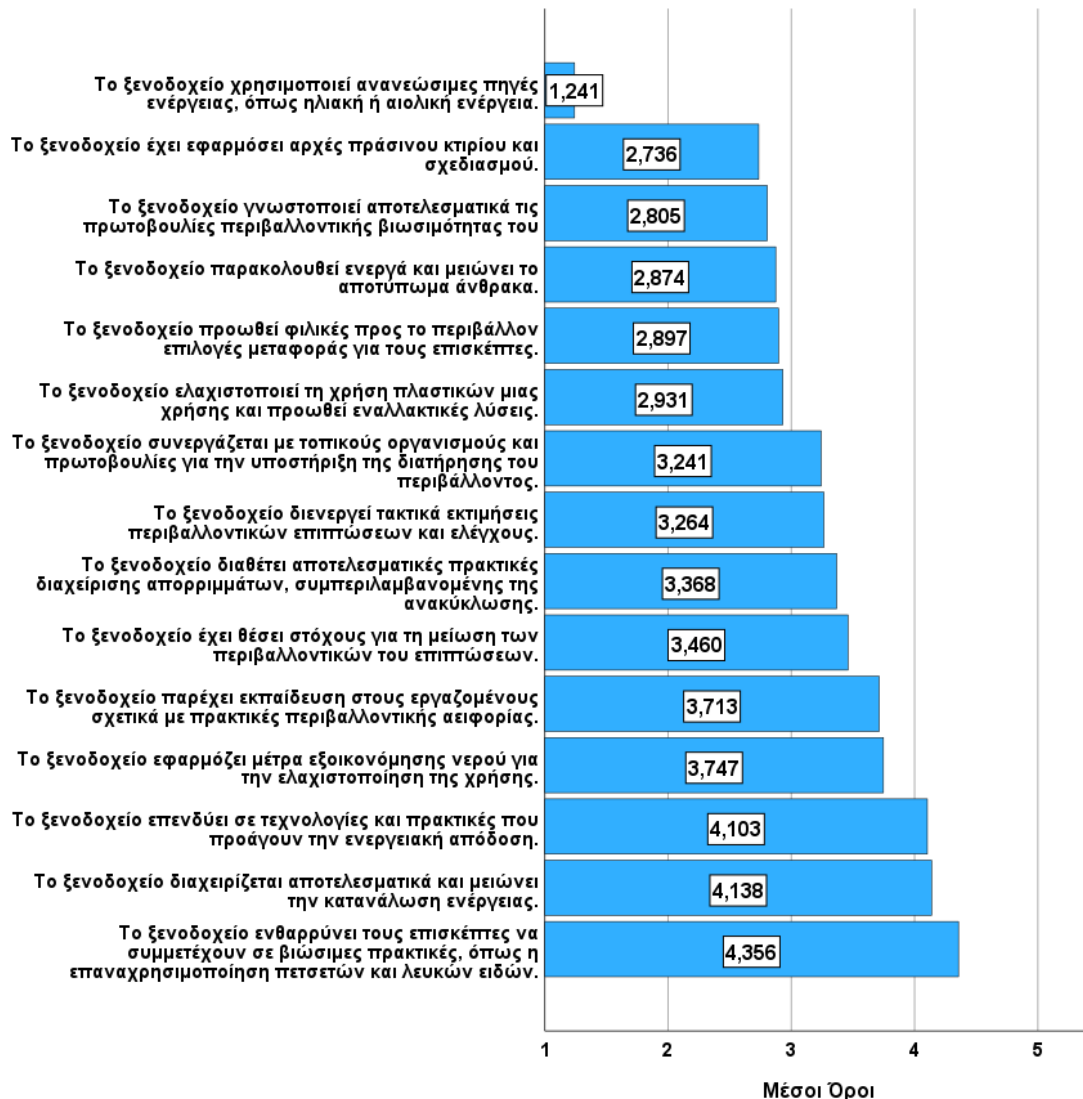
7.4. Περιβαλλοντική βιωσιμότητα

Στην παρούσα ενότητα των αποτελεσμάτων της περιγραφικής στατιστικής παρουσιάζονται οι γνώσεις των ερωτηθέντων της έρευνας αναφορικά με την περιβαλλοντική βιωσιμότητα.

Αναλυτικότερα, όσον αφορά την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, οι ερωτηθέντες συμφωνούν λίγο, με σειρά προτεραιότητας, με το ότι το ξενοδοχείο ενθαρρύνει τους επισκέπτες να συμμετέχουν σε βιώσιμες πρακτικές, όπως η επαναχρησιμοποίηση πετσετών και λευκών ειδών, ότι διαχειρίζεται

αποτελεσματικά και μειώνει την κατανάλωση ενέργειας και ότι επενδύει σε τεχνολογίες και πρακτικές που προάγουν την ενεργειακή απόδοση. Εν συνεχεία, οι ερωτηθέντες της έρευνας συμφωνούν μέτρια, με σειρά προτεραιότητας, με το ότι το ξενοδοχείο εφαρμόζει μέτρα εξοικονόμησης νερού για την ελαχιστοποίηση της χρήσης, ότι παρέχει εκπαίδευση και εκπαίδευση στους εργαζομένους σχετικά με πρακτικές περιβαλλοντικής αειφορίας, ότι έχει θέσει στόχους για τη μείωση των περιβαλλοντικών του επιπτώσεων, ότι διαθέτει αποτελεσματικές πρακτικές διαχείρισης απορριμμάτων, συμπεριλαμβανομένης της ανακύκλωσης, ότι διενεργεί τακτικά εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ελέγχους και ότι το ξενοδοχείο συνεργάζεται με τοπικούς οργανισμούς και πρωτοβουλίες για την υποστήριξη της διατήρησης του περιβάλλοντος. Ακολούθως, οι ερωτηθέντες της έρευνας διαφωνούν λίγο, με σειρά προτεραιότητας, με το ότι το ξενοδοχείο ελαχιστοποιεί τη χρήση πλαστικών μιας χρήσης και προωθεί εναλλακτικές λύσεις, ότι προωθεί φιλικές προς το περιβάλλον επιλογές μεταφοράς για τους επισκέπτες, ότι παρακολουθεί ενεργά και μειώνει το αποτύπωμα άνθρακα, ότι γνωστοποιεί αποτελεσματικά τις πρωτοβουλίες περιβαλλοντικής βιωσιμότητας του και ότι έχει εφαρμόσει αρχές πράσινου κτιρίου και σχεδιασμού. Τέλος, οι ερωτηθέντες της έρευνας διαφωνούν με το ότι το ξενοδοχείο χρησιμοποιεί ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως ηλιακή ή αιολική ενέργεια.

Παρακαλούμε προσδιορίστε το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας σχετικά με την εφαρμογή ενεργειών και πολιτικών περιβαλλοντικής βιωσιμότητας στο ξενοδοχείο στο οποίο απασχολείστε:

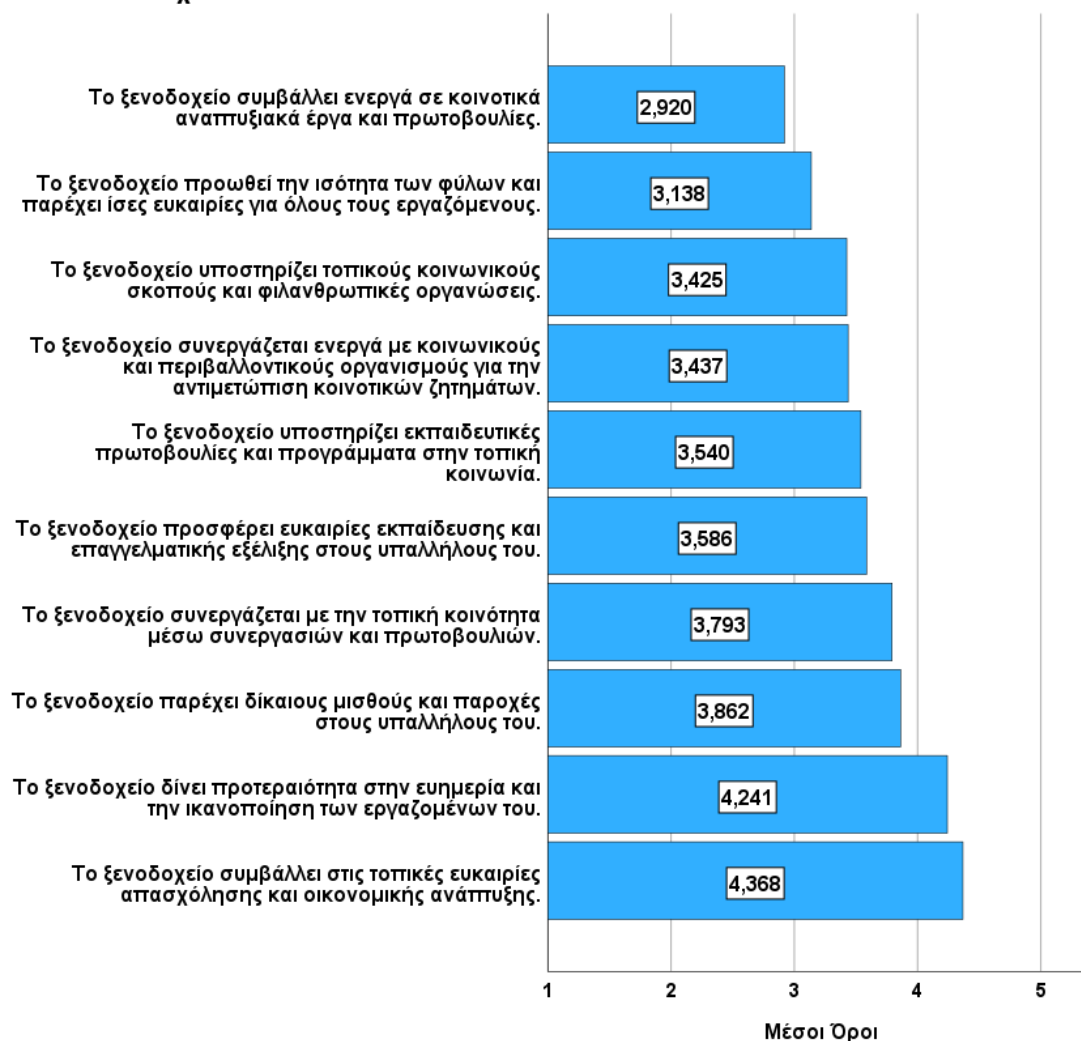
1: Συμφωνώ απόλυτα, 2: Συμφωνώ λίγο, 3: Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ, 4: Συμφωνώ λίγο, 5: Συμφωνώ απόλυτα

7.5. Κοινωνική βιωσιμότητα

Στην παρούσα ενότητα των αποτελεσμάτων της περιγραφικής στατιστικής παρουσιάζονται οι απόψεις των ερωτηθέντων της έρευνας αναφορικά με την εφαρμογή ενεργειών και πολιτικών κοινωνικής βιωσιμότητας στο ξενοδοχείο στο οποίο απασχολούνται.

Αναλυτικότερα, οι ερωτηθέντες συμφωνούν αρκετά, με σειρά προτεραιότητας, με το ότι το ξενοδοχείο συμβάλλει στις τοπικές ευκαιρίες απασχόλησης και οικονομικής ανάπτυξης και ότι δίνει προτεραιότητα στην ευημερία και την ικανοποίηση των εργαζομένων του. Ακολούθως, οι ερωτηθέντες συμφωνούν λίγο, με σειρά προτεραιότητας, με το ότι το ξενοδοχείο παρέχει δίκαιους μισθούς και παροχές στους υπαλλήλους του, ότι συνεργάζεται με την τοπική κοινότητα μέσω συνεργασιών και πρωτοβουλιών, ότι προσφέρει ευκαιρίες εκπαίδευσης και επαγγελματικής εξέλιξης στους υπαλλήλους του, ότι υποστηρίζει εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες και προγράμματα στην τοπική κοινωνία, ότι συνεργάζεται ενεργά με κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς οργανισμούς για την αντιμετώπιση κοινοτικών ζητημάτων, ότι υποστηρίζει τοπικούς κοινωνικούς σκοπούς και φιλανθρωπικές οργανώσεις, ότι προωθεί την ισότητα των φύλων και παρέχει ίσες ευκαιρίες για όλους τους εργαζόμενους και ότι συμβάλλει ενεργά σε κοινοτικά αναπτυξιακά έργα και πρωτοβουλίες.

Παρακαλούμε προσδιορίστε το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας σχετικά με την εφαρμογή ενεργειών και πολιτικών κοινωνικής βιωσιμότητας στο ξενοδοχείο στο οποίο απασχολείστε:

1: Συμφωνώ απόλυτα, 2: Συμφωνώ λίγο, 3: Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ, 4: Συμφωνώ λίγο, 5: Συμφωνώ απόλυτα

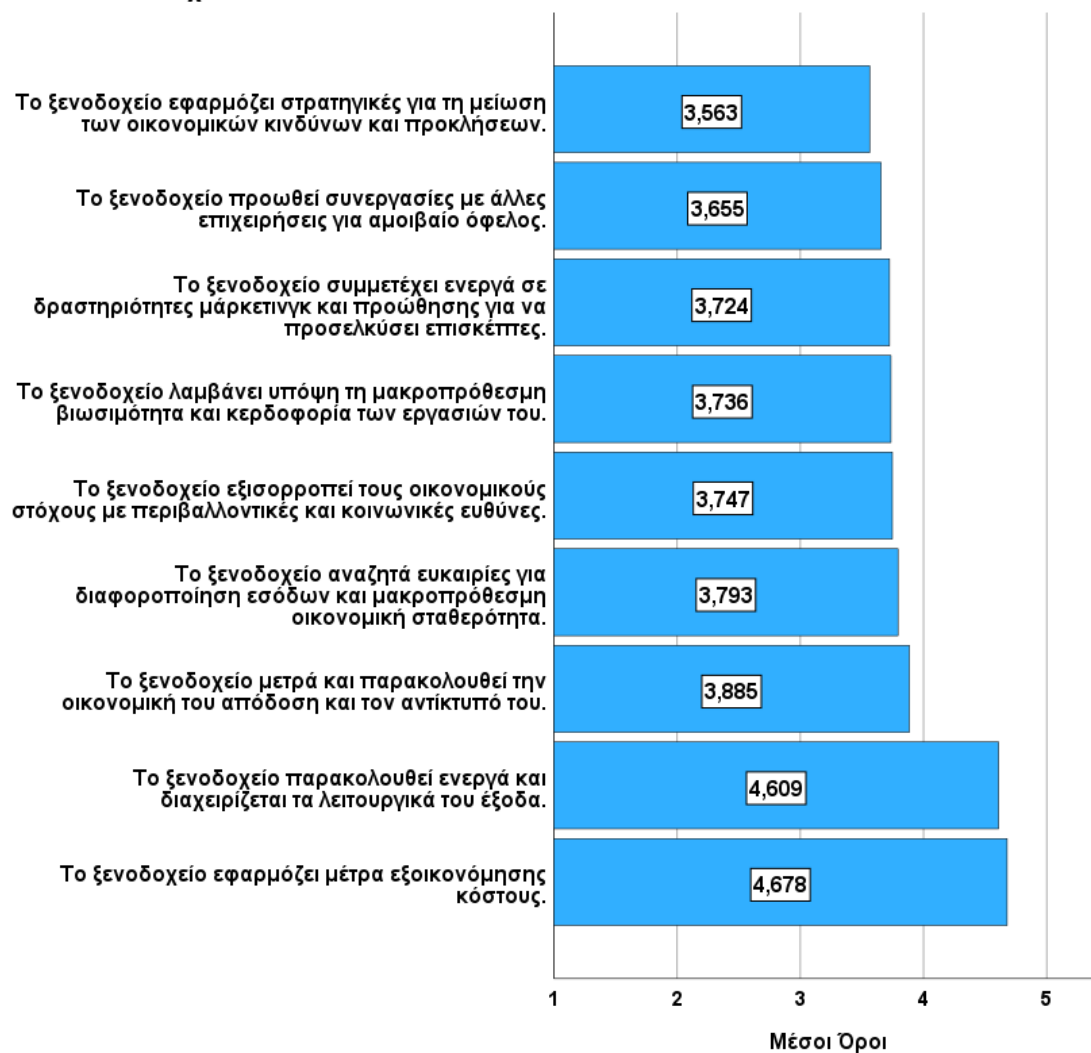
7.6. Οικονομική βιωσιμότητα

Στην παρούσα ενότητα των αποτελεσμάτων της περιγραφικής στατιστικής παρουσιάζονται οι απόψεις των ερωτηθέντων της έρευνας αναφορικά με την εφαρμογή ενεργειών και πολιτικών οικονομικής βιωσιμότητας στο ξενοδοχείο στο οποίο απασχολούνται.

Αναλυτικότερα, οι ερωτηθέντες συμφωνούν αρκετά, με σειρά προτεραιότητας, με το ότι το ξενοδοχείο εφαρμόζει μέτρα εξοικονόμησης κόστους

και ότι παρακολουθεί ενεργά και διαχειρίζεται τα λειτουργικά του έξοδα. Εν συνεχεία, οι ερωτηθέντες συμφωνούν λίγο, με σειρά προτεραιότητας, με το ότι το ξενοδοχείο μετρά και παρακολουθεί την οικονομική του απόδοση και τον αντίκτυπό του, ότι αναζητά ευκαιρίες για διαφοροποίηση εσόδων και μακροπρόθεσμη οικονομική σταθερότητα, ότι εξισορροπεί τους οικονομικούς στόχους με περιβαλλοντικές και κοινωνικές ευθύνες, ότι λαμβάνει υπόψη τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και κερδοφορία των εργασιών του, ότι συμμετέχει ενεργά σε δραστηριότητες μάρκετινγκ και προώθησης για να προσελκύσει επισκέπτες, ότι προωθεί συνεργασίες με άλλες επιχειρήσεις για αμοιβαίο όφελος και ότι εφαρμόζει στρατηγικές για τη μείωση των οικονομικών κινδύνων και προκλήσεων.

Παρακαλούμε προσδιορίστε το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας σχετικά με την εφαρμογή ενεργειών και πολιτικών οικονομικής βιωσιμότητας στο ξενοδοχείο στο οποίο απασχολείστε:

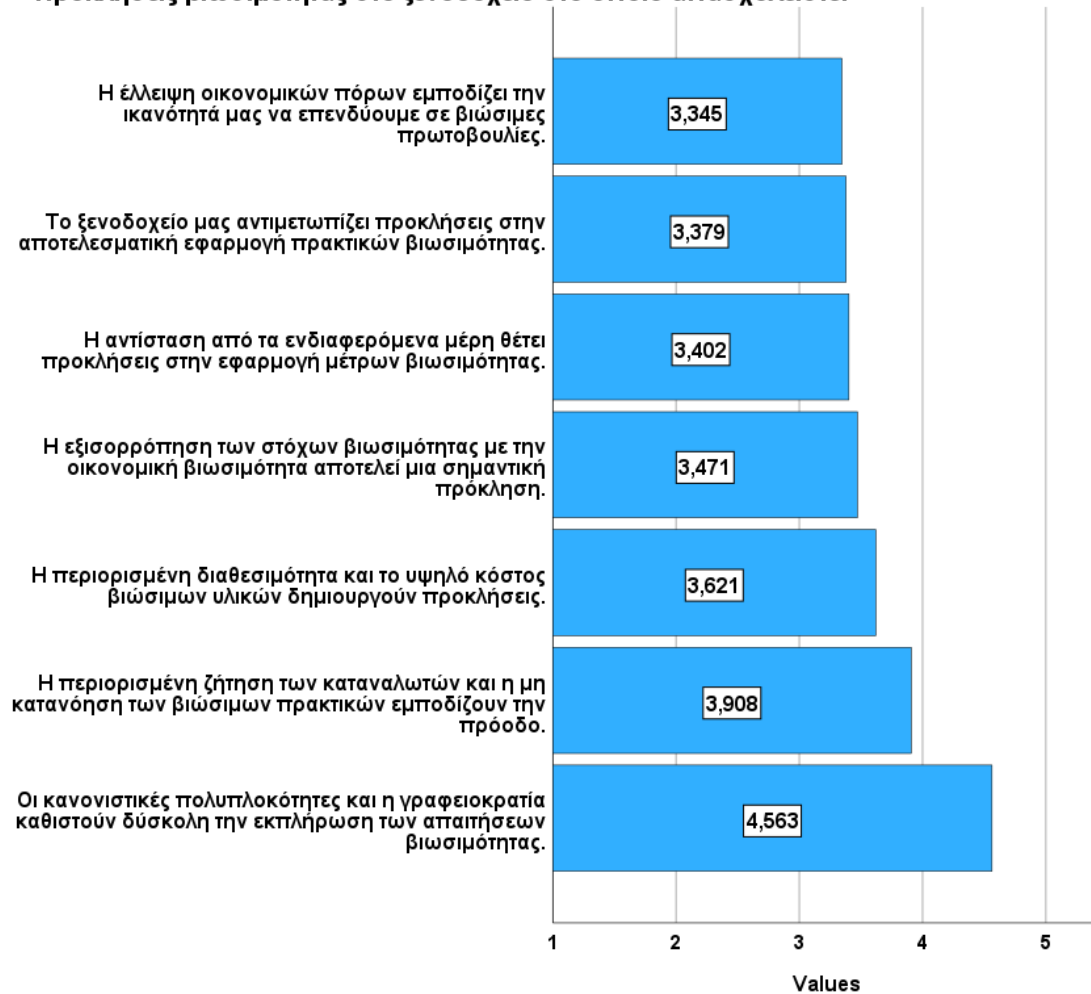
1: Συμφωνώ απόλυτα, 2: Συμφωνώ λίγο, 3: Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ, 4: Συμφωνώ λίγο, 5: Συμφωνώ απόλυτα

7.7. Προκλήσεις βιωσιμότητας

Στην παρούσα ενότητα των αποτελεσμάτων της περιγραφικής στατιστικής παρουσιάζονται οι απόψεις των ερωτηθέντων της έρευνας αναφορικά με την εφαρμογή ενεργειών και πολιτικών οικονομικής βιωσιμότητας στο ξενοδοχείο στο οποίο απασχολούνται.

Αναλυτικότερα, οι ερωτηθέντες συμφωνούν αρκετά με το ότι οι κανονιστικές πολυπλοκότητες και η γραφειοκρατία καθιστούν δύσκολη την εκπλήρωση των απαιτήσεων βιωσιμότητας, ενώ συμφωνούν λίγο προς μέτρια, με σειρά προτεραιότητας, με το ότι η περιορισμένη ζήτηση των καταναλωτών και η μη κατανόηση των βιώσιμων πρακτικών εμποδίζουν την πρόοδο, ότι η περιορισμένη διαθεσιμότητα και το υψηλό κόστος βιώσιμων υλικών δημιουργούν προκλήσεις, ότι η εξισορρόπηση των στόχων βιωσιμότητας με την οικονομική βιωσιμότητα αποτελεί μια σημαντική πρόκληση, ότι η αντίσταση από τα ενδιαφερόμενα μέρη θέτει προκλήσεις στην εφαρμογή μέτρων βιωσιμότητας, ότι το ξενοδοχείο μας αντιμετωπίζει προκλήσεις στην αποτελεσματική εφαρμογή πρακτικών βιωσιμότητας και ότι η έλλειψη οικονομικών πόρων εμποδίζει την ικανότητά μας να επενδύουμε σε βιώσιμες πρωτοβουλίες.

Παρακαλούμε προσδιορίστε το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας σχετικά με τις προκλήσεις βιωσιμότητας στο ξενοδοχείο στο οποίο απασχολείστε:

1: Συμφωνώ απόλυτα, 2: Συμφωνώ λίγο, 3: Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ, 4: Συμφωνώ λίγο, 5: Συμφωνώ απόλυτα

8. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΠΑΓΩΓΙΚΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

8.1. Εισαγωγή

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα της έρευνας, όπως προέκυψαν μέσω της χρήσης επαγωγικής στατιστικής προκειμένου να δοθούν απαντήσεις στις ερευνητικές υποθέσεις που δημιουργήθηκαν ανωτέρω.

Για την ευκολότερη και αντικειμενικότερη εξαγωγή στατιστικά σημαντικών διαφορών (συσχετίσεων), δημιουργήθηκαν 5 βασικές μεταβλητές, σύμφωνα με τα ερευνητικά ερωτήματα του Κεφαλαίου 6, μέσω του υπολογισμού των μέσων όρων των υπομεταβλητών τους (items). Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι βασικές μεταβλητές και οι υπομεταβλητές που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό του μέσου όρου.

Βασικές μεταβλητές	Υπομεταβλητές υπολογισμού μέσου όρου
Γνώση βιωσιμότητας και αειφορίας	B1, B2, B3, B4, B5, B6, B7, B8, B9, B10, B11, B12
Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	Γ1, Γ2, Γ3, Γ4, Γ5, Γ6, Γ7, Γ8, Γ9, Γ10, Γ11, Γ12, Γ13, Γ14, Γ15
Κοινωνική βιωσιμότητα	Δ1, Δ2, Δ3, Δ4, Δ5, Δ6, Δ7, Δ8, Δ9, Δ10
Οικονομική βιωσιμότητα	E1, E2, E3, E4, E5, E6, E7, E8, E9
Προκλήσεις βιωσιμότητας	ΣΤ1, ΣΤ2, ΣΤ3, ΣΤ4, ΣΤ5, ΣΤ6, ΣΤ7

Επιπρόσθετα, θα πρέπει να σημειωθεί πως για την ευκολότερη εξαγωγή συσχετίσεων, πραγματοποιήθηκε συγχώνευση των απαντήσεων ορισμένων ποιοτικών/ κατηγορικών μεταβλητών, λαμβάνοντας ως κριτήριο είτε την λογική είτε την συχνότητα των απαντήσεων για κάθε κατηγορία. Σκοπός της συγχώνευσης ήταν να δημιουργηθούν κατηγορίες που να έχουν επαρκή συχνότητα, όπως ορίζουν οι αρχές στατιστικής επεξεργασίας δεδομένων. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι αρχικές απαντήσεις/ κατηγορίες των ποιοτικών μεταβλητών καθώς και οι απαντήσεις/ κατηγορίες όπως προέκυψαν έπειτα από την συγχώνευσή τους.

Α/Α ερώτησης	Περιγραφή ερώτησης	Πριν τη συγχώνευση		Μετά τη συγχώνευση	
		Κωδικοποίηση	Περιγραφή κωδικοποίησης	Κωδικοποίηση	Περιγραφή κωδικοποίησης
A3	Εκπαιδευτικό επίπεδο	1	Απόφοιτος γυμνασίου ή λυκείου	1	Κατώτερη εκπαίδευση
		2	Απόφοιτος ΙΕΚ, Κέντρων Ελευθέρων Σπουδών, Τεχνικής Σχολής κ.α.		
		3	Απόφοιτος ΤΕΙ ή ΑΕΙ	2	Ανώτερη εκπαίδευση
		4	Μεταπτυχιακό δίπλωμα		
		5	Διδακτορικό		
A4	Ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα	1	Λιγότερα από 5.000€	1	Λιγότερα από 20.000€
		2	5.001-10.000€		
		3	10.001-15.000€		
		4	15.001-20.000€		
		5	20.001-25.000€	2	20.001-25.000€
		6	25.001-30.000€	3	Άνω των 25.000€
		7	30.001-40.000€		
		8	40.001-50.000€		
		9	Άνω των 50.000€		
A5	Προϋπηρεσία στον τουριστικό κλάδο	1	0-4 έτη	1	Έως 19 έτη
		2	5-9 έτη		
		3	10-19 έτη		
		4	20+ έτη	2	20+ έτη
A6	Προϋπηρεσία στην παρούσα θέση	1	0-4 έτη	1	Έως 19 έτη
		2	5-9 έτη		
		3	10-19 έτη		
		4	20+ έτη	2	20+ έτη
A9	Θέση στο ξενοδοχείο	1	Κατώτερο στέλεχος	Δεν υπήρχε απάντηση συνεπώς αποκλείστηκε	

Α/Α ερώτησης	Περιγραφή ερώτησης	Πριν τη συγχώνευση		Μετά τη συγχώνευση	
		Κωδικοποίηση	Περιγραφή κωδικοποίησης	Κωδικοποίηση	Περιγραφή κωδικοποίησης
	(Ιεραρχία)	2	Μεσαίο στέλεχος	1	Στελέχη
		3	Ανώτερο στέλεχος		
		4	Ιδιοκτήτης	2	Ιδιοκτήτες
A10	Σχέση εργασίας με το ξενοδοχείο	1	Δεν υπάρχει σύμβαση	Δεν υπήρχε απάντηση συνεπώς αποκλείστηκε	
		2	Πρακτική άσκηση	Δεν υπήρχε απάντηση συνεπώς αποκλείστηκε	
		3	Μερική απασχόληση	1	Μερική απασχόληση
		4	Πλήρης απασχόληση	2	Πλήρης απασχόληση

8.2. Ηλικία

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι έλεγχοι συσχέτισης μεταξύ της ηλικίας των ερωτηθέντων και των βασικών μεταβλητών της έρευνας. Όπως μπορούμε να παρατηρήσουμε, όλα τα sig είναι μικρότερα του 0,05, γεγονός που υποδηλώνει συσχετίσεις μεταξύ της ηλικίας και των υπολοίπων βασικών μεταβλητών.

Επιπρόσθετα, από τον δείκτη Pearson Correlation μπορούμε να εξάγουμε τα εξής συμπεράσματα:

- ✚ Υπάρχει ελαφρά θετική συσχέτιση μεταξύ ηλικίας των ερωτηθέντων και της γνώσης τους σχετικά με τη βιωσιμότητα και την αειφορία. Αυτό σημαίνει πως καθώς αυξάνεται η ηλικία των ερωτηθέντων, αυξάνεται και ο βαθμός γνώσης τους σχετικά με τις έννοιες της βιωσιμότητας και αειφορίας.

- ✚ Υπάρχει μέτρια θετική συσχέτιση μεταξύ ηλικίας ερωτηθέντων και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας των ξενοδοχειακών μονάδων. Αυτό σημαίνει πως καθώς αυξάνεται η ηλικία των ερωτηθέντων, αυξάνεται ο βαθμός κατά τον οποίο δηλώνουν πως οι ξενοδοχειακές μονάδες δίνουν έμφαση στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Με άλλα λόγια, οι ερωτηθέντες με μεγαλύτερη ηλικία δηλώνουν σε μεγαλύτερο βαθμό πως οι ξενοδοχειακές μονάδες στις οποίες εργάζονται δίνουν έμφαση στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα, σε σχέση με τους ερωτηθέντες με μικρότερη ηλικία.
- ✚ Υπάρχει ελαφρά θετική συσχέτιση μεταξύ ηλικίας ερωτηθέντων και κοινωνικής βιωσιμότητας των ξενοδοχειακών μονάδων. Αυτό σημαίνει πως καθώς αυξάνεται η ηλικία των ερωτηθέντων, αυξάνεται ο βαθμός κατά τον οποίο δηλώνουν πως οι ξενοδοχειακές μονάδες δίνουν έμφαση στην κοινωνική βιωσιμότητα. Με άλλα λόγια, οι ερωτηθέντες με μεγαλύτερη ηλικία δηλώνουν σε μεγαλύτερο βαθμό πως οι ξενοδοχειακές μονάδες στις οποίες απασχολούνται δίνουν έμφαση στην κοινωνική βιωσιμότητα, σε σχέση με τους ερωτηθέντες με μικρότερη ηλικία.
- ✚ Υπάρχει ελαφρά θετική συσχέτιση μεταξύ ηλικίας ερωτηθέντων και οικονομικής βιωσιμότητας των ξενοδοχειακών μονάδων. Αυτό σημαίνει πως καθώς αυξάνεται η ηλικία των ερωτηθέντων, αυξάνεται ο βαθμός κατά τον οποίο δηλώνουν πως οι ξενοδοχειακές μονάδες δίνουν έμφαση στην οικονομική βιωσιμότητα. Με άλλα λόγια, οι ερωτηθέντες με μεγαλύτερη ηλικία δηλώνουν σε μεγαλύτερο βαθμό πως οι ξενοδοχειακές μονάδες στις οποίες απασχολούνται δίνουν έμφαση στην οικονομική βιωσιμότητα, σε σχέση με τους ερωτηθέντες με μικρότερη ηλικία.
- ✚ Υπάρχει μέτρια αρνητική συσχέτιση μεταξύ ηλικίας ερωτηθέντων και προκλήσεων βιωσιμότητας των ξενοδοχειακών μονάδων. Αυτό σημαίνει πως καθώς αυξάνεται η ηλικία των ερωτηθέντων, μειώνεται ο βαθμός κατά τον οποίο δηλώνουν πως οι ξενοδοχειακές μονάδες αντιμετωπίζουν προκλήσεις βιωσιμότητας. Με άλλα λόγια, οι ερωτηθέντες με μεγαλύτερη ηλικία δηλώνουν σε μικρότερο βαθμό πως οι ξενοδοχειακές μονάδες στις οποίες απασχολούνται αντιμετωπίζουν προκλήσεις βιωσιμότητας, σε σχέση με τους ερωτηθέντες με μικρότερη ηλικία.

Correlations

		A1.	Ηλικία
A1. Ηλικία	Pearson Correlation		1
	Sig. (2-tailed)		
	N		87
Γνώση βιωσιμότητας και αειφορίας	Pearson Correlation		,369**
	Sig. (2-tailed)		<,001
	N		87
Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	Pearson Correlation		,410**
	Sig. (2-tailed)		<,001
	N		87
Κοινωνική βιωσιμότητα	Pearson Correlation		,385**
	Sig. (2-tailed)		<,001
	N		87
Οικονομική βιωσιμότητα	Pearson Correlation		,413**
	Sig. (2-tailed)		<,001
	N		87
Προκλήσεις βιωσιμότητας	Pearson Correlation		-,411**
	Sig. (2-tailed)		<,001
	N		87

8.3. Φύλο

Στον παρακάτω πίνακα πραγματοποιούνται έλεγχοι κανονικότητας των ποσοτικών μεταβλητών (βασικές μεταβλητές) ανά κατηγορία της ποιοτικής μεταβλητής (του φύλου). Λαμβάνοντας υπόψη το sig του Kolmogorov-Smirnov για την κατηγορία των ανδρών (δεδομένου ότι το δείγμα είναι μεγάλο) και το sig του Shapiro-Wilk για την κατηγορία των γυναικών (δεδομένου ότι το δείγμα είναι μικρό) μπορούμε να συμπεράνουμε πως οι ποσοτικές μεταβλητές δεν ακολουθούν την κανονική κατανομή και στις δύο κατηγορίες της ποιοτικής μεταβλητής (του φύλου), με εξαίρεση τη μεταβλητή της γνώσης βιωσιμότητας και αειφορίας. Συνεπώς, στις περιπτώσεις που οι ποσοτικές μεταβλητές δεν ακολουθούν την κανονική κατανομή και στις δύο κατηγορίες του φύλου θα πραγματοποιηθούν μη παραμετρικοί έλεγχοι Mann-Whitney ενώ στην περίπτωση της γνώσης βιωσιμότητας και αειφορίας θα χρησιμοποιηθεί παραμετρικός έλεγχος t-test.

Tests of Normality

	A2. Φύλο	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Γνώση βιωσιμότητας και αιεφορίας	Άνδρας	,086	65	,200 [*]	,973	65	,173
	Γυναίκα	,092	22	,200 [*]	,940	22	,199
Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	Άνδρας	,160	65	<,001	,923	65	<,001
	Γυναίκα	,193	22	,032	,881	22	,013
Κοινωνική βιωσιμότητα	Άνδρας	,149	65	,001	,938	65	,003
	Γυναίκα	,219	22	,007	,912	22	,053
Οικονομική βιωσιμότητα	Άνδρας	,264	65	<,001	,888	65	<,001
	Γυναίκα	,261	22	<,001	,876	22	,010
Προκλήσεις βιωσιμότητας	Άνδρας	,130	65	,008	,928	65	<,001
	Γυναίκα	,263	22	<,001	,837	22	,002

*. This is a lower bound of the true significance.

a. Lilliefors Significance Correction

Λαμβάνοντας υπόψη το sig της γραμμής “Equal variances assumed” (δεδομένου ότι το sig του Levene’s test είναι μεγαλύτερο του 0,05 που σημαίνει πως υπάρχει ομοσκεδαστικότητα), το οποίο ισούται με $0.001 < 0.05$, συμπεραίνουμε πως υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ του βαθμού γνώσης βιωσιμότητας και αιεφορίας και του φύλου των ερωτηθέντων.

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means				95% Confidence Interval of the Difference			
		F	Sig.	t	df	Significance One- Sided p	Two- Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
Γνώση βιωσιμότητας και αιεφορίας	Equal variances assumed	,382	,538	3,176	85	,001	,002	,41066	,12929	,15361	,66772
	Equal variances not assumed			3,218	37,095	,001	,003	,41066	,12762	,15210	,66922

Λαμβάνοντας υπόψη τα sig των μη παραμετρικών ελέγχων Mann-Whitey, παρατηρούμε πως όλα είναι μικρότερα του 0,05, που σημαίνει ότι υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των ποσοτικών μεταβλητών και του φύλου.

	Test Statistics ^a			
	Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	Κοινωνική βιωσιμότητα	Οικονομική βιωσιμότητα	Προκλήσεις βιωσιμότητας
	Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	Κοινωνική βιωσιμότητα	Οικονομική βιωσιμότητα	Προκλήσεις βιωσιμότητας
Mann-Whitney U	365,500	450,500	442,000	433,000
Wilcoxon W	618,500	703,500	695,000	2578,000
Z	-3,420	-2,591	-2,686	-2,764
Asymp. Sig. (2-tailed)	<,001	,010	,007	,006

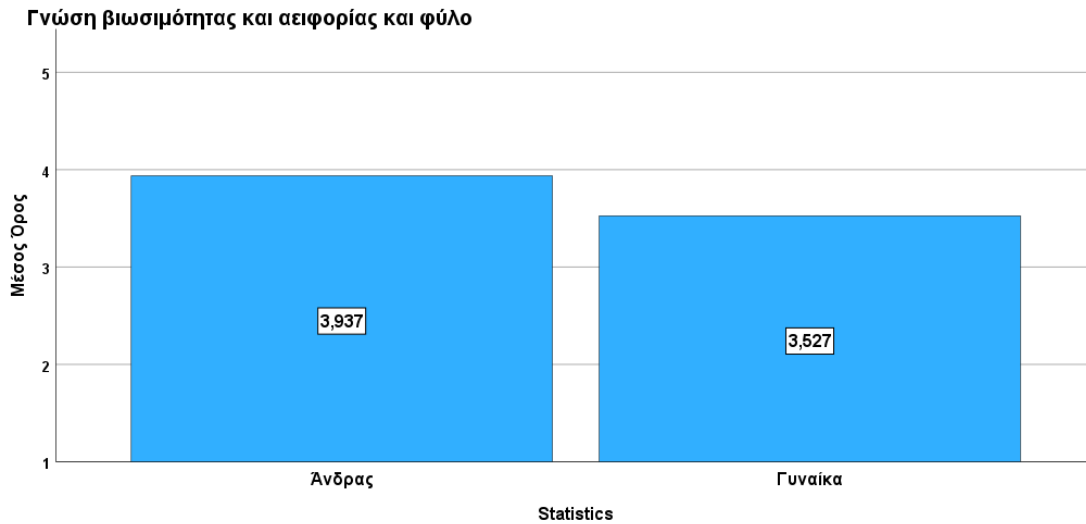
a. Grouping Variable: A2. Φύλο

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται περιγραφικά στατιστικά όπως μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις για τις ποσοτικές μεταβλητές (βασικές μεταβλητές) ανά κατηγορία της ποιοτικής μεταβλητής (φύλο).

A2. Φύλο		Report				
		Γνώση βιωσιμότητας και αειφορίας	Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	Κοινωνική βιωσιμότητα	Οικονομική βιωσιμότητα	Προκλήσεις βιωσιμότητας
Ανδρας	Mean	3,9372	3,3959	3,7492	4,0410	3,5319
	N	65	65	65	65	65
	Std. Deviation	,52746	,65318	,69869	,68199	,77406
Γυναίκα	Mean	3,5265	2,8515	3,2818	3,6111	4,0779
	N	22	22	22	22	22
	Std. Deviation	,51395	,63009	,71955	,70336	,72940
Total	Mean	3,8333	3,2582	3,6310	3,9323	3,6700
	N	87	87	87	87	87
	Std. Deviation	,55116	,68636	,72902	,70870	,79549

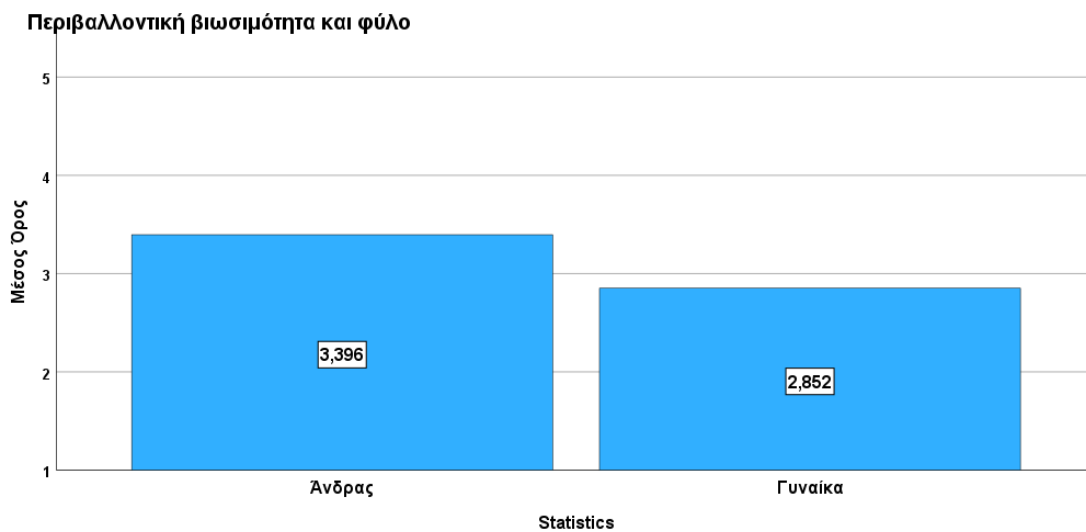
8.3.1. Γνώση βιωσιμότητας και αειφορίας

Λαμβάνοντας υπόψη το παρακάτω γράφημα μπορούμε να συμπεράνουμε πως οι άνδρες ερωτηθέντες εμφανίζουν μεγαλύτερο βαθμό γνώσης για τη βιωσιμότητα, σε σχέση με τις γυναίκες ερωτηθείσες.

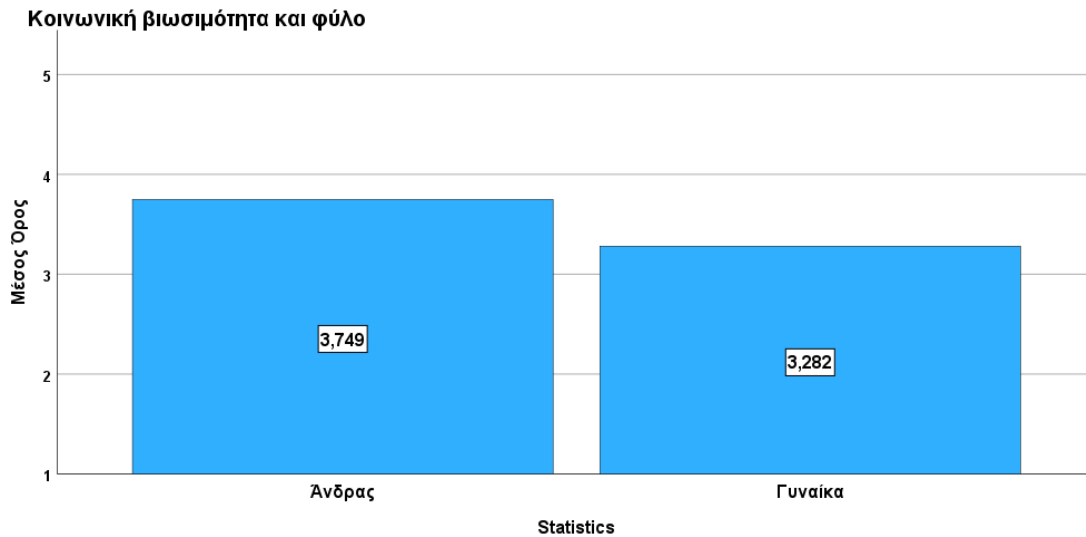
8.3.2. Περιβαλλοντική βιωσιμότητα

Σύμφωνα με το παρακάτω γράφημα μπορούμε να συμπεράνουμε πως οι άνδρες ερωτηθέντες δηλώνουν σε μεγαλύτερο βαθμό πως τα ξενοδοχειακά καταλύματα στα οποία απασχολούνται δίνουν έμφαση στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα, σε σχέση με τις γυναίκες ερωτηθείσες.

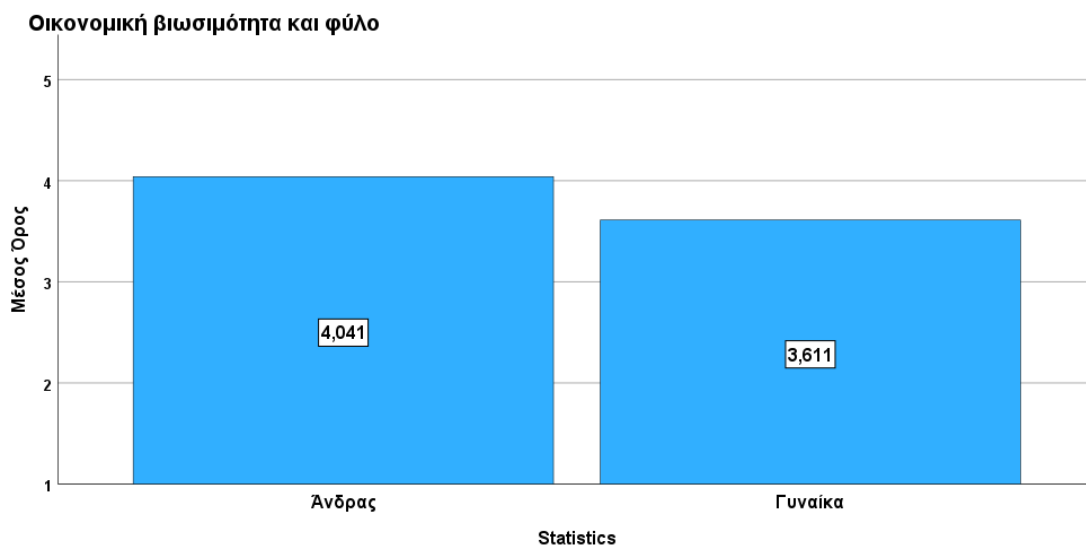
8.3.3. Κοινωνική βιωσιμότητα

Παρατηρώντας το παρακάτω γράφημα μπορούμε να συμπεράνουμε πως οι άνδρες ερωτηθέντες δηλώνουν σε μεγαλύτερο βαθμό πως τα ξενοδοχειακά καταλύματα στα οποία απασχολούνται δίνουν έμφαση στην κοινωνική βιωσιμότητα, σε σχέση με τις γυναίκες ερωτηθείσες.

8.3.4. Οικονομική βιωσιμότητα

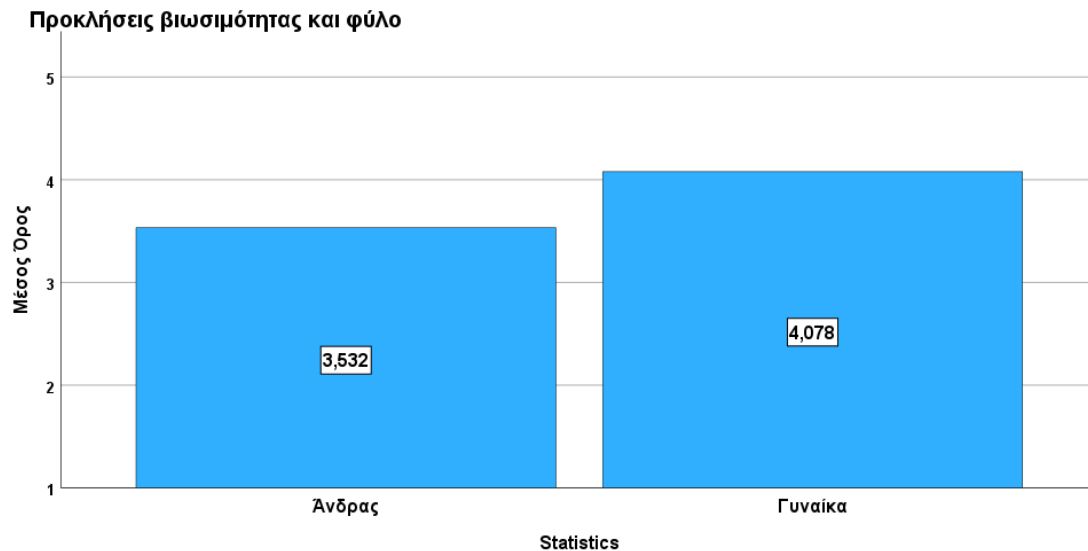
Σύμφωνα με το παρακάτω γράφημα μπορούμε να συμπεράνουμε πως οι άνδρες ερωτηθέντες δηλώνουν σε μεγαλύτερο βαθμό πως τα ξενοδοχειακά καταλύματα στα οποία απασχολούνται δίνουν έμφαση στην οικονομική βιωσιμότητα, σε σχέση με τις γυναίκες ερωτηθείσες.

8.3.5. Προκλήσεις βιωσιμότητας

Σύμφωνα με το παρακάτω γράφημα μπορούμε να συμπεράνουμε πως οι γυναίκες ερωτηθείσες δηλώνουν σε μεγαλύτερο βαθμό πως τα ξενοδοχειακά

καταλύματα στα οποία απασχολούνται αντιμετωπίζουν προκλήσεις βιωσιμότητας, σε σχέση με τους άνδρες ερωτηθέντες.

8.4. Ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα

8.4.1. Γνώση βιωσιμότητας και αιεφορίας

Στον παρακάτω πίνακα πραγματοποιείται έλεγχος κανονικότητας των καταλοίπων της ποσοτικής μεταβλητής της γνώσης βιωσιμότητας και αιεφορίας. Παρατηρώντας το sig του Kolmogorov-Smirnov (δεδομένου ότι το δείγμα είναι μεγάλο) το οποίο ισούται με $0,034 < 0,05$, συμπεραίνουμε πως τα κατάλοιπα δεν ακολουθούν την κανονική κατανομή.

	Tests of Normality					
	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Residual for gnwsi_viwsimotitas	,117	62	,034	,949	62	,012

a. Lilliefors Significance Correction

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα, λαμβάνοντας υπόψη πως το $\text{sig} > 0,05$, συμπεραίνουμε πως οι διακυμάνσεις είναι ίσες, δηλαδή υπάρχει ομοσκεδαστικότητα. Εφόσον, δεν ισχύουν και οι δύο προϋποθέσεις, θα πραγματοποιήσουμε μη παραμετρικό έλεγχο Kruskal-Wallis.

Levene's Test of Equality of Error Variances^{a,b}

		Levene Statistic	df1	df2	Sig.
Γνώση βιωσιμότητας και αιφορίας	Based on Mean	2,512	2	59	,090
	Based on Median	1,261	2	59	,291
	Based on Median and with adjusted df	1,261	2	51,454	,292
	Based on trimmed mean	2,357	2	59	,104

Tests the null hypothesis that the error variance of the dependent variable is equal across groups.

a. Dependent variable: Γνώση βιωσιμότητας και αιφορίας

b. Design: Intercept + A4

Βάσει του παρακάτω πίνακα και παρατηρώντας πως το $\text{sig}=0,121 > 0,05$, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των δύο υπό μελέτη μεταβλητών, συνεπώς δε θα συνεχίσουμε την μελέτη τους.

Test Statistics^{a,b}

Γνώση βιωσιμότητας και αιφορίας	
Kruskal-Wallis H	1,164
df	2
Asymp. Sig.	,121

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: A4. Ετήσιο καθαρό
ατομικό εισόδημα

8.4.2. Περιβαλλοντική βιωσιμότητα

Στον παρακάτω πίνακα πραγματοποιείται έλεγχος κανονικότητας των καταλοίπων της ποσοτικής μεταβλητής του βαθμού περιβαλλοντικής βιωσιμότητας. Παρατηρώντας το sig του Kolmogorov-Smirnov (δεδομένου ότι το δείγμα είναι μεγάλο) το οποίο είναι μικρότερο του 0,05, συμπεραίνουμε πως τα κατάλοιπα δεν ακολουθούν την κανονική κατανομή.

Tests of Normality

Kolmogorov-Smirnov^a

Shapiro-Wilk

	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Residual for perivallontiki_viosimotita	,160	62	<,001	,939	62	,004

a. Lilliefors Significance Correction

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα, λαμβάνοντας υπόψη πως το $\text{sig} < 0,05$, συμπεραίνουμε πως οι διακυμάνσεις δεν είναι ίσες, δηλαδή υπάρχει ετεροσκεδαστικότητα. Εφόσον, δεν ισχύουν και οι δύο προϋποθέσεις, θα πραγματοποιήσουμε μη παραμετρικό έλεγχο Kruskal-Wallis.

Levene's Test of Equality of Error Variances^{a,b}

		Levene Statistic	df1	df2	Sig.
Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	Based on Mean	11,237	2	59	<,001
	Based on Median	2,770	2	59	,071
	Based on Median and with adjusted df	2,770	2	34,019	,077
	Based on trimmed mean	10,246	2	59	<,001

Tests the null hypothesis that the error variance of the dependent variable is equal across groups.

a. Dependent variable: Περιβαλλοντική βιωσιμότητα

b. Design: Intercept + A4

Βάσει του παρακάτω πίνακα και παρατηρώντας πως το $\text{sig} < 0,05$, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των δύο υπό μελέτη μεταβλητών.

Test Statistics^{a,b}

	Περιβαλλοντική βιωσιμότητα
Kruskal-Wallis H	17,815
df	2
Asymp. Sig.	<,001

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: A4. Ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα

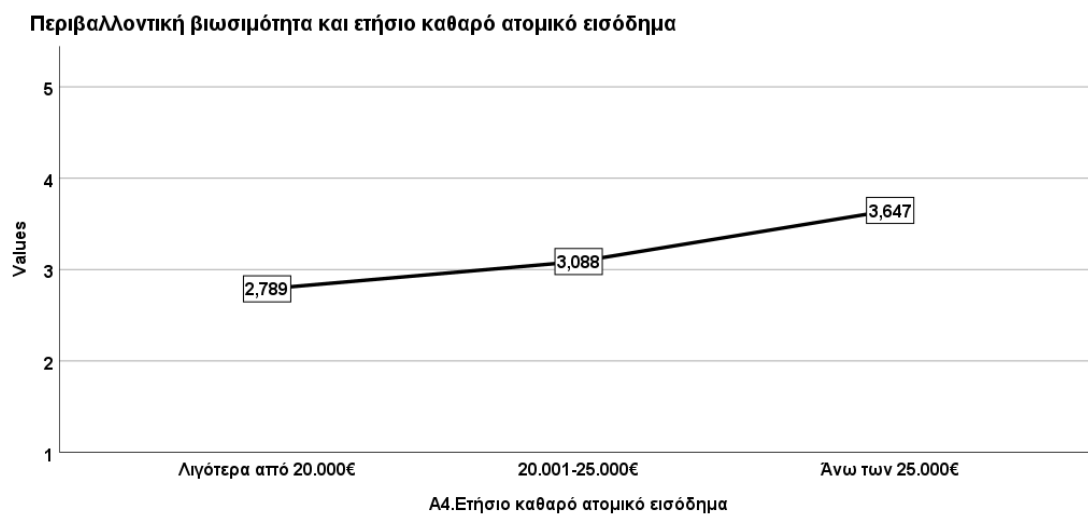
Λαμβάνοντας υπόψη τον παρακάτω πίνακα και το παρακάτω γράφημα, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως καθώς αυξάνεται το ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα των ερωτηθέντων, αυξάνεται και ο βαθμός δήλωσής τους πως οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις στις οποίες απασχολούνται δίνουν έμφαση στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Με άλλα λόγια, οι ερωτηθέντες με μεγαλύτερο ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα δηλώνουν μεγαλύτερο βαθμό περιβαλλοντικής

βιωσιμότητας στις ξενοδοχειακές μονάδες που απασχολούνται, σε σχέση με τους ερωτηθέντες με μικρότερο ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα.

Report

Περιβαλλοντική βιωσιμότητα
A4. Ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα

	Mean	N	Std. Deviation
Λιγότερα από 20.000€	2,7889	12	,51470
20.001-25.000€	3,0877	31	,87434
Άνω των 25.000€	3,6473	19	,45548
Total	3,3097	62	,70853

8.4.3. Κοινωνική βιωσιμότητα

Στον παρακάτω πίνακα πραγματοποιείται έλεγχος κανονικότητας των καταλοίπων της ποσοτικής μεταβλητής του βαθμού κοινωνικής βιωσιμότητας. Παρατηρώντας το sig του Kolmogorov-Smirnov (δεδομένου ότι το δείγμα είναι μεγάλο) το οποίο ισούται με $0,046 < 0,05$, συμπεραίνουμε πως τα κατάλοιπα δεν ακολουθούν την κανονική κατανομή.

Tests of Normality

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Residual for koinwniki_viosimotita	,113	62	,046	,969	62	,117

a. Lilliefors Significance Correction

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα, λαμβάνοντας υπόψη πως το $\text{sig} < 0,05$, συμπεραίνουμε πως οι διακυμάνσεις δεν είναι ίσες, δηλαδή υπάρχει ετεροσκεδαστικότητα. Εφόσον, δεν ισχύουν και οι δύο προϋποθέσεις, θα πραγματοποιήσουμε μη παραμετρικό έλεγχο Kruskal-Wallis.

		Levene Statistic	df1	df2	Sig.
Κοινωνική βιωσιμότητα	Based on Mean	16,994	2	59	<,001
	Based on Median	6,580	2	59	,003
	Based on Median and with adjusted df	6,580	2	44,097	,003
	Based on trimmed mean	16,892	2	59	<,001

Tests the null hypothesis that the error variance of the dependent variable is equal across groups.

a. Dependent variable: Κοινωνική βιωσιμότητα

b. Design: Intercept + A4

Βάσει του παρακάτω πίνακα και παρατηρώντας πως το $\text{sig} < 0,05$, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των δύο υπό μελέτη μεταβλητών.

	Κοινωνική βιωσιμότητα
Kruskal-Wallis H	15,338
df	2
Asymp. Sig.	<,001

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: A4. Ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα

Λαμβάνοντας υπόψη τον παρακάτω πίνακα και το παρακάτω γράφημα, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως καθώς αυξάνεται το ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα των ερωτηθέντων, αυξάνεται και ο βαθμός δήλωσής τους πως οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις στις οποίες απασχολούνται δίνουν έμφαση στην κοινωνική βιωσιμότητα. Με άλλα λόγια, οι ερωτηθέντες με μεγαλύτερο ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα δηλώνουν μεγαλύτερο βαθμό κοινωνικής βιωσιμότητας στις ξενοδοχειακές μονάδες που απασχολούνται, σε σχέση με τους ερωτηθέντες με μικρότερο ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα.

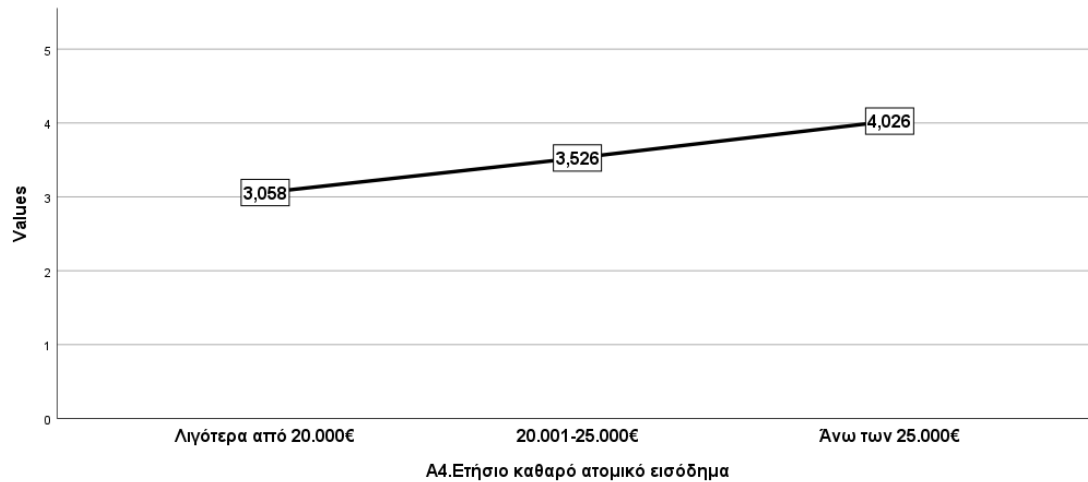
Report

Κοινωνική βιωσιμότητα

A4. Ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα

	Mean	N	Std. Deviation
Λιγότερα από 20.000€	3,0583	12	,72169
20.001-25.000€	3,5263	31	,84317
Άνω των 25.000€	4,0258	19	,40740
Total	3,6855	62	,72764

Κοινωνική βιωσιμότητα και ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα

8.4.4. Οικονομική βιωσιμότητα

Στον παρακάτω πίνακα πραγματοποιείται έλεγχος κανονικότητας των καταλοίπων της ποσοτικής μεταβλητής του βαθμού οικονομικής βιωσιμότητας. Παρατηρώντας το sig του Kolmogorov-Smirnov (δεδομένου ότι το δείγμα είναι μεγάλο) το οποίο ισούται με $0,008 < 0,05$, συμπεραίνουμε πως τα κατάλοιπα δεν ακολουθούν την κανονική κατανομή.

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Residual for oikonomiki_viosimotita	,133	62	,008	,961	62	,045

a. Lilliefors Significance Correction

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα, λαμβάνοντας υπόψη πως το $\text{sig} < 0,05$, συμπεραίνουμε πως οι διακυμάνσεις δεν είναι ίσες, δηλαδή υπάρχει

ετεροσκεδαστικότητα. Εφόσον, δεν ισχύουν και οι δύο προϋποθέσεις, θα πραγματοποιήσουμε μη παραμετρικό έλεγχο Kruskal-Wallis.

Levene's Test of Equality of Error Variances^{a,b}

		Levene Statistic	df1	df2	Sig.
Οικονομική βιωσιμότητα	Based on Mean	27,556	2	59	<,001
	Based on Median	7,555	2	59	,001
	Based on Median and with adjusted df	7,555	2	42,985	,002
	Based on trimmed mean	27,092	2	59	<,001

Tests the null hypothesis that the error variance of the dependent variable is equal across groups.

a. Dependent variable: Οικονομική βιωσιμότητα

b. Design: Intercept + A4

Βάσει του παρακάτω πίνακα και παρατηρώντας πως το $\text{sig} < 0,05$, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των δύο υπό μελέτη μεταβλητών.

Test Statistics^{a,b}

Οικονομική βιωσιμότητα	
Kruskal-Wallis H	18,214
df	2
Asymp. Sig.	<,001

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: A4. Ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα

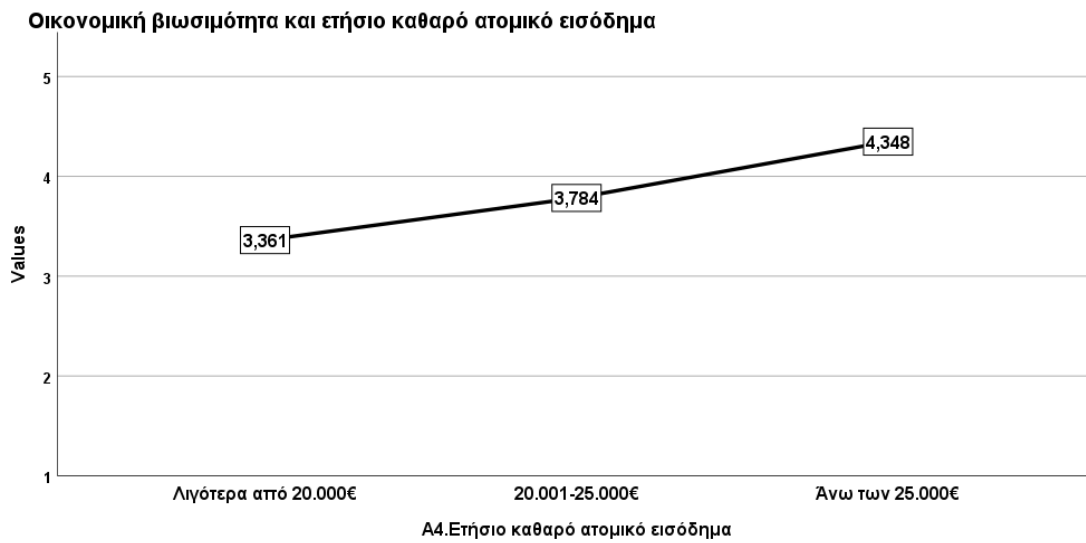
Λαμβάνοντας υπόψη τον παρακάτω πίνακα και το παρακάτω γράφημα, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως καθώς αυξάνεται το ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα των ερωτηθέντων, αυξάνεται και ο βαθμός δήλωσής τους πως οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις στις οποίες απασχολούνται δίνουν έμφαση στην οικονομική βιωσιμότητα. Με άλλα λόγια, οι ερωτηθέντες με μεγαλύτερο ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα δηλώνουν μεγαλύτερο βαθμό οικονομικής βιωσιμότητας στις ξενοδοχειακές μονάδες που απασχολούνται, σε σχέση με τους ερωτηθέντες με μικρότερο ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα.

Report

Οικονομική βιωσιμότητα

A4. Ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα

	Mean	N	Std. Deviation
Λιγότερα από 20.000€	3,3611	12	,70770
20.001-25.000€	3,7836	31	,80676
Ανω των 25.000€	4,3477	19	,34634
Total	3,9839	62	,70527

8.4.5. Προκλήσεις βιωσιμότητας

Στον παρακάτω πίνακα πραγματοποιείται έλεγχος κανονικότητας των καταλοίπων της ποσοτικής μεταβλητής του βαθμού κοινωνικής βιωσιμότητας. Παρατηρώντας το sig του Kolmogorov-Smirnov (δεδομένου ότι το δείγμα είναι μεγάλο) το οποίο ισούται με $0,171 > 0,05$, συμπεραίνουμε πως τα κατάλοιπα ακολουθούν την κανονική κατανομή.

	Tests of Normality					
	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Residual for prokliseis_viosimotitas	,102	62	,171	,978	62	,314

a. Lilliefors Significance Correction

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα, λαμβάνοντας υπόψη πως το $\text{sig} < 0,05$, συμπεραίνουμε πως οι διακυμάνσεις δεν είναι ίσες, δηλαδή υπάρχει ετεροσκεδαστικότητα. Εφόσον, δεν ισχύουν και οι δύο προϋποθέσεις, θα πραγματοποιήσουμε μη παραμετρικό έλεγχο Kruskal-Wallis.

Levene's Test of Equality of Error Variances^{a,b}

		Levene Statistic	df1	df2	Sig.
Προκλήσεις βιωσιμότητας	Based on Mean	17,036	2	59	<,001
	Based on Median	6,087	2	59	,004
	Based on Median and with adjusted df	6,087	2	41,594	,005
	Based on trimmed mean	16,358	2	59	<,001

Tests the null hypothesis that the error variance of the dependent variable is equal across groups.

a. Dependent variable: Προκλήσεις βιωσιμότητας

b. Design: Intercept + A4

Βάσει του παρακάτω πίνακα και παρατηρώντας πως το $\text{sig}=0,003 < 0,05$, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των δύο υπό μελέτη μεταβλητών.

Test Statistics^{a,b}

Προκλήσεις βιωσιμότητας	
Kruskal-Wallis H	11,387
df	2
Asymp. Sig.	,003

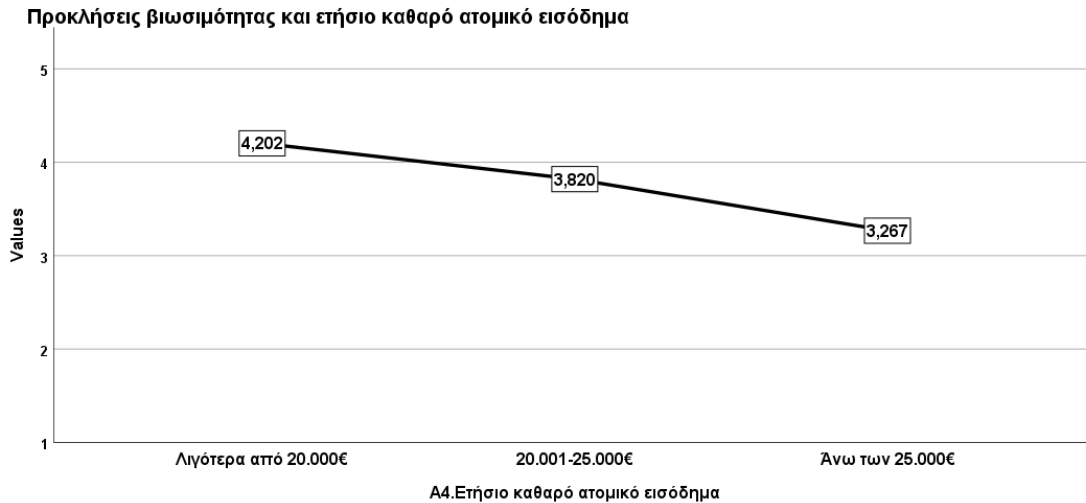
a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: A4. Ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα

Λαμβάνοντας υπόψη τον παρακάτω πίνακα και το παρακάτω γράφημα, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως καθώς αυξάνεται το ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα των ερωτηθέντων, τόσο μειώνεται και ο βαθμός δήλωσής τους πως οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις στις οποίες απασχολούνται αντιμετωπίζουν προκλήσεις βιωσιμότητας. Με άλλα λόγια, οι ερωτηθέντες με μεγαλύτερο ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα δηλώνουν μεγαλύτερο βαθμό αντιμετώπισης προκλήσεων βιωσιμότητας στις ξενοδοχειακές μονάδες που απασχολούνται, σε σχέση με τους ερωτηθέντες με μικρότερο ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα.

Report

Προκλήσεις βιωσιμότητας A4. Ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα	Mean	N	Std. Deviation
Λιγότερα από 20.000€	4,2024	12	,71677
20.001-25.000€	3,8195	31	,47199
Άνω των 25.000€	3,2673	19	,99869
Total	3,6175	62	,79929

8.5. Εκπαιδευτικό επίπεδο

Όπως μπορούμε να παρατηρήσουμε στον παρακάτω πίνακα, οι ερωτηθέντες που ανήκουν στην κατηγορία της κατώτερης εκπαίδευσης είναι 2, γεγονός που σημαίνει πως δεν μπορούμε να πραγματοποιήσουμε ελέγχους στατιστικής σημαντικότητας με κατηγορία που έχει μικρή συχνότητα.

	A3. Εκπαιδευτικό επίπεδο	Tests of Normality			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Γνώση βιωσιμότητας και αειφορίας	Κατώτερη εκπαίδευση	,260	2	.			
	Ανώτερη εκπαίδευση	,073	85	,200*	,979	85	,172
Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	Κατώτερη εκπαίδευση	,260	2	.			
	Ανώτερη εκπαίδευση	,152	85	<,001	,930	85	<,001
Κοινωνική βιωσιμότητα	Κατώτερη εκπαίδευση	,260	2	.			
	Ανώτερη εκπαίδευση	,177	85	<,001	,935	85	<,001
Οικονομική βιωσιμότητα	Κατώτερη εκπαίδευση	,260	2	.			
	Ανώτερη εκπαίδευση	,273	85	<,001	,884	85	<,001
Προκλήσεις βιωσιμότητας	Κατώτερη εκπαίδευση	,260	2	.			
	Ανώτερη εκπαίδευση	,149	85	<,001	,916	85	<,001

*. This is a lower bound of the true significance.

a. Lilliefors Significance Correction

8.6. Προϋπηρεσία στον τουριστικό κλάδο

Στον παρακάτω πίνακα πραγματοποιούνται έλεγχοι κανονικότητας των ποσοτικών μεταβλητών (βασικές μεταβλητές) ανά κατηγορία της ποιοτικής μεταβλητής (προϋπηρεσίας στον τουριστικό κλάδο). Λαμβάνοντας υπόψη το sig του Shapiro-Wilk για την κατηγορία των ερωτηθέντων που έχουν προϋπηρεσία στον τουριστικών κλάδο έως 19 έτη (δεδομένου ότι το δείγμα είναι μικρό) και το sig του Kolmogorov-Smirnov για την κατηγορία των ερωτηθέντων που έχουν προϋπηρεσία στον τουριστικών κλάδο άνω των 19 ετών (δεδομένου ότι το δείγμα είναι μεγάλο) μπορούμε να συμπεράνουμε πως όλες οι ποσοτικές μεταβλητές δεν ακολουθούν την κανονική κατανομή και στις δύο κατηγορίες της ποιοτικής μεταβλητής. Συνεπώς, θα πραγματοποιηθούν μη παραμετρικοί έλεγχοι Mann-Whitney.

	A5. Προϋπηρεσία στον τουριστικό κλάδο	Tests of Normality					
		Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Γνώση βιωσιμότητας και αιεφορίας	Έως 19 έτη	,206	22	,016	,869	22	,008
	20+ έτη	,098	65	,199	,971	65	,134
Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	Έως 19 έτη	,264	22	<,001	,791	22	<,001
	20+ έτη	,173	65	<,001	,935	65	,002
Κοινωνική βιωσιμότητα	Έως 19 έτη	,209	22	,013	,819	22	,001
	20+ έτη	,191	65	<,001	,930	65	,001
Οικονομική βιωσιμότητα	Έως 19 έτη	,200	22	,023	,826	22	,001
	20+ έτη	,280	65	<,001	,866	65	<,001
Προκλήσεις βιωσιμότητας	Έως 19 έτη	,223	22	,006	,844	22	,003
	20+ έτη	,149	65	,001	,910	65	<,001

a. Lilliefors Significance Correction

Λαμβάνοντας υπόψη τα sig των μη παραμετρικών ελέγχων Mann-Whitey, παρατηρούμε πως όλα είναι μικρότερα του 0,05, που σημαίνει ότι υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των ποσοτικών μεταβλητών και της προϋπηρεσίας των ερωτηθέντων στον τουριστικό κλάδο.

	Test Statistics ^a				
	Γνώση βιωσιμότητας και αιεφορίας	Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	Κοινωνική βιωσιμότητα	Οικονομική βιωσιμότητα	Προκλήσεις βιωσιμότητας
Mann-Whitney U	364,500	331,500	357,500	248,500	287,000
Wilcoxon W	617,500	584,500	610,500	501,500	2432,000
Z	-3,428	-3,752	-3,502	-4,589	-4,195
Asymp. Sig. (2-tailed)	<,001	<,001	<,001	<,001	<,001

a. Grouping Variable: A5. Προϋπηρεσία στον τουριστικό κλάδο

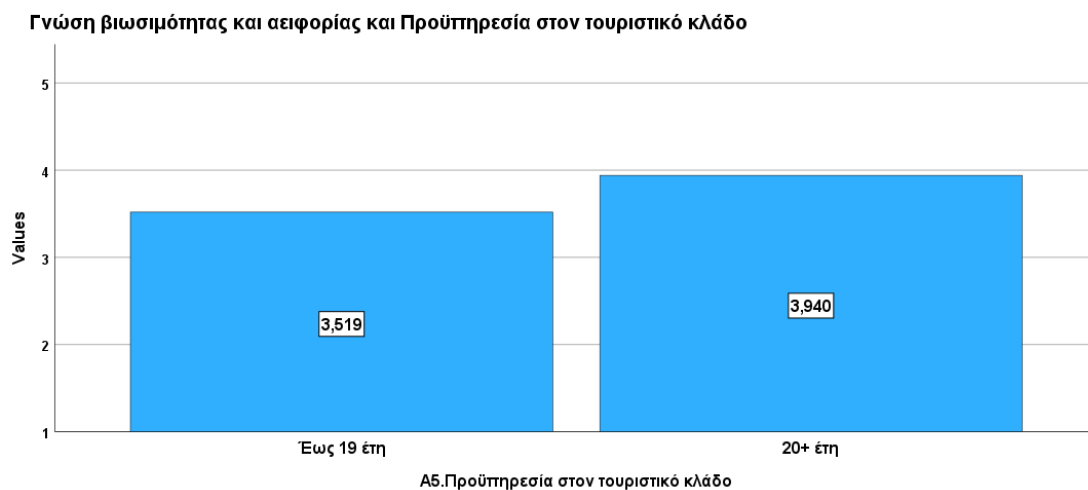
8.6.1. Γνώση βιωσιμότητας και αιεφορίας

Λαμβάνοντας υπόψη τον παρακάτω πίνακα και το παρακάτω γράφημα, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως οι ερωτηθέντες με περισσότερα έτη προϋπηρεσίας στον τουριστικό κλάδο, δηλώνουν μεγαλύτερο βαθμό γνώσης των εννοιών της βιωσιμότητας και της αειφορίας, σε σχέση με τους ερωτηθέντες με λιγότερα έτη προϋπηρεσίας στον τουριστικό κλάδο.

Report

Γνώση βιωσιμότητας και αειφορίας
Α5. Προϋπηρεσία στον τουριστικό κλάδο

κλάδο	Mean	N	Std. Deviation
Έως 19 έτη	3,5189	22	,38052
20+ έτη	3,9397	65	,56144
Total	3,8333	87	,55116

8.6.2. Περιβαλλοντική βιωσιμότητα

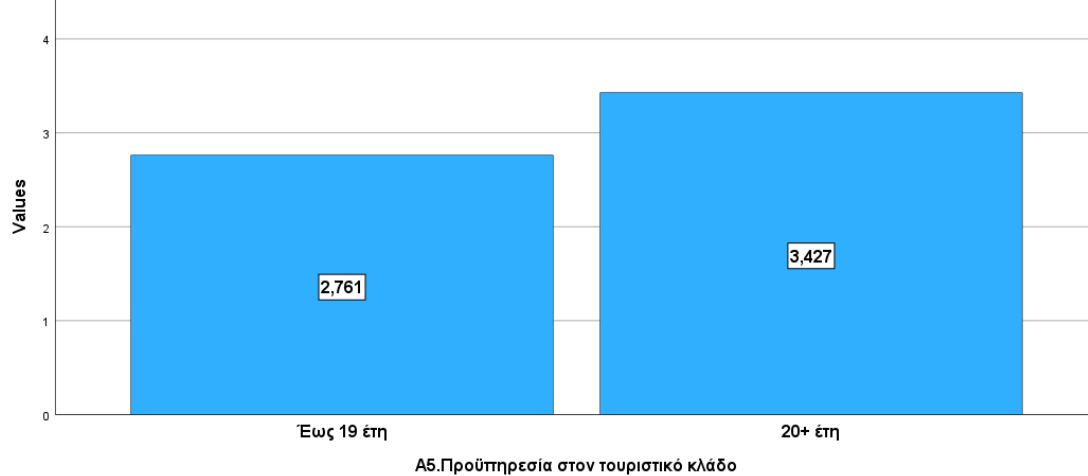
Λαμβάνοντας υπόψη τον παρακάτω πίνακα και το παρακάτω γράφημα, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως οι ερωτηθέντες με περισσότερα έτη προϋπηρεσίας στον τουριστικό κλάδο, δηλώνουν μεγαλύτερο βαθμό περιβαλλοντικής βιωσιμότητας από τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις στις οποίες εργάζονται, σε σχέση με τους ερωτηθέντες με λιγότερα έτη προϋπηρεσίας στον τουριστικό κλάδο.

Report

Περιβαλλοντική βιωσιμότητα
A5. Προϋπηρεσία στον
τουριστικό κλάδο

	Mean	N	Std. Deviation
Έως 19 έτη	2,7606	22	,50716
20+ έτη	3,4267	65	,65931
Total	3,2582	87	,68636

Περιβαλλοντική βιωσιμότητα και Προϋπηρεσία στον τουριστικό κλάδο

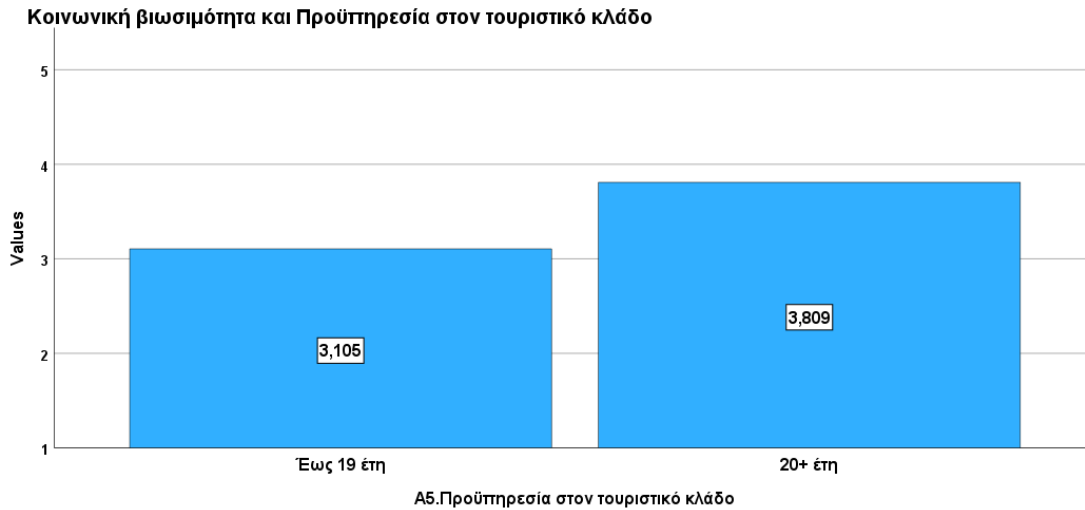
8.6.3. Κοινωνική βιωσιμότητα

Λαμβάνοντας υπόψη τον παρακάτω πίνακα και το παρακάτω γράφημα, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως οι ερωτηθέντες με περισσότερα έτη προϋπηρεσίας στον τουριστικό κλάδο, δηλώνουν μεγαλύτερο βαθμό κοινωνικής βιωσιμότητας από τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις στις οποίες εργάζονται, σε σχέση με τους ερωτηθέντες με λιγότερα έτη προϋπηρεσίας στον τουριστικό κλάδο.

Report

Κοινωνική βιωσιμότητα
A5. Προϋπηρεσία στον
τουριστικό κλάδο

	Mean	N	Std. Deviation
Έως 19 έτη	3,1045	22	,58674
20+ έτη	3,8092	65	,68823
Total	3,6310	87	,72902

8.6.4. Οικονομική βιωσιμότητα

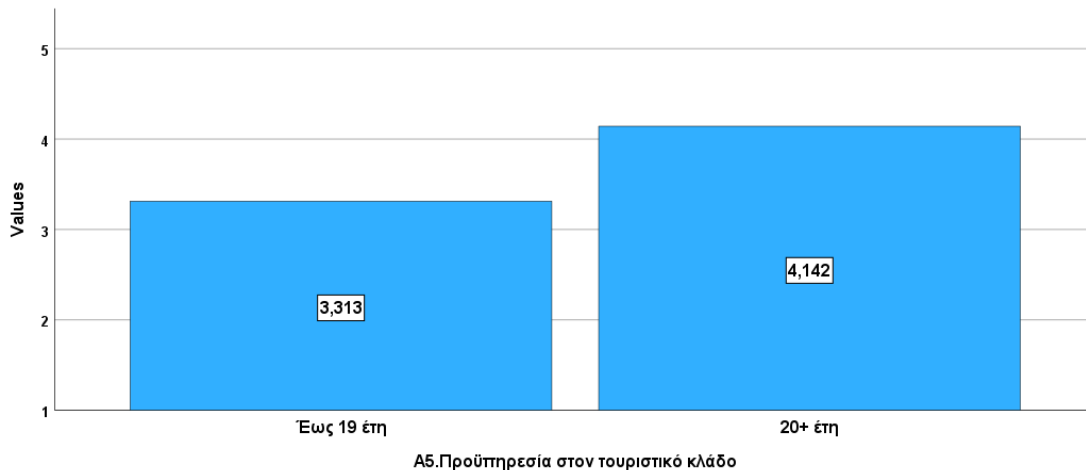
Λαμβάνοντας υπόψη τον παρακάτω πίνακα και το παρακάτω γράφημα, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως οι ερωτηθέντες με περισσότερα έτη προϋπηρεσίας στον τουριστικό κλάδο, δηλώνουν μεγαλύτερο βαθμό οικονομικής βιωσιμότητας από τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις στις οποίες εργάζονται, σε σχέση με τους ερωτηθέντες με λιγότερα έτη προϋπηρεσίας στον τουριστικό κλάδο.

Report

Οικονομική βιωσιμότητα
A5. Προϋπηρεσία στον
τουριστικό κλάδο

	Mean	N	Std. Deviation
Έως 19 έτη	3,3131	22	,57032
20+ έτη	4,1419	65	,62593
Total	3,9323	87	,70870

Οικονομική βιωσιμότητα και Προϋπηρεσία στον τουριστικό κλάδο

8.6.5. Προκλήσεις βιωσιμότητας

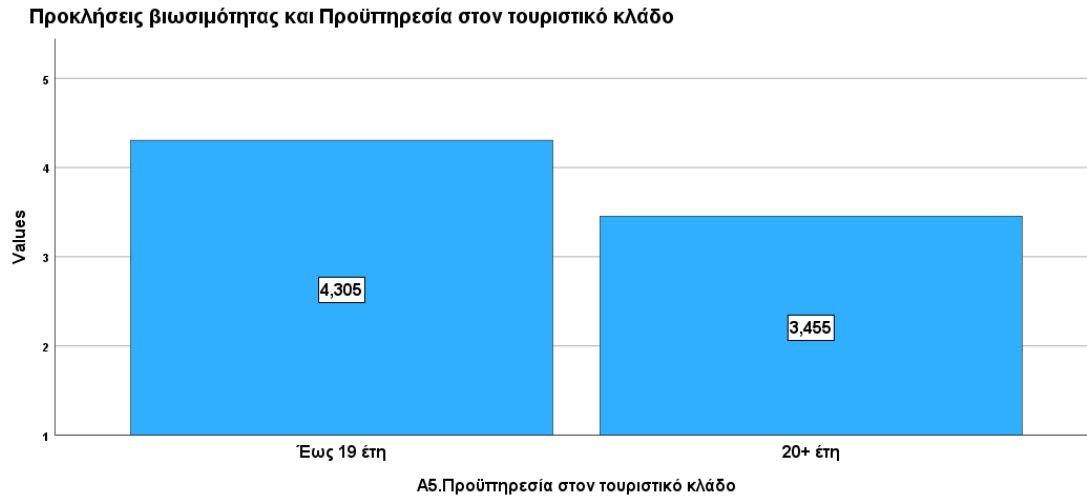
Λαμβάνοντας υπόψη τον παρακάτω πίνακα και το παρακάτω γράφημα, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως οι ερωτηθέντες με λιγότερα έτη προϋπηρεσίας στον τουριστικό κλάδο, δηλώνουν μεγαλύτερο βαθμό αντιμετώπισης προκλήσεων βιωσιμότητας από τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις στις οποίες εργάζονται, σε σχέση με τους ερωτηθέντες με περισσότερα έτη προϋπηρεσίας στον τουριστικό κλάδο.

Report

Προκλήσεις βιωσιμότητας

A5. Προϋπηρεσία στον τουριστικό κλάδο

	Mean	N	Std. Deviation
Έως 19 έτη	4,3052	22	,56164
20+ έτη	3,4549	65	,74910
Total	3,6700	87	,79549

8.7. Προϋπηρεσία στην παρούσα θέση

Στον παρακάτω πίνακα πραγματοποιούνται έλεγχοι κανονικότητας των ποσοτικών μεταβλητών (βασικές μεταβλητές) ανά κατηγορία της ποιοτικής μεταβλητής (προϋπηρεσίας στην παρούσα θέση). Λαμβάνοντας υπόψη το sig του Kolmogorov-Smirnov σε όλες τις κατηγορίες της ποιοτικής μεταβλητής (δεδομένου ότι τα δείγματα είναι μεγάλα) μπορούμε να συμπεράνουμε πως όλες οι ποσοτικές μεταβλητές δεν ακολουθούν την κανονική κατανομή και στις δύο κατηγορίες της ποιοτικής μεταβλητής. Συνεπώς, θα πραγματοποιηθούν μη παραμετρικοί έλεγχοι Mann-Whitney.

	A6. Προϋπηρεσία στην παρούσα θέση	Tests of Normality			Shapiro-Wilk		
		Kolmogorov-Smirnov ^a					
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Γνώση βιωσιμότητας και αειφορίας	Έως 19 έτη	,188	31	,007	,940	31	,082
	20+ έτη	,110	56	,092	,964	56	,094
Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	Έως 19 έτη	,198	31	,003	,904	31	,009
	20+ έτη	,165	56	<,001	,925	56	,002
Κοινωνική βιωσιμότητα	Έως 19 έτη	,163	31	,034	,921	31	,026
	20+ έτη	,179	56	<,001	,931	56	,003
Οικονομική βιωσιμότητα	Έως 19 έτη	,217	31	<,001	,893	31	,005
	20+ έτη	,282	56	<,001	,865	56	<,001
Προκλήσεις βιωσιμότητας	Έως 19 έτη	,196	31	,004	,886	31	,003
	20+ έτη	,155	56	,002	,916	56	<,001

a. Lilliefors Significance Correction

Λαμβάνοντας υπόψη τα sig των μη παραμετρικών ελέγχων Mann-Whitey, παρατηρούμε πως όλα είναι μικρότερα του 0,05, που σημαίνει ότι υπάρχουν

στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των ποσοτικών μεταβλητών και της προϋπηρεσίας των ερωτηθέντων στην παρούσα θέση εργασίας.

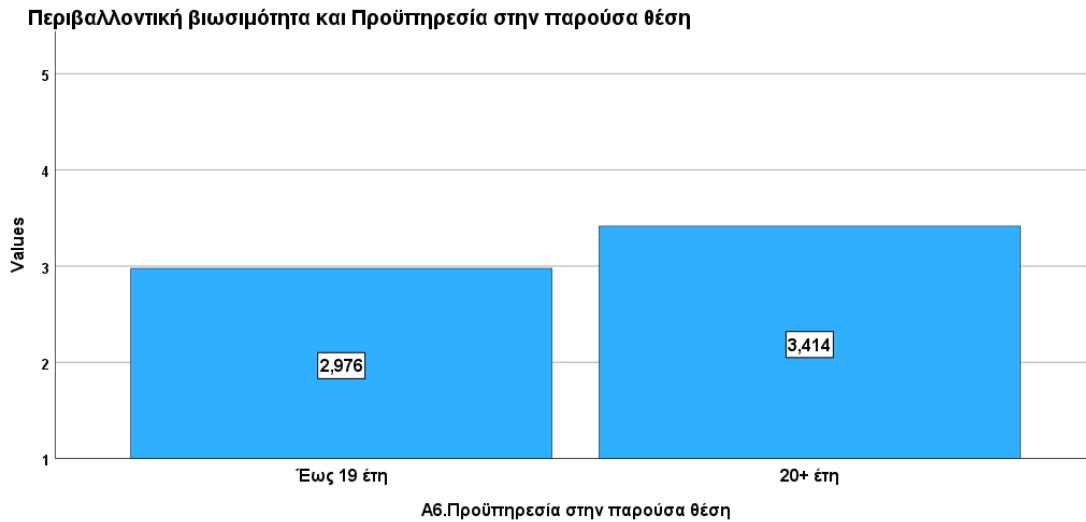
	Test Statistics ^a				
	Γνώση βιωσιμότητας και αειφορίας	Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	Κοινωνική βιωσιμότητα	Οικονομική βιωσιμότητα	Προκλήσεις βιωσιμότητας
Mann-Whitney U	660,500	554,000	602,500	526,000	588,000
Wilcoxon W	1156,500	1050,000	1098,500	1022,000	2184,000
Z	-1,842	-2,788	-2,360	-3,053	-2,491
Asymp. Sig. (2-tailed)	,066	,005	,018	,002	,013

a. Grouping Variable: A6. Προϋπηρεσία στην παρούσα θέση

8.7.1. Περιβαλλοντική βιωσιμότητα

Λαμβάνοντας υπόψη τον παρακάτω πίνακα και το παρακάτω γράφημα, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως οι ερωτηθέντες με περισσότερα έτη προϋπηρεσίας στην παρούσα θέση εργασίας τους, δηλώνουν μεγαλύτερο βαθμό περιβαλλοντικής βιωσιμότητας από τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις στις οποίες εργάζονται, σε σχέση με τους ερωτηθέντες με λιγότερα έτη προϋπηρεσίας στην παρούσα θέση εργασίας τους.

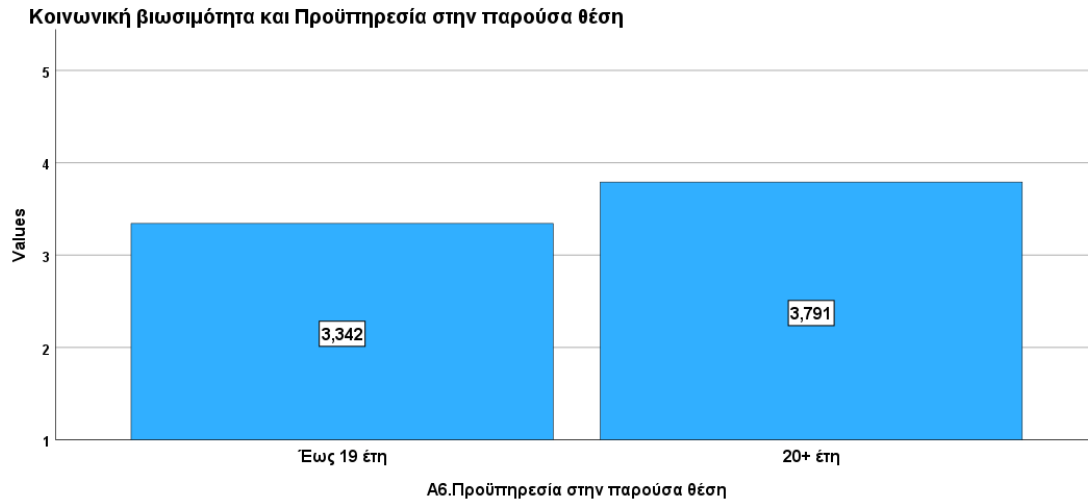
Report			
Περιβαλλοντική βιωσιμότητα A6. Προϋπηρεσία στην παρούσα θέση	Mean	N	Std. Deviation
Έως 19 έτη	2,9763	31	,66790
20+ έτη	3,4143	56	,65093
Total	3,2582	87	,68636

8.7.2. Κοινωνική βιωσιμότητα

Λαμβάνοντας υπόψη τον παρακάτω πίνακα και το παρακάτω γράφημα, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως οι ερωτηθέντες με περισσότερα έτη προϋπηρεσίας στην παρούσα θέση εργασίας τους, δηλώνουν μεγαλύτερο βαθμό κοινωνικής βιωσιμότητας από τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις στις οποίες εργάζονται, σε σχέση με τους ερωτηθέντες με λιγότερα έτη προϋπηρεσίας στην παρούσα θέση εργασίας τους.

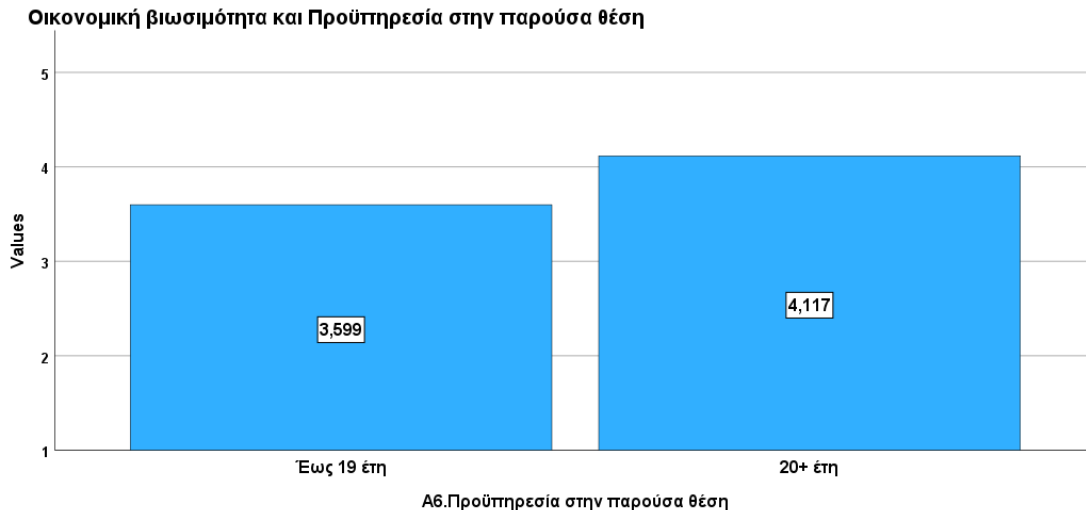
Report			
Κοινωνική βιωσιμότητα Α6. Προϋπηρεσία στην παρούσα θέση	Mean	N	Std. Deviation
Έως 19 έτη	3,3419	31	,73338
20+ έτη	3,7911	56	,68152
Total	3,6310	87	,72902

8.7.3. Οικονομική βιωσιμότητα

Λαμβάνοντας υπόψη τον παρακάτω πίνακα και το παρακάτω γράφημα, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως οι ερωτηθέντες με περισσότερα έτη προϋπηρεσίας στην παρούσα θέση εργασίας τους, δηλώνουν μεγαλύτερο βαθμό οικονομικής βιωσιμότητας από τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις στις οποίες εργάζονται, σε σχέση με τους ερωτηθέντες με λιγότερα έτη προϋπηρεσίας στην παρούσα θέση εργασίας τους.

Report			
Οικονομική βιωσιμότητα A6. Προϋπηρεσία στην παρούσα θέση	Mean	N	Std. Deviation
Έως 19 έτη	3,5986	31	,70953
20+ έτη	4,1171	56	,64281
Total	3,9323	87	,70870

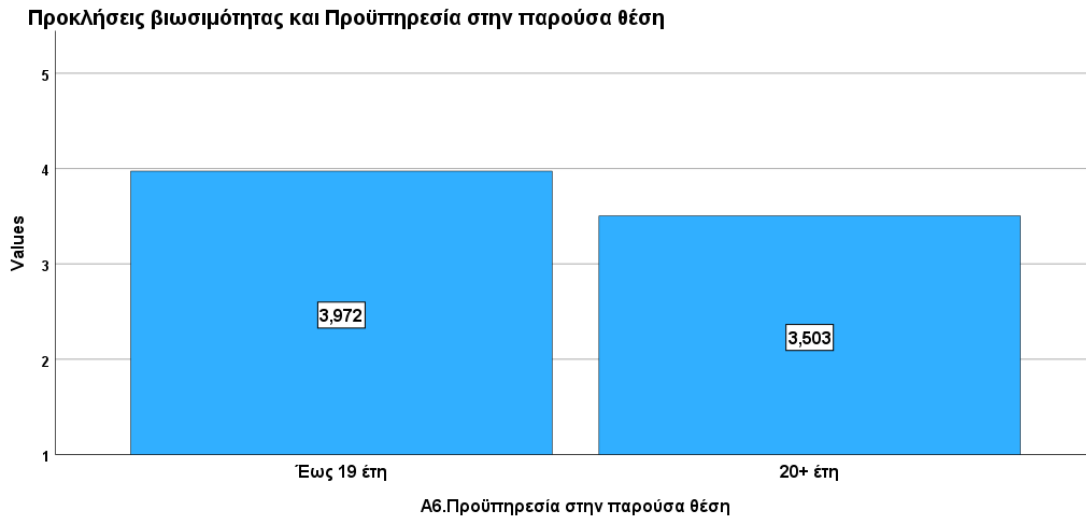

8.7.4. Προκλήσεις βιωσιμότητας

Λαμβάνοντας υπόψη τον παρακάτω πίνακα και το παρακάτω γράφημα, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως οι ερωτηθέντες με λιγότερα έτη προϋπηρεσίας στην παρούσα θέση εργασίας τους, δηλώνουν μεγαλύτερο βαθμό αντιμετώπισης προκλήσεων βιωσιμότητας από τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις στις οποίες εργάζονται, σε σχέση με τους ερωτηθέντες με περισσότερα έτη προϋπηρεσίας στην παρούσα θέση εργασίας τους.

Report

Προκλήσεις βιωσιμότητας Α6. Προϋπηρεσία στην παρούσα θέση	Mean	N	Std. Deviation
Έως 19 έτη	3,9724	31	,81351
20+ έτη	3,5026	56	,74055
Total	3,6700	87	,79549

8.8. Κατηγορία ξενοδοχειακού καταλύματος

8.8.1. Γνώση βιωσιμότητας και αιεφορίας

Στον παρακάτω πίνακα πραγματοποιείται έλεγχος κανονικότητας των καταλοίπων της ποσοτικής μεταβλητής της γνώσης βιωσιμότητας και αιεφορίας. Παρατηρώντας το sig του Kolmogorov-Smirnov (δεδομένου ότι το δείγμα είναι μεγάλο) το οποίο ισούται με $0,165 > 0,05$, συμπεραίνουμε πως τα κατάλοιπα ακολουθούν την κανονική κατανομή.

	Tests of Normality					
	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Residual for gnwsi_viwsmotitas	,085	87	,165	,985	87	,426

a. Lilliefors Significance Correction

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα, λαμβάνοντας υπόψη πως το $\text{sig} > 0,05$, συμπεραίνουμε πως οι διακυμάνσεις είναι ίσες, δηλαδή υπάρχει ομοσκεδαστικότητα. Εφόσον, δεν ισχύουν και οι δύο προϋποθέσεις, θα πραγματοποιήσουμε μη παραμετρικό έλεγχο Kruskal-Wallis.

	Levene's Test of Equality of Error Variances ^{a,b}				
		Levene Statistic	df1	df2	Sig.
Γνώση βιωσιμότητας και αιεφορίας	Based on Mean	2,108	2	84	,128
	Based on Median	1,943	2	84	,150

Based on Median and with adjusted df	1,943	2	78,331	,150
Based on trimmed mean	2,103	2	84	,128

Tests the null hypothesis that the error variance of the dependent variable is equal across groups.

- a. Dependent variable: Γνώση βιωσιμότητας και αειφορίας
b. Design: Intercept + A7

Βάσει του παρακάτω πίνακα και παρατηρώντας πως το $\text{sig} < 0,05$, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των δύο υπό μελέτη μεταβλητών.

ANOVA

Γνώση βιωσιμότητας και αειφορίας

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	20,673	2	10,336	159,242	<,001
Within Groups	5,452	84	,065		
Total	26,125	86			

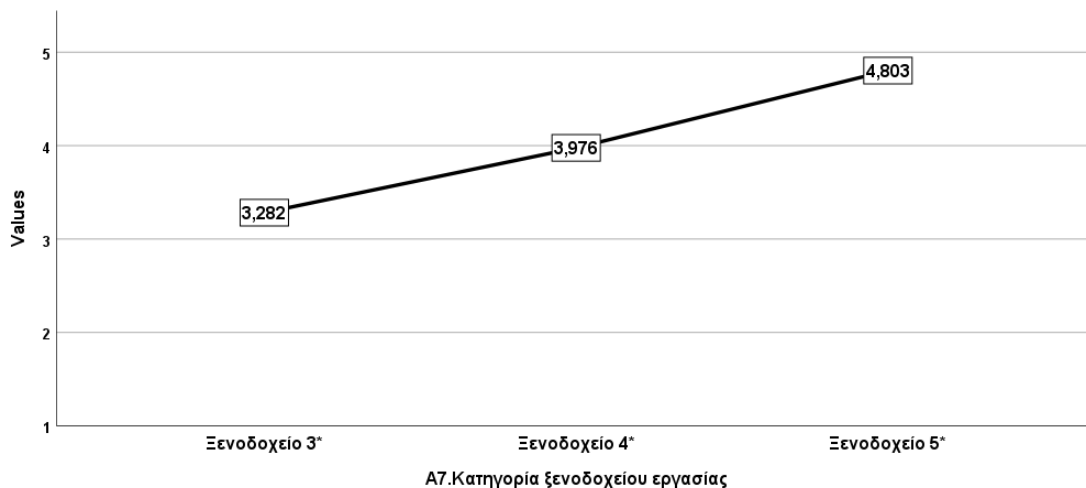
Λαμβάνοντας υπόψη τον παρακάτω πίνακα και το παρακάτω γράφημα, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως καθώς αυξάνεται ο αριθμός των αστεριών των ξενοδοχειακών καταλυμάτων, αυξάνεται και ο βαθμός γνώσης των ερωτηθέντων σχετικά με την βιωσιμότητα και αειφορία. Με άλλα λόγια, οι ερωτηθέντες που απασχολούνται σε ξενοδοχειακές μονάδες μεγαλύτερων αστεριών, παρουσιάζουν μεγαλύτερο επίπεδο γνώσης, σε σχέση με τους ερωτηθέντες που απασχολούνται σε ξενοδοχειακές μονάδες λιγότερων αστεριών.

Report

Γνώση βιωσιμότητας και αειφορίας
A7. Κατηγορία ξενοδοχείου εργασίας

	Mean	N	Std. Deviation
Ξενοδοχείο 5*	4,8030	11	,14564
Ξενοδοχείο 4*	3,9759	45	,27214
Ξενοδοχείο 3*	3,2823	31	,25701
Total	3,8333	87	,55116

Γνώση βιωσιμότητας και αιεφορίας και Κατηγορία ξενοδοχειακού καταλύματος

8.8.2. Περιβαλλοντική βιωσιμότητα

Στον παρακάτω πίνακα πραγματοποιείται έλεγχος κανονικότητας των καταλοίπων της ποσοτικής μεταβλητής της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας. Παρατηρώντας το sig του Kolmogorov-Smirnov (δεδομένου ότι το δείγμα είναι μεγάλο) το οποίο ισούται με $0,043 < 0,05$, συμπεραίνουμε πως τα κατάλοιπα δεν ακολουθούν την κανονική κατανομή.

	Tests of Normality					
	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Residual for perivallontiki_viosimotita	,097	87	,043	,969	87	,037

a. Lilliefors Significance Correction

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα, λαμβάνοντας υπόψη πως το $\text{sig} > 0,05$, συμπεραίνουμε πως οι διακυμάνσεις είναι ίσες, δηλαδή υπάρχει ομοσκεδαστικότητα. Εφόσον, δεν ισχύουν και οι δύο προϋποθέσεις, θα πραγματοποιήσουμε μη παραμετρικό έλεγχο Kruskal-Wallis.

	Levene's Test of Equality of Error Variances ^{a,b}				
		Levene Statistic	df1	df2	Sig.
Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	Based on Mean	,713	2	84	,493
	Based on Median	,592	2	84	,555

Based on Median and with adjusted df	,592	2	77,969	,555
Based on trimmed mean	,654	2	84	,522

Tests the null hypothesis that the error variance of the dependent variable is equal across groups.

- a. Dependent variable: Περιβαλλοντική βιωσιμότητα
b. Design: Intercept + A7

Βάσει του παρακάτω πίνακα και παρατηρώντας πως το $\text{sig} < 0,05$, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των δύο υπό μελέτη μεταβλητών.

Test Statistics^{a,b}

Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	
Kruskal-Wallis H	70,318
df	2
Asymp. Sig.	<,001

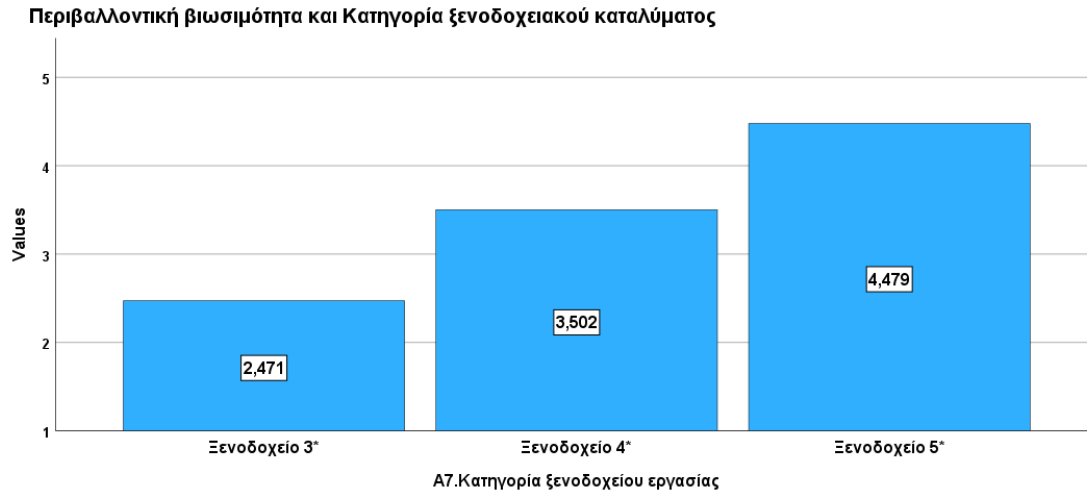
a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: A7. Κατηγορία ξενοδοχείου εργασίας

Λαμβάνοντας υπόψη τον παρακάτω πίνακα και το παρακάτω γράφημα, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως καθώς αυξάνεται ο αριθμός των αστεριών των ξενοδοχείων καταλυμάτων, αυξάνεται και ο βαθμός της περιβαλλοντικής τους βιωσιμότητας. Με άλλα λόγια, τα ξενοδοχειακά καταλύματα με περισσότερα αστέρια, παρουσιάζουν μεγαλύτερο βαθμό περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, σε σχέση με τα ξενοδοχειακά καταλύματα λιγότερων αστεριών.

Report

Περιβαλλοντική βιωσιμότητα A7. Κατηγορία ξενοδοχείου εργασίας	Mean	N	Std. Deviation
Ξενοδοχείο 5*	4,4788	11	,12227
Ξενοδοχείο 4*	3,5022	45	,16612
Ξενοδοχείο 3*	2,4710	31	,17035
Total	3,2582	87	,68636

8.8.3. Κοινωνική βιωσιμότητα

Στον παρακάτω πίνακα πραγματοποιείται έλεγχος κανονικότητας των καταλοίπων της ποσοτικής μεταβλητής της κοινωνικής βιωσιμότητας. Παρατηρώντας το sig του Kolmogorov-Smirnov (δεδομένου ότι το δείγμα είναι μεγάλο) το οποίο ισούται με $0,001 < 0,05$, συμπεραίνουμε πως τα κατάλοιπα δεν ακολουθούν την κανονική κατανομή.

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Residual for koinwniki_viosimotita	,141	87	<,001	,914	87	<,001

a. Lilliefors Significance Correction

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα, λαμβάνοντας υπόψη πως το $\text{sig} < 0,05$, συμπεραίνουμε πως οι διακυμάνσεις δεν είναι ίσες, δηλαδή υπάρχει ετεροσκεδαστικότητα. Εφόσον, δεν ισχύουν και οι δύο προϋποθέσεις, θα πραγματοποιήσουμε μη παραμετρικό έλεγχο Kruskal-Wallis.

		Levene's Test of Equality of Error Variances ^{a,b}			
		Levene Statistic	df1	df2	Sig.
Κοινωνική βιωσιμότητα	Based on Mean	5,183	2	84	,008
	Based on Median	2,803	2	84	,066
	Based on Median and with adjusted df	2,803	2	51,022	,070

	Based on trimmed mean	4,707	2	84	,012
--	-----------------------	-------	---	----	------

Tests the null hypothesis that the error variance of the dependent variable is equal across groups.

a. Dependent variable: Κοινωνική βιωσιμότητα

b. Design: Intercept + A7

Βάσει του παρακάτω πίνακα και παρατηρώντας πως το $\text{sig} < 0,05$, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των δύο υπό μελέτη μεταβλητών.

Test Statistics^{a,b}

	Κοινωνική βιωσιμότητα
Kruskal-Wallis H	65,939
df	2
Asymp. Sig.	<,001

a. Kruskal Wallis Test

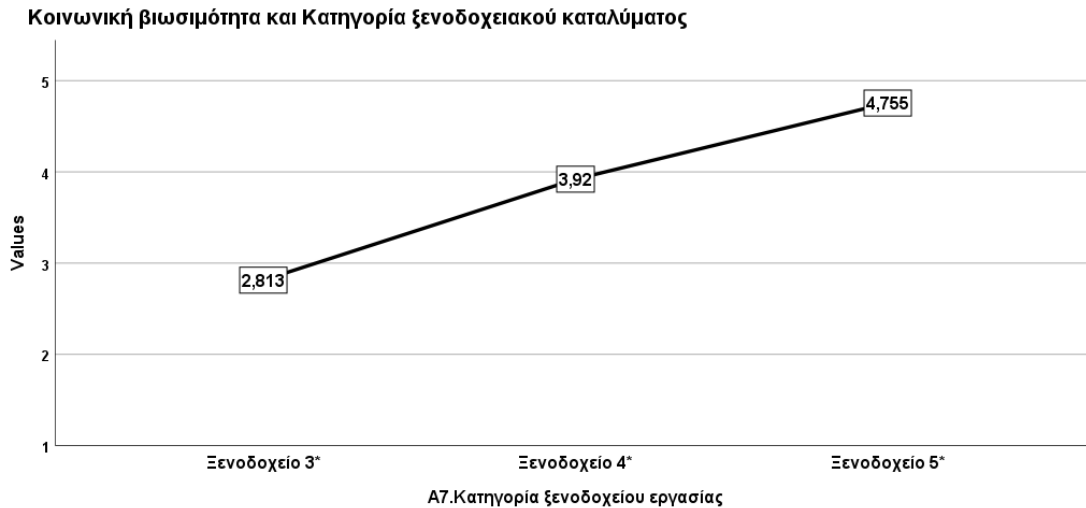
b. Grouping Variable: A7. Κατηγορία ξενοδοχείου εργασίας

Λαμβάνοντας υπόψη τον παρακάτω πίνακα και το παρακάτω γράφημα, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως καθώς αυξάνεται ο αριθμός των αστεριών των ξενοδοχείων καταλυμάτων, αυξάνεται και ο βαθμός της κοινωνικής τους βιωσιμότητας. Με άλλα λόγια, τα ξενοδοχειακά καταλύματα με περισσότερα αστερία, παρουσιάζουν μεγαλύτερο βαθμό κοινωνικής βιωσιμότητας, σε σχέση με τα ξενοδοχειακά καταλύματα λιγότερων αστεριών.

Report

Κοινωνική βιωσιμότητα
A7. Κατηγορία ξενοδοχείου
εργασίας

	Mean	N	Std. Deviation
Ξενοδοχείο 5*	4,7545	11	,15725
Ξενοδοχείο 4*	3,9200	45	,21170
Ξενοδοχείο 3*	2,8129	31	,41210
Total	3,6310	87	,72902

8.8.4. Οικονομική βιωσιμότητα

Στον παρακάτω πίνακα πραγματοποιείται έλεγχος κανονικότητας των καταλοίπων της ποσοτικής μεταβλητής της οικονομικής βιωσιμότητας. Παρατηρώντας το sig του Kolmogorov-Smirnov (δεδομένου ότι το δείγμα είναι μεγάλο) το οποίο ισούται με $0,001 < 0,05$, συμπεραίνουμε πως τα κατάλοιπα δεν ακολουθούν την κανονική κατανομή.

	Tests of Normality					
	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Residual for οικονομικι_viosimotita	,169	87	<,001	,846	87	<,001

a. Lilliefors Significance Correction

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα, λαμβάνοντας υπόψη πως το $\text{sig} < 0,05$, συμπεραίνουμε πως οι διακυμάνσεις δεν είναι ίσες, δηλαδή υπάρχει ετεροσκεδαστικότητα. Εφόσον, δεν ισχύουν και οι δύο προϋποθέσεις, θα πραγματοποιήσουμε μη παραμετρικό έλεγχο Kruskal-Wallis.

	Levene's Test of Equality of Error Variances ^{a,b}				
		Levene Statistic	df1	df2	Sig.
Οικονομική βιωσιμότητα	Based on Mean	14,302	2	84	<,001
	Based on Median	11,101	2	84	<,001

Based on Median and with adjusted df	11,101	2	43,668	<,001
Based on trimmed mean	13,495	2	84	<,001

Tests the null hypothesis that the error variance of the dependent variable is equal across groups.

- a. Dependent variable: Οικονομική βιωσιμότητα
b. Design: Intercept + A7

Βάσει του παρακάτω πίνακα και παρατηρώντας πως το $\text{sig} < 0,05$, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των δύο υπό μελέτη μεταβλητών.

Test Statistics^{a,b}

	Οικονομική βιωσιμότητα
Kruskal-Wallis H	66,727
df	2
Asymp. Sig.	<,001

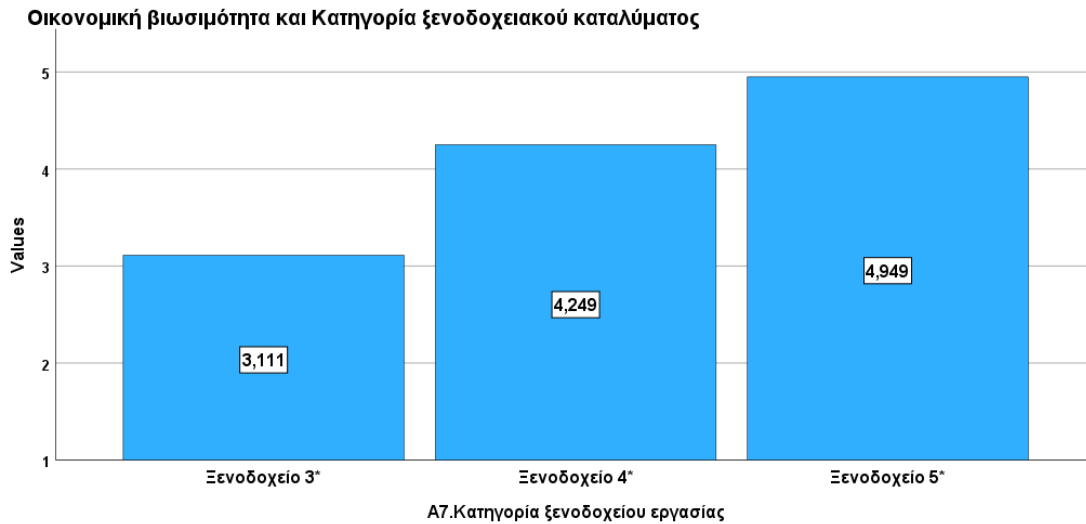
a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: A7. Κατηγορία ξενοδοχείου εργασίας

Λαμβάνοντας υπόψη τον παρακάτω πίνακα και το παρακάτω γράφημα, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως καθώς αυξάνεται ο αριθμός των αστεριών των ξενοδοχείων καταλυμάτων, αυξάνεται και ο βαθμός της οικονομικής τους βιωσιμότητας. Με άλλα λόγια, τα ξενοδοχειακά καταλύματα με περισσότερα αστέρια, παρουσιάζουν μεγαλύτερο βαθμό οικονομικής βιωσιμότητας, σε σχέση με τα ξενοδοχειακά καταλύματα λιγότερων αστεριών.

Report

Οικονομική βιωσιμότητα A7. Κατηγορία ξενοδοχείου εργασίας	Mean	N	Std. Deviation
Ξενοδοχείο 5*	4,9495	11	,07639
Ξενοδοχείο 4*	4,2494	45	,15381
Ξενοδοχείο 3*	3,1111	31	,41968
Total	3,9323	87	,70870

8.8.5. Προκλήσεις βιωσιμότητας

Στον παρακάτω πίνακα πραγματοποιείται έλεγχος κανονικότητας των καταλοίπων της ποσοτικής μεταβλητής των προκλήσεων βιωσιμότητας. Παρατηρώντας το sig του Kolmogorov-Smirnov (δεδομένου ότι το δείγμα είναι μεγάλο) το οποίο ισούται με $0,001 < 0,05$, συμπεραίνουμε πως τα κατάλοιπα δεν ακολουθούν την κανονική κατανομή.

	Tests of Normality					
	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Residual for prokliseis_viosimotitas	,141	87	<,001	,908	87	<,001

a. Lilliefors Significance Correction

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα, λαμβάνοντας υπόψη πως το $\text{sig} > 0,05$, συμπεραίνουμε πως οι διακυμάνσεις είναι ίσες, δηλαδή υπάρχει ομοσκεδαστικότητα. Εφόσον, δεν ισχύουν και οι δύο προϋποθέσεις, θα πραγματοποιήσουμε μη παραμετρικό έλεγχο Kruskal-Wallis.

Levene's Test of Equality of Error Variances ^{a,b}						
		Levene Statistic	df1	df2	Sig.	
Προκλήσεις βιωσιμότητας	Based on Mean	1,842	2	84	,165	
	Based on Median	,991	2	84	,375	

Based on Median and with adjusted df	,991	2	51,900	,378
Based on trimmed mean	1,391	2	84	,254

Tests the null hypothesis that the error variance of the dependent variable is equal across groups.

- a. Dependent variable: Προκλήσεις βιωσιμότητας
b. Design: Intercept + A7

Βάσει του παρακάτω πίνακα και παρατηρώντας πως το $\text{sig} < 0,05$, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των δύο υπό μελέτη μεταβλητών.

Test Statistics^{a,b}

	Προκλήσεις βιωσιμότητας
Kruskal-Wallis H	63,063
df	2
Asymp. Sig.	<,001

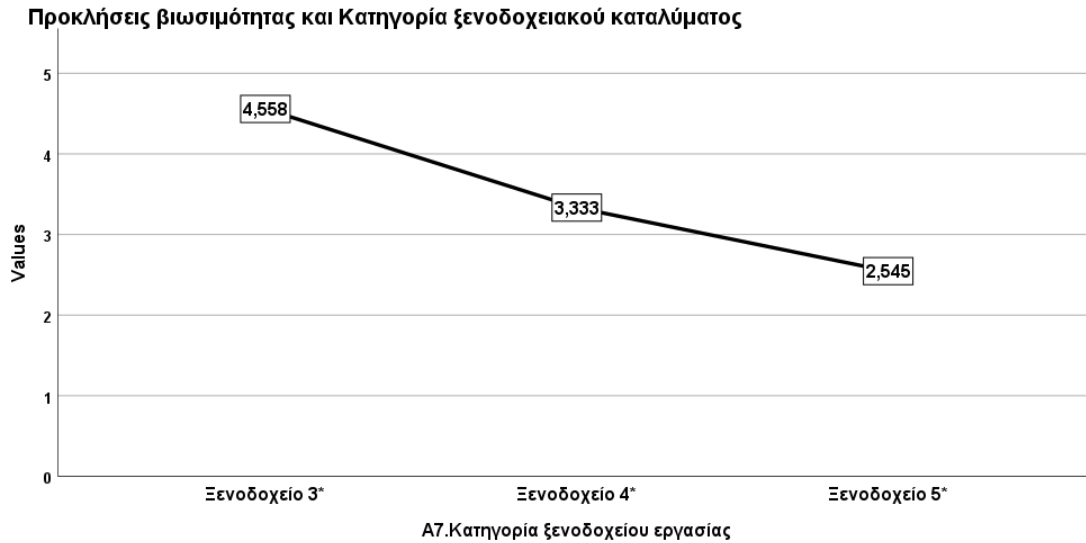
a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: A7. Κατηγορία ξενοδοχείου εργασίας

Λαμβάνοντας υπόψη τον παρακάτω πίνακα και το παρακάτω γράφημα, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως καθώς αυξάνεται ο αριθμός των αστεριών των ξενοδοχείων καταλυμάτων, μειώνεται και ο βαθμός των προκλήσεων βιωσιμότητας που αντιμετωπίζουν. Με άλλα λόγια, τα ξενοδοχειακά καταλύματα με περισσότερα αστέρια, παρουσιάζουν μικρότερο βαθμό προκλήσεων βιωσιμότητας, σε σχέση με τα ξενοδοχειακά καταλύματα λιγότερων αστεριών.

Report

Προκλήσεις βιωσιμότητας A7. Κατηγορία ξενοδοχείου εργασίας	Mean	N	Std. Deviation
Ξενοδοχείο 5*	2,5455	11	,20019
Ξενοδοχείο 4*	3,3333	45	,33641
Ξενοδοχείο 3*	4,5576	31	,43229
Total	3,6700	87	,79549

8.9. Σχέση εργασίας με το ξενοδοχείο

Στον παρακάτω πίνακα πραγματοποιούνται έλεγχοι κανονικότητας των ποσοτικών μεταβλητών (βασικές μεταβλητές) ανά κατηγορία της ποιοτικής μεταβλητής (σχέση εργασίας με το ξενοδοχειακό κατάλυμα). Λαμβάνοντας υπόψη το sig του Shapiro-Wilk για την κατηγορία των ερωτηθέντων που απασχολούνται με τη μορφή της μερικής απασχόλησης (δεδομένου ότι το δείγμα είναι μικρό) και το sig του Kolmogorov-Smirnov για την κατηγορία των ερωτηθέντων που εργάζονται με τη μορφή της πλήρους απασχόλησης (δεδομένου ότι το δείγμα είναι μικρό) μπορούμε να συμπεράνουμε πως όλες οι ποσοτικές μεταβλητές δεν ακολουθούν την κανονική κατανομή και στις δύο κατηγορίες της ποιοτικής μεταβλητής. Συνεπώς, θα πραγματοποιηθούν μη παραμετρικοί έλεγχοι Mann-Whitney.

Tests of Normality

	A10. Σχέση εργασίας με το ξενοδοχείο	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Γνώση βιωσιμότητας και αιεφορίας	Μερική απασχόληση	,355	5	,038	,808	5	,094
	Πλήρης απασχόληση	,093	82	,077	,974	82	,100
Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	Μερική απασχόληση	,326	5	,088	,766	5	,042
	Πλήρης απασχόληση	,140	82	<,001	,926	82	<,001
Κοινωνική βιωσιμότητα	Μερική απασχόληση	,251	5	,200*	,941	5	,672
	Πλήρης απασχόληση	,173	82	<,001	,940	82	<,001
Οικονομική βιωσιμότητα	Μερική απασχόληση	,443	5	,002	,661	5	,004
	Πλήρης απασχόληση	,259	82	<,001	,895	82	<,001
Προκλήσεις βιωσιμότητας	Μερική απασχόληση	,175	5	,200*	,974	5	,899
	Πλήρης απασχόληση	,152	82	<,001	,917	82	<,001

*. This is a lower bound of the true significance.
a. Lilliefors Significance Correction

Όπως μπορούμε να παρατηρήσουμε στον παρακάτω πίνακα, όλα τα sig των μη παραμετρικών ελέγχων είναι μεγαλύτερα του 0,05, γεγονός που σημαίνει πως δεν υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των βασικών μεταβλητών και της ποιοτικής μεταβλητής της σχέσης εργασίας των ερωτηθέντων με τα ξενοδοχειακά καταλύματα.

	Test Statistics ^a				
	Γνώση βιωσιμότητας και αειφορίας	Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	Κοινωνική βιωσιμότητα	Οικονομική βιωσιμότητα	Προκλήσεις βιωσιμότητας
Mann-Whitney U	102,500	144,500	141,000	145,000	97,500
Wilcoxon W	3505,500	3547,500	3544,000	3548,000	112,500
Z	-1,872	-1,106	-1,171	-1,102	-1,968
Asymp. Sig. (2-tailed)	,061	,269	,242	,270	,059

a. Grouping Variable: A10. Σχέση εργασίας με το ξενοδοχείο

8.10. Συσχέτιση βασικών μεταβλητών

Στον παρακάτω πολύ σημαντικό πίνακα παρουσιάζονται οι έλεγχοι συσχέτισης μεταξύ των βασικών μεταβλητής της έρευνας. Τα συμπεράσματα που προκύπτουν είναι τα εξής:

- ✚ Υπάρχει ισχυρή θετική συσχέτιση μεταξύ γνώσης των ερωτηθέντων για τις έννοιες της βιωσιμότητας/ αειφορίας και του βαθμού περιβαλλοντικής βιωσιμότητας των ξενοδοχειακών μονάδων. Με άλλα λόγια, οι ερωτηθέντες που παρουσιάζουν αυξημένη γνώση για τις έννοιες της βιωσιμότητας και αειφορίας, υποστηρίζουν σε μεγαλύτερο βαθμό πως τα ξενοδοχειακά καταλύματα στα οποία απασχολούνται ενισχύουν την περιβαλλοντική τους βιωσιμότητα.
- ✚ Υπάρχει ισχυρή θετική συσχέτιση μεταξύ γνώσης των ερωτηθέντων για τις έννοιες της βιωσιμότητας/ αειφορίας και του βαθμού κοινωνικής βιωσιμότητας των ξενοδοχειακών μονάδων. Με άλλα λόγια, οι ερωτηθέντες που παρουσιάζουν αυξημένη γνώση για τις έννοιες της βιωσιμότητας και αειφορίας, υποστηρίζουν σε μεγαλύτερο βαθμό πως τα ξενοδοχειακά

καταλύματα στα οποία απασχολούνται ενισχύουν την κοινωνική τους βιωσιμότητα.

- ✚ Υπάρχει ισχυρή θετική συσχέτιση μεταξύ γνώσης των ερωτηθέντων για τις έννοιες της βιωσιμότητας/ αειφορίας και του βαθμού κοινωνικής βιωσιμότητας των ξενοδοχειακών μονάδων. Με άλλα λόγια, οι ερωτηθέντες που παρουσιάζουν αυξημένη γνώση για τις έννοιες της βιωσιμότητας και αειφορίας, υποστηρίζουν σε μεγαλύτερο βαθμό πως τα ξενοδοχειακά καταλύματα στα οποία απασχολούνται ενισχύουν την οικονομική τους βιωσιμότητα.
- ✚ Υπάρχει ισχυρή αρνητική συσχέτιση μεταξύ γνώσης των ερωτηθέντων για τις έννοιες της βιωσιμότητας/ αειφορίας και του βαθμού των προκλήσεων βιωσιμότητας που αντιμετωπίζουν οι ξενοδοχειακές μονάδες. Με άλλα λόγια, οι ερωτηθέντες που παρουσιάζουν αυξημένη γνώση για τις έννοιες της βιωσιμότητας και αειφορίας, υποστηρίζουν σε μικρότερο βαθμό πως τα ξενοδοχειακά καταλύματα στα οποία απασχολούνται αντιμετωπίζουν προκλήσεις βιωσιμότητας.
- ✚ Υπάρχει ισχυρή θετική συσχέτιση μεταξύ βαθμού περιβαλλοντικής και κοινωνικής βιωσιμότητας των ξενοδοχειακών μονάδων. Με άλλα λόγια, οι ερωτηθέντες που υποστηρίζουν σε μεγαλύτερο βαθμό πως τα ξενοδοχειακά καταλύματα στα οποία απασχολούνται ενισχύουν την περιβαλλοντική βιωσιμότητα υποστηρίζουν σε μεγάλο βαθμό πως τα ίδια ενισχύουν και την κοινωνική βιωσιμότητά τους.
- ✚ Υπάρχει ισχυρή θετική συσχέτιση μεταξύ βαθμού περιβαλλοντικής και οικονομικής βιωσιμότητας των ξενοδοχειακών μονάδων. Με άλλα λόγια, οι ερωτηθέντες που υποστηρίζουν σε μεγαλύτερο βαθμό πως τα ξενοδοχειακά καταλύματα στα οποία απασχολούνται ενισχύουν την περιβαλλοντική βιωσιμότητα υποστηρίζουν σε μεγάλο βαθμό πως τα ίδια ενισχύουν και την οικονομική βιωσιμότητά τους.
- ✚ Υπάρχει ισχυρή αρνητική συσχέτιση μεταξύ βαθμού περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και προκλήσεων βιωσιμότητας των ξενοδοχειακών μονάδων. Με άλλα λόγια, οι ερωτηθέντες που υποστηρίζουν σε μεγαλύτερο βαθμό πως τα ξενοδοχειακά καταλύματα στα οποία απασχολούνται ενισχύουν την

περιβαλλοντική βιωσιμότητα υποστηρίζουν σε μικρότερο βαθμό πως τα ίδια αντιμετωπίζουν προκλήσεις βιωσιμότητας.

- ✚ Υπάρχει ισχυρή θετική συσχέτιση μεταξύ βαθμού κοινωνικής και οικονομικής βιωσιμότητας των ξενοδοχειακών μονάδων. Με άλλα λόγια, οι ερωτηθέντες που υποστηρίζουν σε μεγαλύτερο βαθμό πως τα ξενοδοχειακά καταλύματα στα οποία απασχολούνται ενισχύουν την κοινωνική βιωσιμότητα υποστηρίζουν σε μεγάλο βαθμό πως τα ίδια ενισχύουν και την οικονομική βιωσιμότητά τους.
- ✚ Υπάρχει ισχυρή αρνητική συσχέτιση μεταξύ βαθμού κοινωνικής βιωσιμότητας και προκλήσεων βιωσιμότητας των ξενοδοχειακών μονάδων. Με άλλα λόγια, οι ερωτηθέντες που υποστηρίζουν σε μεγαλύτερο βαθμό πως τα ξενοδοχειακά καταλύματα στα οποία απασχολούνται ενισχύουν την κοινωνική βιωσιμότητα υποστηρίζουν σε μικρότερο βαθμό πως τα ίδια αντιμετωπίζουν προκλήσεις βιωσιμότητας.
- ✚ Υπάρχει ισχυρή αρνητική συσχέτιση μεταξύ βαθμού οικονομικής βιωσιμότητας και προκλήσεων βιωσιμότητας των ξενοδοχειακών μονάδων. Με άλλα λόγια, οι ερωτηθέντες που υποστηρίζουν σε μεγαλύτερο βαθμό πως τα ξενοδοχειακά καταλύματα στα οποία απασχολούνται ενισχύουν την οικονομική βιωσιμότητα υποστηρίζουν σε μικρότερο βαθμό πως τα ίδια αντιμετωπίζουν προκλήσεις βιωσιμότητας.

		Correlations				
		Γνώση βιωσιμότητας και αιιφορίας	Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	Κοινωνική βιωσιμότητα	Οικονομική βιωσιμότητα	Προκλήσεις βιωσιμότητας
Γνώση βιωσιμότητας και αιιφορίας	Pearson Correlation	1	,900**	,824**	,802**	-,811**
	Sig. (2-tailed)		<,001	<,001	<,001	<,001
	N	87	87	87	87	87
Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	Pearson Correlation	,900**	1	,932**	,912**	-,905**
	Sig. (2-tailed)			<,001	<,001	<,001
	N			87	87	87
Κοινωνική βιωσιμότητα	Pearson Correlation			1	,958**	-,952**
	Sig. (2-tailed)				<,001	<,001
	N				87	87

Οικονομική βιωσιμότητα	Pearson Correlation				1	-,937**
	Sig. (2-tailed)					<,001
	N					87

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

9. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συμπερασματικά, τα ξενοδοχεία διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στην προώθηση της βιωσιμότητας. Ως σημαντικός παράγοντας που συμβάλλει στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις λόγω της υψηλής κατανάλωσης ενέργειας, της χρήσης νερού και της παραγωγής απορριμμάτων, ο κλάδος της φιλοξενίας βρίσκεται σε μοναδική θέση για να πραγματοποιεί σημαντικές αλλαγές που μπορούν να βοηθήσουν στην προστασία του πλανήτη.

Πρώτον, τα ξενοδοχεία μπορούν να λειτουργήσουν ως πρωτοπόροι στην εφαρμογή πρακτικών φιλικών προς το περιβάλλον. Με την ενσωμάτωση βιώσιμων μέτρων, όπως ενεργειακά αποδοτικό φωτισμό, συστήματα HVAC, τεχνικές εξοικονόμησης νερού, διαχείριση απορριμμάτων και χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τα ξενοδοχεία μπορούν να μειώσουν σημαντικά το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα. Η εφαρμογή αυτών των πρακτικών όχι μόνο αποφέρει απτά περιβαλλοντικά οφέλη, αλλά έχει επίσης ως αποτέλεσμα σημαντική εξοικονόμηση λειτουργικού κόστους.

Δεύτερον, τα ξενοδοχεία μπορούν να λειτουργήσουν ως παράγοντες επιρροής σε ένα ευρύ κοινό. Αλληλεπιδρούν με ένα μεγάλο και ποικίλο πελατολόγιο που προέρχεται από διάφορα μέρη του κόσμου. Με την εξάσκηση βιώσιμων λειτουργιών και την προώθηση πράσινων πρωτοβουλιών, τα ξενοδοχεία μπορούν να εκπαιδεύσουν τους επισκέπτες σχετικά με τη σημασία και τα οφέλη της βιώσιμης διαβίωσης, διαμορφώνοντας ενδεχομένως τις συμπεριφορές και τις επιλογές τους ακόμη και μετά την έξοδό τους από τις εγκαταστάσεις του ξενοδοχείου.

Επιπλέον, τα ξενοδοχεία μπορούν να διαδραματίσουν κρίσιμο ρόλο στην υποστήριξη των τοπικών οικονομιών, προμηθεύοντας τοπικές πηγές και συμμετέχοντας σε τοπικές περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες. Αυτή η άμεση δέσμευση μπορεί να δημιουργήσει ένα κλιμακωτό αποτέλεσμα, ενισχύοντας τις τοπικές επιχειρήσεις και ενθαρρύνοντας βιώσιμες πρακτικές σε ολόκληρη την κοινότητα.

Τέλος, μέσω της παρακολούθησης και της συνεχούς βελτίωσης των επιδόσεων βιωσιμότητας, τα ξενοδοχεία μπορούν να λειτουργήσουν ως πρότυπα για άλλους κλάδους. Με την υιοθέτηση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης, τον τακτικό έλεγχο της απόδοσής τους, την παρακολούθηση των KPI της αειφορίας και τη συνεχή προσαρμογή στις νέες τεχνολογίες και τα εξελισσόμενα πρότυπα βιωσιμότητας, μπορούν να απεικονίσουν έναν οδικό χάρτη για την επίτευξη βιωσιμότητας που μπορεί να αναπαραχθεί σε διαφορετικούς τομείς.

Έτσι, ο ρόλος των ξενοδοχείων στην προώθηση της βιωσιμότητας εκτείνεται πέρα από τις άμεσες εγκαταστάσεις τους. Διαπερνά τους επισκέπτες, τις τοπικές κοινότητες και άλλες βιομηχανίες, ενισχύοντας την αναγκαιότητα συντονισμένων και συνεχών προσπαθειών για την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης.

Η έρευνα με ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο που πραγματοποιήθηκε σε 87 ξενοδοχειακές μονάδες στην περιφέρεια Θεσσαλίας ανέδειξε ποικίλα και αρκετά σημαντικά συμπεράσματα. Μέσω της χρήσης περιγραφικής στατιστικής, παρουσιάζεται καλή προς καλή γνώση των στελεχών/ ιδιοκτητών των ξενοδοχειακών καταλυμάτων όσον αφορά τις έννοιες της βιωσιμότητας και αειφορίας (μέσος όρος=3.83, τυπική απόκλιση 0.55). Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τις δηλώσεις των ερωτηθέντων (στελεχών και ιδιοκτητών), οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις παρουσιάζουν μέτρια περιβαλλοντική βιωσιμότητα (μέσος όρος=3.26, τυπική απόκλιση 0.69), μέτρια προς καλή κοινωνική βιωσιμότητα (μέσος όρος=3.63, τυπική απόκλιση 0.73) και καλή οικονομική βιωσιμότητα (μέσος όρος=3.93, τυπική απόκλιση 0.71). Επιπρόσθετα, οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις παρουσιάζουν μέτριο προς υψηλό βαθμό προκλήσεων βιωσιμότητας (μέσος όρος=3.47, τυπική απόκλιση 0.795). Τα παραπάνω συμπεράσματα δίνουν απαντήσεις σε όλα τα ερευνητικά ερωτήματα που δημιουργήθηκαν.

Ένα πολύ σημαντικό συμπέρασμα που εξάγεται από τη χρήση της επαγωγικής στατιστικής είναι πως οι ξενοδοχειακές μονάδες με μεγαλύτερο αριθμό αστεριών (καλύτερης ποιότητας), επενδύουν σε μεγαλύτερο βαθμό στην περιβαλλοντική, κοινωνική και οικονομική βιωσιμότητά τους, σε σχέση με τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις που έχουν λιγότερα αστέρια (χαμηλότερη ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών). Ακόμη ένα σημαντικό και λογικό συμπέρασμα αποτελεί πως οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις με μεγαλύτερο αριθμό αστεριών (καλύτερης

ποιότητας), αντιμετωπίζουν μικρότερο βαθμό προκλήσεων βιωσιμότητας, σε σχέση με τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις που έχουν λιγότερα αστέρια (χαμηλότερη ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών). Συνεπώς, γίνεται δεκτή η ερευνητική υπόθεση H₁, δηλαδή υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των βασικών παραγόντων και των χαρακτηριστικών των ξενοδοχειακών μονάδων.

Ως δευτερεύοντα αλλά πολύ σημαντικά συμπεράσματα αποτελούν πως οι άνδρες ερωτηθέντες, αφενός κατέχουν περισσότερη γνώση σε έννοιες όπως η βιωσιμότητα και αειφορία και αφετέρου υποστηρίζουν σε μεγαλύτερο βαθμό πως οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις στις οποίες απασχολούνται δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στην περιβαλλοντική, κοινωνική και οικονομική βιωσιμότητά τους, σε σχέση με τις γυναίκες ερωτηθείσες.

Σχετικά με την ηλικία των ερωτηθέντων, παρουσιάζονται θετικές συσχετίσεις μεταξύ της συγκεκριμένη μεταβλητής και βασικών μεταβλητών της έρευνας. Αυτό σημαίνει πως οι ερωτηθέντες με μεγαλύτερη ηλικία, αφενός κατέχουν περισσότερη γνώση σε έννοιες όπως η βιωσιμότητα και αειφορία και αφετέρου υποστηρίζουν σε μεγαλύτερο βαθμό πως οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις στις οποίες απασχολούνται δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στην περιβαλλοντική, κοινωνική και οικονομική βιωσιμότητά τους, σε σχέση με τους ερωτηθέντες με μικρότερη ηλικία.

Η προϋπηρεσία των ερωτηθέντων στον τουρισμό αλλά και στην παρούσα θέση εμφανίζει στατιστικά σημαντικές διαφορές με τις βασικές μεταβλητές της έρευνας. Συγκεκριμένα, οι ερωτηθέντες με περισσότερη προϋπηρεσία τόσο στον τουρισμό όσο και στην παρούσα θέση τους, αφενός κατέχουν περισσότερη γνώση σε έννοιες όπως η βιωσιμότητα και αειφορία και αφετέρου υποστηρίζουν σε μεγαλύτερο βαθμό πως οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις στις οποίες απασχολούνται δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στην περιβαλλοντική, κοινωνική και οικονομική βιωσιμότητά τους, σε σχέση με τους ερωτηθέντες με μικρότερη προϋπηρεσία.

Ως βασικό συμπέρασμα που εξάγεται από την παρούσα εργασία είναι πως οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις της περιφέρειας Θεσσαλίας είναι συνειδητοποιημένες ως προς τη σημαντικότητα και τα οφέλη της βιωσιμότητας, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην οικονομική βιωσιμότητα και στη συνέχεια στην κοινωνική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα.

Η καινοτομία της παρούσας εργασίας αποτελεί ότι είναι μοναδική που πραγματοποιείται στον ξενοδοχειακό κλάδο της περιφέρειας Θεσσαλίας. Επιπρόσθετα, η παρούσα εργασία μπορεί να λειτουργήσει ως οδηγός βιωσιμότητας για τους υπευθύνους των ξενοδοχειακών μονάδων της περιφέρειας Θεσσαλίας αλλά και γενικότερο της ελληνικής επικράτειας.

Ως προτάσεις για περαιτέρω έρευνα θα μπορούσαν να συνοψιστούν οι εξής:

- ✚ Διενέργεια παρόμοιας ακαδημαϊκής έρευνας σε μεταγενέστερο χρόνο (1-2 έτη) ώστε να καταγραφούν οι μεταβολές του βαθμού βιωσιμότητας των ξενοδοχειακών μονάδων στη Περιφέρεια Θεσσαλίας
- ✚ Διενέργεια παρόμοιας ακαδημαϊκής έρευνας και σε άλλες περιφέρειες της Ελλάδα προκειμένου να αυξηθεί το δείγμα και να γενικευτούν τα συμπεράσματα για τον Ελληνικό ξενοδοχειακό κλάδο
- ✚ Διενέργεια παρόμοιας ακαδημαϊκής έρευνας στον ξενοδοχειακό κλάδο ευρωπαϊκών περιφερειών προκειμένου να συγκριθούν τα αποτελέσματα και να υιοθετηθούν καλές πρακτικές

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Agarwal, P.K. and Naidu, K. (2021). *A Study On Importance Of Training And Development In Hotel & Tourism Industry In Uttarakhand*.
2. American Iron and Steel Institute (2021). *Determination of Steel Recycling Rates in the United States*. Technical Report.
<https://www.steel.org/wp-content/uploads/2021/08/AISI-and-SMA-Steel-Recycling-Rates-Report-Final-07-27-2021.pdf> [Πρόσβαση 18/05/2023]
3. AWEA - American Wind Energy Association (2019). *Awea Windpower 2019*.
<https://www.energy.gov/eere/wind/events/awea-windpower-2019>
[Πρόσβαση 25/04/2023]
4. ASHRAE. (2012). *Heating, Ventilating, and Air-Conditioning. Systems and Equipment*. Tullie Circle, N.E., Atlanta.
5. Build Reuse (2023). *Empowering communities to turn construction and demolition waste into local resources*.
<https://www.buildreuse.org/> [Πρόσβαση 05/04/2023]
6. Colorado State University Extension (2023). *Drip Irrigation for Home Gardens*.
<https://extension.colostate.edu/topic-areas/yard-garden/drip-irrigation-home-gardens-4-702/> [Πρόσβαση 18/05/2023]
7. Container Recycling Institute. (2023). *Bottled Water*.
<https://www.container-recycling.org/index.php/issues/bottled-water>
[Πρόσβαση 05/04/2023]
8. Deloitte. (2019). *Travel and Hospitality Industry Outlook 2019*.
<https://www2.deloitte.com/gr/en/pages/consumer-business/articles/travel-hospitality-industry-outlook-2019.html> [Πρόσβαση 25/04/2023]
9. ECO Cycle. (2023). *Be Straw Free Campaign*.
<https://ecocycle.org/eco-living/refuse-and-reduce/be-straw-free/> [Πρόσβαση 25/04/2023]

10. El Dief, M.M. (2012). *Determinants of Environmental Management in the Red Sea Hotels: Personal and Organizational Values and Contextual Variables*. Environmental Management.
11. ENERGY STAR. (2023). *ENERGY STAR Certified Smart Thermostats*.
<https://www.energystar.gov/productfinder/product/certified-connected-thermostats/results> [Πρόσβαση 18/05/2023]
12. EPA - U.S. Environmental Protection Agency (2016). *Saving Water in Hotels*.
https://19january2017snapshot.epa.gov/www3/watersense/docs/saving-water-in-hotels_fact%20sheet_508_Mar2016.pdf [Πρόσβαση 17/04/2023]
13. EPA - U.S. Environmental Protection Agency (2021). *Greener Products and Services*.
<https://www.epa.gov/greenerproducts> [Πρόσβαση 25/04/2023]
14. EPA - U.S. Environmental Protection Agency (2023). *Advancing Sustainable Materials Management: Facts and Figures*.
<https://www.epa.gov/facts-and-figures-about-materials-waste-and-recycling/advancing-sustainable-materials-management> [Πρόσβαση 18/05/2023]
15. EPA - U.S. Environmental Protection Agency (2023). *Geothermal Heating and Cooling Technologies*.
<https://www.epa.gov/rhc/geothermal-heating-and-cooling-technologies> [Πρόσβαση 25/04/2023]
16. EPA - U.S. Environmental Protection Agency (2019). *The WaterSense Current: Fall 2019*.
<https://www.epa.gov/watersense/watersense-current-fall-2019> [Πρόσβαση 17/04/2023]
17. EPA - U.S. Environmental Protection Agency (2023). *Water Recycling and Reuse: The Environmental Benefits*.
<https://19january2017snapshot.epa.gov/www3/region9/water/recycling/> [Πρόσβαση 20/05/2023]
18. Green Globe. (2023). *The Global leader in Sustainable Tourism Certification*.
<https://www.greenglobe.com/> [Πρόσβαση 25/05/2023]
19. GSTC - Global Sustainable Tourism Council (2023). *GSTC Industry Criteria*.

- <https://www.gstcouncil.org/gstc-criteria/gstc-industry-criteria> [Πρόσβαση 23/04/2023]
20. IEA - International Energy Agency (2013). *Transition to Sustainable Buildings*.
<https://www.iea.org/reports/transition-to-sustainable-buildings> [Πρόσβαση 25/04/2023]
21. IHG - InterContinental Hotels Group (2018). *Responsible Business Executive Summary 2017*.
https://www.ihgplc.com/en/-/media/ihg/files/responsible-business/2018-responsible-business/downloads/2017/2017_ihg_responsible_business_executive_summary.pdf [Πρόσβαση 25/05/2023]
22. ILSR - Institute for Local Self-Reliance (2014). *State of Composting in the U.S.: What, Why, Where & How*. By Platt Brenda.
<https://ilsr.org/state-of-composting/> [Πρόσβαση 21/04/2023]
23. ISO - International Organization for Standardization (2023). *ISO 14001:2015*.
<https://www.iso.org/standard/60857.html> [Πρόσβαση 17/04/2023]
24. ΙΤΕΠ (2022). Η Σημασία της Περιβαλλοντικής Βιωσιμότητας στον Ξενοδοχειακό Κλάδο.
<https://www.itep.gr/wp-content/uploads/2022/04/itep-env-sust-2022.pdf>
[Πρόσβαση 25/04/2023]
25. Klein-Stojanov, S. (2020). *The Importance of Sustainability in the Hotel Industry*. Haaga-Helia.
<https://core.ac.uk/download/pdf/323462347.pdf> [Πρόσβαση 25/04/2023]
26. Marriott International (2019). *2019 Serve 360 Highlights. Sustainability and Social Impact at Marriott International*.
https://serve360.marriott.com/wp-content/uploads/2019/09/2019_Serve_360_Highlights.pdf [Πρόσβαση 25/04/2023]
27. Najar, A. (2020). *Environmental Sustainable Practices In The Hotels: From Existence To Implementation*. Ecology, Environment and Conservation 26(1).
28. NREL - National Renewable Energy Laboratory (2014). *An Energy-Performance-Based Design-Build Process: Strategies for Procuring High-Performance*

- Buildings on Typical Construction Budgets*. Conference Paper. ACEEE Summer Study on Energy.
<https://www.nrel.gov/docs/fy14osti/61571.pdf> [Πρόσβαση 17/04/2023]
29. SEIA - Solar Energy Industries Association (2023). *Solar Means Business*.
<https://www.solarmeansbusiness.com/> [Πρόσβαση 29/04/2023]
30. Stern, P. C. (2011). *Contributions of Psychology to Limiting Climate Change*. *American Psychologist*, 66(4).
31. Tarí, J.J., Molina-Azorín, J.F. & Heras-Saizarbitoria, I. (2016). *Benefits of the ISO 9001 and ISO 14001 standards: A literature review*. *Journal of Industrial Engineering and Management*, 9(2).
32. TWDB - Texas Water Development Board (2005). *The Texas Manual on Rainwater Harvesting*.
https://www.twdb.texas.gov/publications/brochures/conservation/doc/RainwaterHarvestingManual_3rdedition.pdf [Πρόσβαση 17/04/2023]
33. University of Georgia Extension (2009). *Xeriscape: A Guide to Developing a Water-Wise Landscape*.
https://s3.amazonaws.com/nast01.ext.exlibrisgroup.com/01GALI_UGA/storage/alma/EA/D7/9A/1D/64/05/57/AC/B8/0C/9C/51/35/D5/6E/01/B1073.pdf?response-content-type=application%2Fpdf&X-Amz-Algorithm=AWS4-HMAC-SHA256&X-Amz-Date=20230615T090638Z&X-Amz-SignedHeaders=host&X-Amz-Expires=119&X-Amz-Credential=AKIAJN6NPMNGJALPPWAQ%2F20230615%2Fus-east-1%2Fs3%2Faws4_request&X-Amz-Signature=5e7591aa829522d27251440e71aeb0bd66cd554bbc8a7319c802f0b8647783c1 [Πρόσβαση 25/04/2023]
34. University of Massachusetts Lowell (2020). *Looking Through the Lens of the Office of Sustainability*.
https://www.uml.edu/docs/greenbookver2_tcm18-347619.pdf [Πρόσβαση 29/04/2023]
35. U.S. Department of Agriculture (2023). *Fact Sheet: Overview of USDA's BioPreferred Program*.

- <https://www.usda.gov/media/press-releases/2016/02/18/fact-sheet-overview-usdas-biopreferred-program> [Πρόσβαση 25/04/2023]
36. U.S. Department of Energy (2023). *Heating and Cooling*.
<https://www.energy.gov/energysaver/heating-and-cooling> [Πρόσβαση 25/04/2023]
37. U.S. Department of Energy (2023). *LED Lighting*.
<https://www.energy.gov/energysaver/led-lighting> [Πρόσβαση 25/04/2023]
38. U.S. Department of Energy (2023). *Lighting Controls*.
<https://www.energy.gov/energysaver/lighting-controls> [Πρόσβαση 05/04/2023]
39. USGBC - U.S. Green Building Council (2023). *Benefits of LEED*.
<https://www.usgbc.org/leed/benefits-leed> [Πρόσβαση 17/04/2023]
40. World Green Building Council) (2023). *Bringing the benefits of natural light indoors*.
<https://worldgbc.org/article/bringing-the-benefits-of-natural-light-indoors/>
[Πρόσβαση 17/04/2023]
41. WTTC - World Travel & Tourism Council (2023). *Economic Impact Reports*.
<https://wttc.org/research/economic-impact> [Πρόσβαση 25/04/2023]
42. WWF - World Wildlife Fund (2023). *Food Waste*.
<https://www.worldwildlife.org/initiatives/food-waste> [Πρόσβαση 05/04/2023]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ**ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ****ΜΕΡΟΣ Α. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ****A1. Ηλικία**

Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ	
-------------------------	--

A2. Φύλο

Άνδρας	
Γυναίκα	

A3. Εκπαιδευτικό επίπεδο

Απόφοιτος γυμνασίου ή λυκείου	
Απόφοιτος ΙΕΚ, Κέντρων Ελευθέρων Σπουδών, Τεχνικής Σχολής κ.α.	
Απόφοιτος ΤΕΙ ή ΑΕΙ	
Μεταπτυχιακό δίπλωμα	
Διδακτορικό	
Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ	

A4. Ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα

Λιγότερα από 5.000€	
5.001-10.000€	
10.001-15.000€	
15.001-20.000€	

20.001-25.000€	
25.001-30.000€	
30.001-40.000€	
40.001-50.000€	
Άνω των 50.000€	
Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ	

A5. Προϋπηρεσία στον τουριστικό κλάδο:

0-4 έτη	
5-9 έτη	
10-19 έτη	
20+ έτη	
Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ	

A6. Προϋπηρεσία στην παρούσα θέση:

0-4 έτη	
5-9 έτη	
10-19 έτη	
20+ έτη	
Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ	

A7. Κατηγορία ξενοδοχείου εργασίας:

Ξενοδοχείο 5*	
Ξενοδοχείο 4*	
Ξενοδοχείο 3*	
Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ	

A8. Τμήμα που απασχολείστε στο ξενοδοχείο:

Υποδοχή (Front Office)	
Επισιτισμού (Food and Beverage)	
Λογιστήριο	
Οροφοκομίας (Housekeeping)	
Ανώτερη Διοίκηση	

Άλλο (παρακαλώ προσδιορίστε)	
Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ	

A9. Θέση στο ξενοδοχείο (Ιεραρχία):

Κατώτερο στέλεχος	
Μεσαίο στέλεχος	
Ανώτερο στέλεχος	
Ιδιοκτήτης	
Άλλο (παρακαλώ προσδιορίστε)	
Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ	

A10. Σχέση εργασίας με το ξενοδοχείο:

Δεν υπάρχει σύμβαση	
Πρακτική άσκηση	
Μερική απασχόληση	
Πλήρης απασχόληση	
Άλλο (παρακαλώ προσδιορίστε)	
Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ	

ΜΕΡΟΣ Β. ΓΝΩΣΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ

Παρακαλούμε προσδιορίστε το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας σχετικά με **τη γνώση σας** σε θέματα βιωσιμότητας στο ξενοδοχειακό κλάδο

	Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ λίγο	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ λίγο	Συμφωνώ απόλυτα
B1. Κατανώ καλά την έννοια της βιωσιμότητας στον ξενοδοχειακό κλάδο.						
B2. Κατανώ τα περιβαλλοντικά οφέλη των μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας.						
B3. Γνωρίζω τις πρωτοβουλίες και τις πρακτικές εξοικονόμησης νερού στο ξενοδοχειακό κλάδο.						
B4. Είμαι εξοικειωμένος/ η με τις πρακτικές διαχείρισης και ανακύκλωσης απορριμμάτων στο ξενοδοχειακό κλάδο.						
B5. Κατανώ τη σημασία της ευημερίας και της ικανοποίησης των εργαζομένων σε σχέση με τις προσπάθειες βιωσιμότητας.						
B6. Έχω λάβει επαρκή εκπαίδευση και εκπαίδευση σχετικά με τις πρακτικές βιωσιμότητας.						
B7. Κατανώ πως οι πρωτοβουλίες βιωσιμότητας ενός ξενοδοχείου επηρεάζουν θετικά τη συνολική του απόδοση.						
B8. Είμαι ενημερωμένος/ η σχετικά με τη χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στον ξενοδοχειακό κλάδο						
B9. Κατανώ τη σημασία της μέτρησης και της παρακολούθησης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των ξενοδοχείων						
B10. Είμαι εξοικειωμένος με τις προσπάθειες ξενοδοχειακού κλάδου να υποστηρίξει την τοπική οικονομία και κοινότητα.						

B11. Γνωρίζω πώς λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια βιωσιμότητας στη διαδικασία επιλογής προμηθευτών του ξενοδοχείου.						
B12. Πιστεύω ότι οι πρακτικές βιωσιμότητας μπορούν να επηρεάσουν θετικά τη φήμη ενός ξενοδοχείου.						

ΜΕΡΟΣ Γ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Παρακαλούμε προσδιορίστε το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας σχετικά με την εφαρμογή ενεργειών και πολιτικών περιβαλλοντικής βιωσιμότητας στο ξενοδοχείο στο οποίο απασχολείστε:

	Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ λίγο	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ λίγο	Συμφωνώ απόλυτα
G1. Το ξενοδοχείο διαχειρίζεται αποτελεσματικά και μειώνει την κατανάλωση ενέργειας.						
G2. Το ξενοδοχείο χρησιμοποιεί ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως ηλιακή ή αιολική ενέργεια.						
G3. Το ξενοδοχείο εφαρμόζει μέτρα εξοικονόμησης νερού για την ελαχιστοποίηση της χρήσης.						
G4. Το ξενοδοχείο διαθέτει αποτελεσματικές πρακτικές διαχείρισης απορριμμάτων, συμπεριλαμβανομένης της ανακύκλωσης.						
G5. Το ξενοδοχείο ελαχιστοποιεί τη χρήση πλαστικών μιας χρήσης και προωθεί εναλλακτικές λύσεις.						
G6. Το ξενοδοχείο παρακολουθεί ενεργά και μειώνει το αποτύπωμα άνθρακα.						
G7. Το ξενοδοχείο έχει εφαρμόσει αρχές πράσινου κτιρίου και σχεδιασμού.						
G8. Το ξενοδοχείο διενεργεί τακτικά						

εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ελέγχους.						
Γ9. Το ξενοδοχείο επενδύει σε τεχνολογίες και πρακτικές που προάγουν την ενεργειακή απόδοση.						
Γ10. Το ξενοδοχείο έχει θέσει στόχους για τη μείωση των περιβαλλοντικών του επιπτώσεων.						
Γ11. Το ξενοδοχείο συνεργάζεται με τοπικούς οργανισμούς και πρωτοβουλίες για την υποστήριξη της διατήρησης του περιβάλλοντος.						
Γ12. Το ξενοδοχείο παρέχει εκπαίδευση και εκπαίδευση στους εργαζομένους σχετικά με πρακτικές περιβαλλοντικής αειφορίας.						
Γ13. Το ξενοδοχείο προωθεί φιλικές προς το περιβάλλον επιλογές μεταφοράς για τους επισκέπτες.						
Γ14. Το ξενοδοχείο ενθαρρύνει τους επισκέπτες να συμμετέχουν σε βιώσιμες πρακτικές, όπως η επαναχρησιμοποίηση πετσετών και λευκών ειδών.						
Γ15. Το ξενοδοχείο γνωστοποιεί αποτελεσματικά τις πρωτοβουλίες του για περιβαλλοντική						

ΜΕΡΟΣ Δ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Παρακαλούμε προσδιορίστε το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας σχετικά με την εφαρμογή ενεργειών και πολιτικών **κοινωνικής βιωσιμότητας** στο ξενοδοχείο στο οποίο απασχολείστε:

	Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ λίγο	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ λίγο	Συμφωνώ απόλυτα
Δ1. Το ξενοδοχείο συνεργάζεται με την τοπική κοινότητα μέσω συνεργασιών και πρωτοβουλιών.						
Δ2. Το ξενοδοχείο συμβάλλει στις τοπικές ευκαιρίες απασχόλησης και οικονομικής ανάπτυξης.						
Δ3. Το ξενοδοχείο δίνει προτεραιότητα στην ευημερία και την ικανοποίηση των εργαζομένων του.						
Δ4. Το ξενοδοχείο παρέχει δίκαιους μισθούς και παροχές στους υπαλλήλους του.						
Δ5. Το ξενοδοχείο προσφέρει ευκαιρίες εκπαίδευσης και επαγγελματικής εξέλιξης στους υπαλλήλους του.						
Δ6. Το ξενοδοχείο υποστηρίζει τοπικούς κοινωνικούς σκοπούς και φιλανθρωπικές οργανώσεις.						
Δ7. Το ξενοδοχείο συμβάλλει ενεργά σε κοινοτικά αναπτυξιακά έργα και πρωτοβουλίες.						
Δ8. Το ξενοδοχείο προωθεί την ισότητα των φύλων και παρέχει ίσες ευκαιρίες για όλους τους εργαζόμενους.						
Δ9. Το ξενοδοχείο υποστηρίζει εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες και προγράμματα στην τοπική κοινωνία.						
Δ10. Το ξενοδοχείο συνεργάζεται ενεργά με κοινωνικούς και						

περιβαλλοντικούς οργανισμούς για την αντιμετώπιση κοινοτικών ζητημάτων.						
---	--	--	--	--	--	--

ΜΕΡΟΣ Ε. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Παρακαλούμε προσδιορίστε το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας σχετικά με την εφαρμογή ενεργειών και πολιτικών οικονομικής βιωσιμότητας στο ξενοδοχείο στο οποίο απασχολείστε:

	Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ λίγο	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ λίγο	Συμφωνώ απόλυτα
E1. Το ξενοδοχείο εφαρμόζει μέτρα εξοικονόμησης κόστους.						
E2. Το ξενοδοχείο παρακολουθεί ενεργά και διαχειρίζεται τα λειτουργικά του έξοδα.						
E3. Το ξενοδοχείο αναζητά ευκαιρίες για διαφοροποίηση εσόδων και μακροπρόθεσμη οικονομική σταθερότητα.						
E4. Το ξενοδοχείο εφαρμόζει στρατηγικές για τη μείωση των οικονομικών κινδύνων και προκλήσεων.						
E5. Το ξενοδοχείο προωθεί συνεργασίες με άλλες επιχειρήσεις για αμοιβαίο όφελος.						
E6. Το ξενοδοχείο συμμετέχει ενεργά σε δραστηριότητες μάρκετινγκ και προώθησης για να προσελκύσει επισκέπτες.						
E7. Το ξενοδοχείο εξισορροπεί τους οικονομικούς στόχους με περιβαλλοντικές και κοινωνικές ευθύνες.						
E8. Το ξενοδοχείο μετρά και παρακολουθεί την οικονομική του απόδοση και τον αντίκτυπό του.						
E9. Το ξενοδοχείο λαμβάνει υπόψη τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και						

κερδοφορία των εργασιών του.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ. ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Παρακαλούμε προσδιορίστε το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας σχετικά με τις **προκλήσεις βιωσιμότητας** στο ξενοδοχείο στο οποίο απασχολείστε:

	Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ λίγο	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ λίγο	Συμφωνώ απόλυτα
ΣΤ1. Το ξενοδοχείο μας αντιμετωπίζει προκλήσεις στην αποτελεσματική εφαρμογή πρακτικών βιωσιμότητας.						
ΣΤ2. Η έλλειψη οικονομικών πόρων εμποδίζει την ικανότητά μας να επενδύουμε σε βιώσιμες πρωτοβουλίες.						
ΣΤ3. Η αντίσταση από τα ενδιαφερόμενα μέρη θέτει προκλήσεις στην εφαρμογή μέτρων βιωσιμότητας.						
ΣΤ4. Οι κανονιστικές πολυπλοκότητες και η γραφειοκρατία καθιστούν δύσκολη την εκπλήρωση των απαιτήσεων βιωσιμότητας.						
ΣΤ5. Η περιορισμένη διαθεσιμότητα και το υψηλό κόστος βιώσιμων υλικών δημιουργούν προκλήσεις.						
ΣΤ6. Η περιορισμένη ζήτηση των καταναλωτών και η μη κατανόηση των βιώσιμων πρακτικών εμποδίζουν την πρόοδο.						
ΣΤ7. Η εξισορρόπηση των στόχων βιωσιμότητας με την οικονομική βιωσιμότητα αποτελεί μια σημαντική πρόκληση.						

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β. ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

Β.1. Δημογραφικά χαρακτηριστικά και στοιχεία επιχείρησης

		Α1. Ηλικία			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	37	1	1,1	1,1	1,1
	38	2	2,3	2,3	3,4
	39	1	1,1	1,1	4,6
	40	1	1,1	1,1	5,7
	41	1	1,1	1,1	6,9
	42	7	8,0	8,0	14,9
	43	5	5,7	5,7	20,7
	44	10	11,5	11,5	32,2
	45	4	4,6	4,6	36,8
	46	3	3,4	3,4	40,2
	47	10	11,5	11,5	51,7
	48	11	12,6	12,6	64,4
	49	7	8,0	8,0	72,4
	50	4	4,6	4,6	77,0
	51	2	2,3	2,3	79,3
	52	5	5,7	5,7	85,1
	53	4	4,6	4,6	89,7
	54	2	2,3	2,3	92,0
	55	4	4,6	4,6	96,6
	56	1	1,1	1,1	97,7
57	1	1,1	1,1	98,9	
59	1	1,1	1,1	100,0	
Total		87	100,0	100,0	

		Α2. Φύλο			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ανδρας	65	74,7	74,7	74,7
	Γυναίκα	22	25,3	25,3	100,0
	Total	87	100,0	100,0	

		Α3. Εκπαιδευτικό επίπεδο			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απόφοιτος ΙΕΚ, Κέντρων Ελευθέρων Σπουδών, Τεχνικής Σχολής κ.α.	2	2,3	2,3	2,3
	Απόφοιτος ΤΕΙ ή ΑΕΙ	18	20,7	20,7	23,0
	Μεταπτυχιακό δίπλωμα	63	72,4	72,4	95,4
	Διδακτορικό	4	4,6	4,6	100,0
	Total	87	100,0	100,0	

		Α4. Ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	10.001-15.000€	1	1,1	1,6	1,6
	15.001-20.000€	11	12,6	17,7	19,4
	20.001-25.000€	31	35,6	50,0	69,4

	25.001-30.000€	10	11,5	16,1	85,5
	30.001-40.000€	2	2,3	3,2	88,7
	40.001-50.000€	7	8,0	11,3	100,0
	Total	62	71,3	100,0	
Missing	System	25	28,7		
Total		87	100,0		

A5. Προϋπηρεσία στον τουριστικό κλάδο:

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	5-9 έτη	4	4,6	4,6	4,6
	10-19 έτη	18	20,7	20,7	25,3
	20+ έτη	65	74,7	74,7	100,0
	Total	87	100,0	100,0	

A6. Προϋπηρεσία στην παρούσα θέση:

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	5-9 έτη	6	6,9	6,9	6,9
	10-19 έτη	25	28,7	28,7	35,6
	20+ έτη	56	64,4	64,4	100,0
	Total	87	100,0	100,0	

A7. Κατηγορία ξενοδοχείου εργασίας

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ξενοδοχείο 5*	11	12,6	12,6	12,6
	Ξενοδοχείο 4*	45	51,7	51,7	64,4
	Ξενοδοχείο 3*	31	35,6	35,6	100,0
	Total	87	100,0	100,0	

A8. Τμήμα που απασχολείστε στο ξενοδοχείο:

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Υποδοχή (Front Office)	11	12,6	12,6	12,6
	Επισιτισμού (Food and Beverage)	11	12,6	12,6	25,3
	Λογιστήριο	15	17,2	17,2	42,5
	Οροφοκομίας (Housekeeping)	11	12,6	12,6	55,2
	Ανώτερη Διοίκηση	39	44,8	44,8	100,0
	Total	87	100,0	100,0	

A9. Θέση στο ξενοδοχείο (Ιεραρχία):

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Μεσαίο στέλεχος	5	5,7	5,7	5,7
	Ανώτερο στέλεχος	62	71,3	71,3	77,0
	Ιδιοκτήτης	20	23,0	23,0	100,0
	Total	87	100,0	100,0	

A10. Σχέση εργασίας με το ξενοδοχείο:

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Μερική απασχόληση	5	5,7	5,7	5,7
	Πλήρης απασχόληση	82	94,3	94,3	100,0
	Total	87	100,0	100,0	

B.2. Γνώση βιωσιμότητας και αειφορίας

Παρακαλούμε προσδιορίστε το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας σχετικά με τη γνώση σας σε θέματα βιωσιμότητας στο ξενοδοχειακό κλάδο

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Κατανώ καλά την έννοια της βιωσιμότητας στον ξενοδοχειακό κλάδο.	87	3	5	4,16	,588
Κατανώ τα περιβαλλοντικά οφέλη των μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας.	87	3	5	4,06	,617
Γνωρίζω τις πρωτοβουλίες και τις πρακτικές εξοικονόμησης νερού στο ξενοδοχειακό κλάδο.	87	3	5	4,02	,807
Είμαι εξοικειωμένος/ η με τις πρακτικές διαχείρισης και ανακύκλωσης απορριμμάτων στο ξενοδοχειακό κλάδο.	87	2	5	3,94	,688
Κατανώ τη σημασία της ευημερίας και της ικανοποίησης των εργαζομένων σε σχέση με τις προσπάθειες βιωσιμότητας.	87	3	5	4,21	,718
Έχω λάβει επαρκή εκπαίδευση σχετικά με τις πρακτικές βιωσιμότητας.	87	1	5	3,72	,949
Κατανώ πως οι πρωτοβουλίες βιωσιμότητας ενός ξενοδοχείου επηρεάζουν θετικά τη συνολική του απόδοση.	87	2	5	3,84	,713
Είμαι ενημερωμένος/ η σχετικά με τη χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στον ξενοδοχειακό κλάδο	87	2	5	3,59	,947
Κατανώ τη σημασία της μέτρησης και της παρακολούθησης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των ξενοδοχείων	87	1	5	3,20	,729
Είμαι εξοικειωμένος με τις προσπάθειες ξενοδοχειακού κλάδου να υποστηρίξει την τοπική οικονομία και κοινότητα.	87	2	5	3,76	,792
Γνωρίζω πώς λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια βιωσιμότητας στη διαδικασία επιλογής προμηθευτών του ξενοδοχείου.	87	2	5	3,59	,724
Πιστεύω ότι οι πρακτικές βιωσιμότητας μπορούν να επηρεάσουν θετικά τη φήμη ενός ξενοδοχείου.	87	2	5	3,92	,702
Valid N (listwise)	87				

B.3. Περιβαλλοντική βιωσιμότητα

Παρακαλούμε προσδιορίστε το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας σχετικά με την εφαρμογή ενεργειών και πολιτικών περιβαλλοντικής βιωσιμότητας στο ξενοδοχείο στο οποίο απασχολείστε:

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
--	---	---------	---------	------	----------------

Το ξενοδοχείο διαχειρίζεται αποτελεσματικά και μειώνει την κατανάλωση ενέργειας.	87	3	5	4,14	,613
Το ξενοδοχείο χρησιμοποιεί ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως ηλιακή ή αιολική ενέργεια.	87	1	5	1,24	,747
Το ξενοδοχείο εφαρμόζει μέτρα εξοικονόμησης νερού για την ελαχιστοποίηση της χρήσης.	87	2	5	3,75	,810
Το ξενοδοχείο διαθέτει αποτελεσματικές πρακτικές διαχείρισης απορριμμάτων, συμπεριλαμβανομένης της ανακύκλωσης.	87	2	5	3,37	,891
Το ξενοδοχείο ελαχιστοποιεί τη χρήση πλαστικών μιας χρήσης και προωθεί εναλλακτικές λύσεις.	87	1	5	2,93	,887
Το ξενοδοχείο παρακολουθεί ενεργά και μειώνει το αποτύπωμα άνθρακα.	87	1	5	2,87	,962
Το ξενοδοχείο έχει εφαρμόσει αρχές πράσινου κτιρίου και σχεδιασμού.	87	1	5	2,74	1,176
Το ξενοδοχείο διενεργεί τακτικά εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ελέγχους.	87	1	5	3,26	1,196
Το ξενοδοχείο επενδύει σε τεχνολογίες και πρακτικές που προάγουν την ενεργειακή απόδοση.	87	3	5	4,10	,611
Το ξενοδοχείο έχει θέσει στόχους για τη μείωση των περιβαλλοντικών του επιπτώσεων.	87	2	5	3,46	,860
Το ξενοδοχείο συνεργάζεται με τοπικούς οργανισμούς και πρωτοβουλίες για την υποστήριξη της διατήρησης του περιβάλλοντος.	87	1	5	3,24	1,023
Το ξενοδοχείο παρέχει εκπαίδευση στους εργαζομένους σχετικά με πρακτικές περιβαλλοντικής αειφορίας.	87	2	5	3,71	,820
Το ξενοδοχείο προωθεί φιλικές προς το περιβάλλον επιλογές μεταφοράς για τους επισκέπτες.	87	1	5	2,90	1,089
Το ξενοδοχείο ενθαρρύνει τους επισκέπτες να συμμετέχουν σε βιώσιμες πρακτικές, όπως η επαναχρησιμοποίηση πετσετών και λευκών ειδών.	87	2	5	4,36	,777
Το ξενοδοχείο γνωστοποιεί αποτελεσματικά τις πρωτοβουλίες περιβαλλοντικής βιωσιμότητας του	87	1	5	2,80	1,098
Valid N (listwise)	87				

B.4. Κοινωνική βιωσιμότητα

Παρακαλούμε προσδιορίστε το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας σχετικά με την εφαρμογή ενεργειών και πολιτικών κοινωνικής βιωσιμότητας στο ξενοδοχείο στο οποίο απασχολείστε:

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Το ξενοδοχείο συνεργάζεται με την τοπική κοινότητα μέσω συνεργασιών και πρωτοβουλιών.	87	2	5	3,79	,701
Το ξενοδοχείο συμβάλλει στις τοπικές ευκαιρίες απασχόλησης και οικονομικής ανάπτυξης.	87	3	5	4,37	,573
Το ξενοδοχείο δίνει προτεραιότητα στην ευημερία και την ικανοποίηση των εργαζομένων του.	87	3	5	4,24	,609
Το ξενοδοχείο παρέχει δίκαιους μισθούς και παροχές στους υπαλλήλους του.	87	2	5	3,86	,632
Το ξενοδοχείο προσφέρει ευκαιρίες εκπαίδευσης και επαγγελματικής εξέλιξης στους υπαλλήλους του.	87	2	5	3,59	,857
Το ξενοδοχείο υποστηρίζει τοπικούς κοινωνικούς σκοπούς και φιλανθρωπικές οργανώσεις.	87	1	5	3,43	1,137
Το ξενοδοχείο συμβάλλει ενεργά σε κοινοτικά αναπτυξιακά έργα και πρωτοβουλίες.	87	1	5	2,92	1,164
Το ξενοδοχείο προωθεί την ισότητα των φύλων και παρέχει ίσες ευκαιρίες για όλους τους εργαζόμενους.	87	1	5	3,14	1,163
Το ξενοδοχείο υποστηρίζει εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες και προγράμματα στην τοπική κοινωνία.	87	2	5	3,54	,925
Το ξενοδοχείο συνεργάζεται ενεργά με κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς οργανισμούς για την αντιμετώπιση κοινοτικών ζητημάτων.	87	1	5	3,44	1,042
Valid N (listwise)	87				

B.5. Οικονομική βιωσιμότητα

Παρακαλούμε προσδιορίστε το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας σχετικά με την εφαρμογή ενεργειών και πολιτικών οικονομικής βιωσιμότητας στο ξενοδοχείο στο οποίο απασχολείστε:

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Το ξενοδοχείο εφαρμόζει μέτρα εξοικονόμησης κόστους.	87	4	5	4,68	,470
Το ξενοδοχείο παρακολουθεί ενεργά και διαχειρίζεται τα λειτουργικά του έξοδα.	87	3	5	4,61	,536
Το ξενοδοχείο αναζητά ευκαιρίες για διαφοροποίηση εσόδων και μακροπρόθεσμη οικονομική σταθερότητα.	87	2	5	3,79	,794
Το ξενοδοχείο εφαρμόζει στρατηγικές για τη μείωση των οικονομικών κινδύνων και προκλήσεων.	87	1	5	3,56	1,031
Το ξενοδοχείο προωθεί συνεργασίες με άλλες επιχειρήσεις για αμοιβαίο όφελος.	87	2	5	3,66	,998

Το ξενοδοχείο συμμετέχει ενεργά σε δραστηριότητες μάρκετινγκ και προώθησης για να προσελκύσει επισκέπτες.	87	2	5	3,72	,996
Το ξενοδοχείο εξισορροπεί τους οικονομικούς στόχους με περιβαλλοντικές και κοινωνικές ευθύνες.	87	2	5	3,75	,866
Το ξενοδοχείο μετρά και παρακολουθεί την οικονομική του απόδοση και τον αντίκτυπό του.	87	2	5	3,89	,958
Το ξενοδοχείο λαμβάνει υπόψη τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και κερδοφορία των εργασιών του.	87	2	5	3,74	,946
Valid N (listwise)	87				

B.6. Προκλήσεις βιωσιμότητας

Παρακαλούμε προσδιορίστε το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας σχετικά με τις προκλήσεις βιωσιμότητας στο ξενοδοχείο στο οποίο απασχολείστε:

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Το ξενοδοχείο μας αντιμετωπίζει προκλήσεις στην αποτελεσματική εφαρμογή πρακτικών βιωσιμότητας.	87	2	5	3,38	,810
Η έλλειψη οικονομικών πόρων εμποδίζει την ικανότητά μας να επενδύουμε σε βιώσιμες πρωτοβουλίες.	87	1	5	3,34	1,180
Η αντίσταση από τα ενδιαφερόμενα μέρη θέτει προκλήσεις στην εφαρμογή μέτρων βιωσιμότητας.	87	2	5	3,40	1,094
Οι κανονιστικές πολυπλοκότητες και η γραφειοκρατία καθιστούν δύσκολη την εκπλήρωση των απαιτήσεων βιωσιμότητας.	87	3	5	4,56	,585
Η περιορισμένη διαθεσιμότητα και το υψηλό κόστος βιώσιμων υλικών δημιουργούν προκλήσεις.	87	2	5	3,62	,879
Η περιορισμένη ζήτηση των καταναλωτών και η μη κατανόηση των βιώσιμων πρακτικών εμποδίζουν την πρόοδο.	87	2	5	3,91	,858
Η εξισορρόπηση των στόχων βιωσιμότητας με την οικονομική βιωσιμότητα αποτελεί μια σημαντική πρόκληση.	87	1	5	3,47	1,140
Valid N (listwise)	87				

